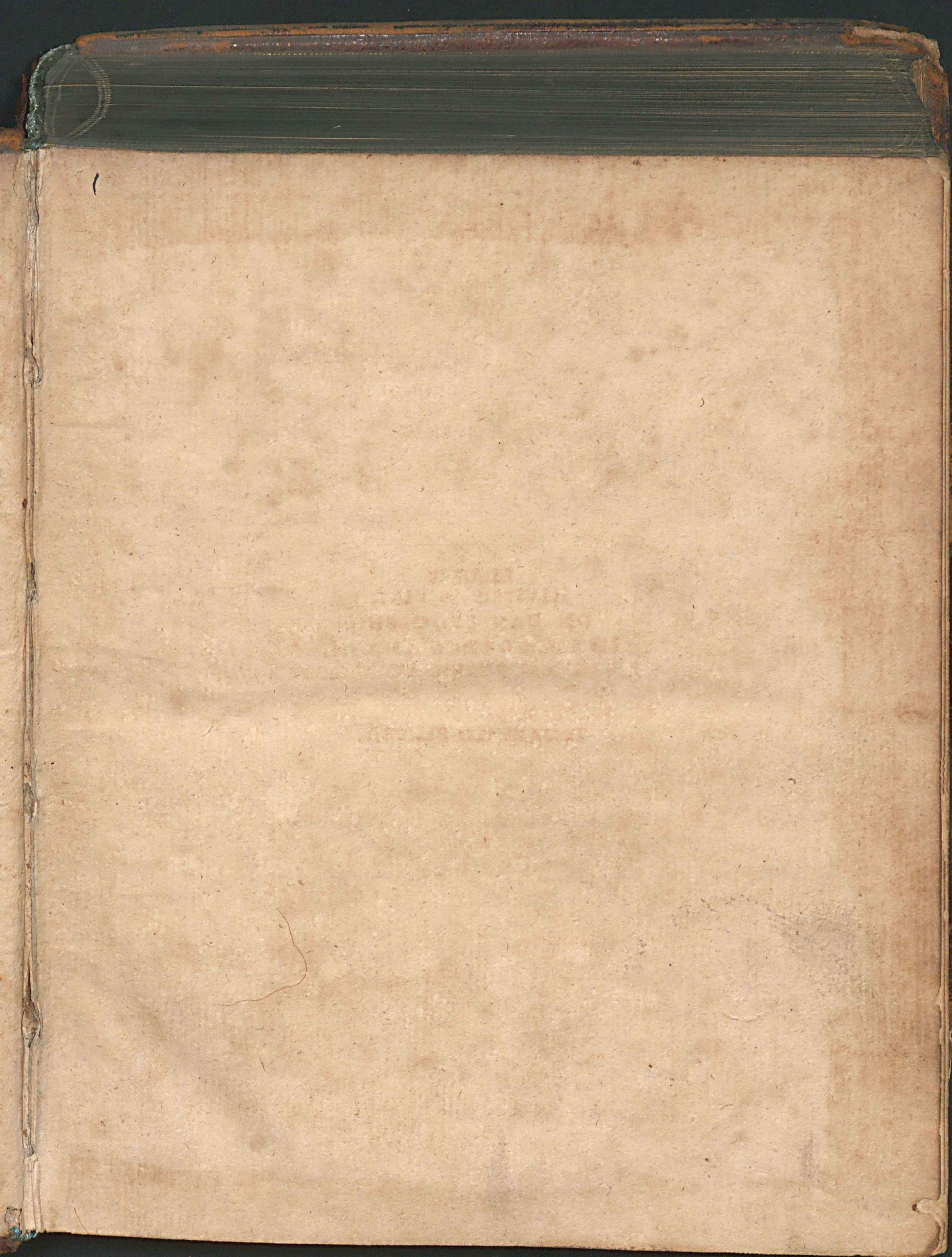
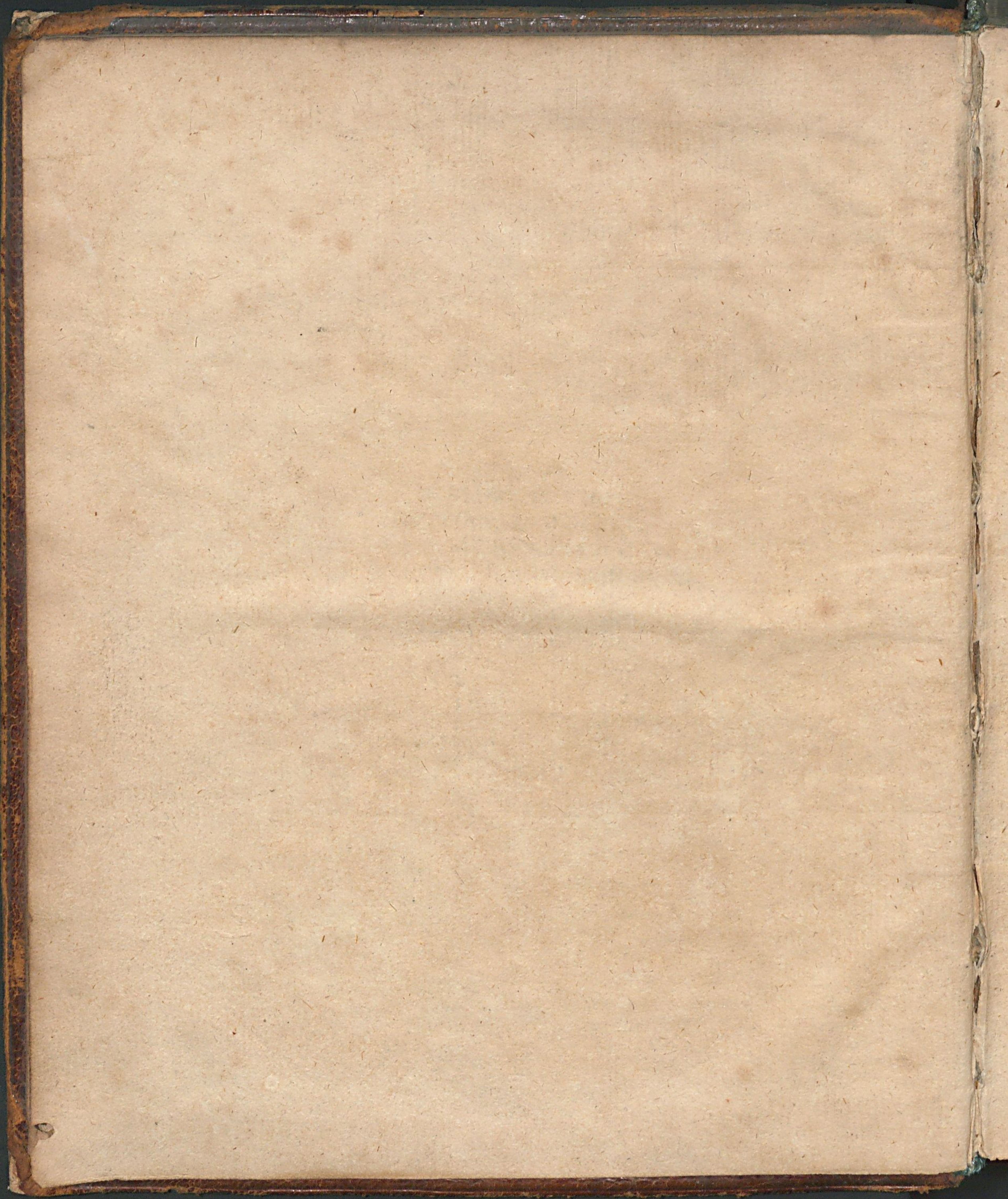

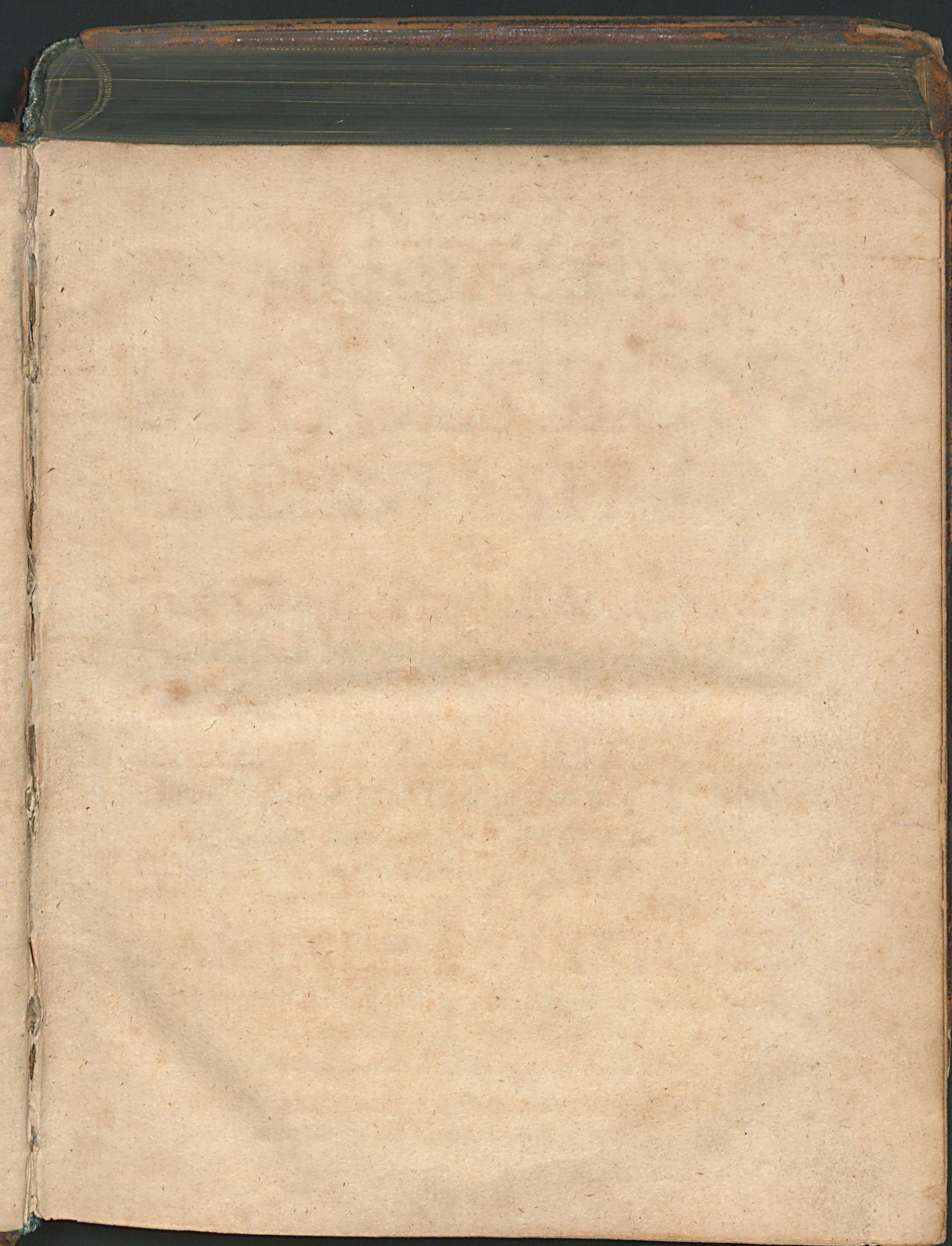
EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI;
DN. DAN. LVDOLPHI;
LIB. BAR. de DANCKELMANN;
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS,

Ca. 47

TRACTATUS
SUCCESSIONIS
DE
SUCCESSIONE
AB INTESTATO
BY
Jure Civili, Feudali & Statutario
in Universis Regni Bohemae, Moraviae
& Silesiae Partibus
AV AVSTRIAE ACQUISITIONE
IN REBUS CIVILIBUS, FEUDALIBUS
& STATUTARIIS
SAMBELI STREYMOILLD
in Academia Vindobona Professor Ordinarius
Lecturam Juris Civili
Lecturam Juris Feudalis
Lecturam Juris Statutarii
Lecturam Juris Historiam
Lecturam Juris Canonici
Lecturam Juris Naturalis
Lecturam Juris Mathematici
Lecturam Juris Astronomici
Lecturam Juris Geometrici
Lecturam Juris Mechanici
Lecturam Juris Astronomici
Lecturam Juris Geometrici
Lecturam Juris Mechanici

7

JEHOVA DIRIGENTE!
DISPUTATIO INAUGURALIS.
DE
DECRETO
INTERIMISTICO,
NOSTRIS
Interims = Mittel.
Q V A M
AMPLISSIMA FACULTATE JURIDICA
CONCEDENTE,
P R Æ S I D E
EJUSDEM FACULTATIS DECANO.
DN. SAMUELE STRYKIO,
INSTIT. IMPERIAL. PROFESS. ORDINAR.
FRATRE SUO GERMANO.
PRO SUMMIS IN UTRO^q JURE HONORIBUS
AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS
OBTINENDIS
IPSI IDIB. MARTII. A. O. R. M. DC. LXX
HORIS ANTE-ET POMERIDIANIS
PLACIDO ERUDITORUM EXAMINI SUBMITTIT
FRIDERICUS STRYKIUS,
LENZENS. MARCH.
FRANCOFURTI PRÆLO FRIDRICI Eichorns.

D. A.

PRÆFATIO.

Facta non ita pridem mihi potestate à Magnifica Facultate Juridicâ, pro Gradu disputandi, illam præ aliis materiam eligendam censui, quæ tum utilitate, tum præstantiâ, benevolentiam Tuam L. B. sibi conciliaret. Cumque plurimæ utilissimæ pariter ac præstantissimæ materia cateruatim se offerrent, tritam ac ubivis obviam recoquere nolui; Sed eam potissimum publicæ ventilationi submittere decrevi, quam in Praxi utilem, sed non ubivis tractatam adverterem. Qua spe me haut deturbatum iri putavi, si occasione textuum plurimorum Jus INTERIM concessum in medium producerem. Textus enim bujus Juris mentionem facientes, collectos, multo minus uno in loco explanatos, hætenus videre, nondum licuit. Sed dum prolixiorẽ hac desiderare tractationem, quam vel temporis ratio indulgeret, vel Disputationis Academicæ meta permetteret, viderem, mutandum fuit consilium. Ac cum JUS INTERIMISTICUM [sit venia vocabulo rem satis exprimenti] in genere consideratum triplex potissimum sit: Legale, Conventionale, ac Judiciale; Quorum hoc Judex per Decretum ex certâ causa interim concedit; Illud partes mutuâ conventionẽ sibi invicem largiuntur; Istud vero lex interim certis personis indulget. Ultimum saltem, Jus Interim consequendi, mo-

di, modum, elaborationi hâc vice seligere placuit. Materiam ideo pro novâ venditare erubesco, quia in judiciis maximè frequentata est. Sed dum à Doctoribus sparsim ea tractata, id juris, quod in fœvis apes, ego in hâc Disputatione mihi vendico. Extat quidem Petri Rebuffi de Sententia præjudiciali & provisionali tractatus in Commentario ad consuetudines Regni Gallie, ubi hanc materiam jam tum tractasse videtur. Sed ne præceptis nimis in judicando sis L. B. collationem Tibi recommendatam habe; que eum in aliis parum, in aliis nihil mihi contulisse, probatum dabit. De Provisione enim in casu alimentorum saltem, casus aliquot suppeditat, occasione Constitutionis Gallie; In his autem ipsis quantum profuerit Te edocebit vulgare illud: Doctori sine lege & ratione loquenti, non est credendum. Boni itaque consulas B. L. hanc industriam, in colligenda hâc materia ex novissimis potissimum Autoribus impensam. Si non alia ratione arridet, ideo certe displicere nequit, quod nihil contineat, nisi quod in ipsis rerum obtinet argumentis. Si erravi hinc inde, quod in tantâ casuum diversitate & copiâ facile est, humanitatis memor existes. Deum vero O. M. ut finem & scopum ex voto consequar, supplex adoro.

CA-

I. N. I.

CAPUT I.

De

Natura & Definitione Decreti Interimistici.

SUMMARIA.

I ngressus Disputationis n. 1.	Interimisticum unde descendat, & quid hoc loco significet, n. 23. 24.
Definitio nominalis quare premit- tenda n. 2.	Decreti Interimistici ambiguitas. n. 25. & seqq.
Decreti derivatio & significatio n. 3.	Ejus Synonyma n. 28. & seqq.
Decreti ambiguitas n. 4. 7. 8.	Appellatur Lis Vindiciarum. n. 29.
quando Decretum Principis jus faciat n. 5. 6.	Dicitur etiam Recredentia, & quo- modo hac differat à pleno possesso- rio. n. 30. 31. 32.
Decretum à sententia quomodo diffe- rat. n. 9.	quomodo à sequestratione. n. 33.
que differentie non sunt perpetue n. 10.	Quod nomen accipiat à Lusitanis & Italis n. 34. & 35.
Quare Interimisticum appelletur. n. 11.	Nova provisio quid sit? n. 36.
Excusatur vocabulum à vitio novita- tis n. 12. & seqq. n. 21. 22.	Quomodo à Belgis vocetur decretum n. 37.
Decretum Interimisticum Caroli. V. n. 15.	Qua ratione dicatur sententia provi- sionalis n. 38. 39. 40.
Bellum Interimisticum. n. 16.	Quomodo hac differat à Decreto In- terimistico. n. 41. 42. 43.
Edictum Caroli V. an justè, an per ta- lumniam interim dictum? n. 17. & seqq.	Num sit sententia provisionalis, que ex instrumento guarentigionato lata est? n. 44.
Decreti Interimistici fundamentum in jure Civili. n. 21.	Quomodo

Quomodo Germani appellant D. I.	Arbiter quare non possit D. I. ferre.
n. 45.	n. 54. seq.
Definitio Decreti Interimistici. n. 46.	De quonam arbitro hoc intelligendum
Ejus genus explicatur. n. 47.	n. 57. & 58.
Causa efficiens est iudex summus	Quousq; arbitria judiciis comparata.
n. 48.	n. 58.
Et qui iudictionem habet, vel jure suo	Quando Arbiter Interim disponere
vel beneficio alieno ut Commissari-	possit. n. 59. & 60.
us n. 49. 51.	Differentia D. I. unde desumpta.
Sive Ecclesiasticus sive Secularis, mo-	n. 61.
do competens ratione cause princi-	
palis. n. 50. 52. 53.	

1. **M**ateriam præsentem explanaturus, à receptâ ubivis Methodo recedere nolui, quâ definitionem rei tractandæ communiter præmittunt, ut eo facilius quorsum cætera omnia colliment, inde constare possit. Quare & meæ tractationi definitionem præmissurus, eam dispesco in nominalem & realem. Hæc realis, ut potior & præstantior, licet priori loco tractanda arg. Nov. 15. pr. in fin. Nominalis tamen ut prior præmittenda, quia id è re est l. 1. ff. de R. C. & in jure maximè observandum, l. 1. pr. ff. de J. & J. Cum etiam secundum Scalig. lib. 1. Ex 1. Sect. 1. cognito usu vocis in perceptionem rei ipsius facilius provehamur. vid. Ruland. de Commissar. p. 1. lib. 1. c. 2. n. 1. seqq. Anton. Hering. de Fidejuss. c. 2. n. 1. & seqq. Et turpe prius determinare velle, quam terminos explicare. Angel. conf. 110. in pr. Hinc Decretum Interimisticum quoque à suis principiis revocandum; quod ut eo facilius eveniat, illud in sensu composito & diviso explicandum. In hoc primo occurrit vocabulum Decretum, quod à verbo decernere originem trahit, idem significans ac velle, statuere, jubere, adeoque Decretum præviâ causæ cognitione, voluntatem, jussum ac pronunciationem ejus, qui Jurisdictionem habet indigitat, l. 9. §. 1. de Offic. Procons. l. 1. de offic. Assessor. conf. l. 8. §. 17. De transact.

Non

Non tamen uno modo Decreti vocabulum in jure capitur. 4.
 Interdum enim significat novum jus conditum ab ipso Principe, in
 causa aliquâ sive interlocutoriè sive definitivè pronunciante, l. 1. ff.
 & Const. Princip. Zæf. ad ff. d. t. n. 5. sq. Hahn. ad VVesenbec. d. t. n. 2.
 Modò si interlocutoriè pronunciet Princeps, mentem simul expli- 5.
 cet, an pro generali lege illud observari velit; Aliàs enim non æque
 interlocutorium Principis Decretum, ac definitivum, jus aliquod
 novum in genere constituet, ac introducet, l. 3. C. de Legib. Henric.
 Zæf. ad tit. ff. de Legib. n. 5. Quatenus a. jus novum Decreti nomi- 6.
 ne venit, potius pro effectu decreti, vox capitur, quia ex Decreto
 Principis jus novum oritur. Interdum verò Decretum nil aliud 7.
 est, quam præscripta forma gerendi negotia, l. 30. ff. de negot. gest.
 & adminiltrandi publicas res, ut t. t. ff. de decret. ab ord. fac. & t. C.
 de Decret. Decur. Interdum ponitur pro Interdicto, l. 1. pr. ff. d. tab. 8.
 exhib. à quo tamen alias distinguitur vid. Dn. Struv. ad ff. Ex 45. §. 3.
 Alias Decretum solet appellari sententia, notante Godofr. ad 9.
 pr. l. 81. ff. ad Sct. Trebell. A quâ tamen in specie considerata differt,
 (1.) quia sententia continet absolutionem vel condemnationem,
 l. 1. ff. de Re jud. l. 3. C. de sentent. non semper Decretum (2.) senten-
 tia sine litis contestatione ferri nequit, t. t. X. ut lit. non contest.
 Quod secus in Decreto, gl. in l. sancimus. §. 1. verb. per contumaciam.
 C. ad Sct. Trebell. l. 1. C. ut in possess. Legat. (3.) sententia in absentem,
 lata nullius efficacit, l. 47. de re. jud. secus in Decreto l. 6. pr. ff. ad
 Sct. Trebellian. (4.) Sententia injusta transire potest in rem judica-
 tam, adeoque non est nulla, VVesenbec. ad tit. ff. de re jud. n. 8. Secus
 in Decreto. Bart. ad l. filius fam. §. divi. n. fin. de Leg. 1. Quas tamen 10.
 ipsas differentias perpetuas haud judico. Si enim ipsa Decretivox
 latius capiatur, sententiæ communiter æqui pollet; Si vero stric-
 tus accipiatur, tum præmissæ diversitates locum obtinere possunt.
 Plura de Decreto, huc præcise non spectantia lubens negli- 11.
 gens, ad Epitheton, quod vocabulo Decreti in Disputationis ru-
 brica adjicere placuit, dum illud *Interimisticum* dixi, progressum fa-
 cio. Hoc quamvis minus latine positum videri possit, ut hinc
 doctiorum reprehensionem incurrere videar, quod vocabulo hoc
 ficto, & apud Latinos insolito materiam disputationis circumscri-
 pserim.

12. pferim. Attamen veniam mihi polliceor, dum ratione adductus hoc Epitheton elegi. Primo enim ubi de rebus solliciti sumus, verbis negotium quamproximè explicantibus libentius utimur, etiam si latinitati non exactè conveniant, præsertim si latinum vocabulum æque commodum ad rem & ejus naturam explicandam non detur. Dicitur quidem ab aliis Decretum provisionale. Sed nec
13. hoc Epitheton latinitati puriori conveniens est; nec Decreti, quod tractandum suscepti, naturam exhaurit ac explicat ex omni parte, quod inferius demonstrabo. Deinde vocabula moribus recepta,
14. sine injuria adhiberi, modo pro latinis directò non venditentur, nemo negabit. Jam si mores consulamus, adque superioris Seculi Scriptores & tempora recurramus, ibi vocabulum hoc *Interimisticum* in omnium ore fuit.
15. Occasionem vocabulo suppeditavit ipse Carolus V. Imperator Augustus, famigeratissimum INTERIM in causa Religionis publicando, quod factum Augustæ Vindelicorum Anno 1548. Idib. Maji. teste Osiandro in *Histor. Eccles. Cent. 16. lib. 2. c. 69. lit. g.* Johan. Schleidan. de *Statu Religion. lib. 20.* quod Edictum Imperatorium, postea DECRETUM INTERMISTICUM communiter fuit appellatum, & hoc nomine à Scriptoribus illius seculi xp ressum. Vid. Osiand. d. loc. cap. 70. in fin. & c. 71. pr. *Schlusself. in catal. heret. lib. 13. p. m. 790. & seqq. passim.*
16. Imo & bellum occasione illius Decreti motum, præsertim contra Magdeburgenses, Decreto illi se opposcentes, BELLUM INTERMISTICUM dictum est, notante
17. Burgoldens. ad *Instrum. Pac. P. 1. Discurs. 1. n. 34.* Nec ab hoc Epitheto dimovet me *Francisc. Burchard in tr. de Auton. P. 3. c. 35. p. m. 391.* ubi inter alia hæc habet: *Daß etliche Stände solche Kaysersliche declaration angenommen; Etliche aber dieselbige schmählicher weise das INTERIM genannt/ und verworffen haben.* Ubi per calumniam decretum illud Caroli V. INTERIM appellari existimat. Cum
18. tamen calumniosum hoc vocabulum minimè sit, sed rem ipsam exactè exprimat. Disponebat enim eo Decreto Carolus V. quid Interim, dum lites in Rep. super Religione maximæ ventilabantur, donec Concilio solenni ad concordiam redigerentur dissidentes, observari deberet, *Recess. Imper. Augustan. de Anno. 1548. 5. auff solch*

solch unser gnädiges Ersuchen. & de Anno. 1551. §. nach dem
 auch wir. Et tale Decretum Hispanis Jctis INTER-
 RIM proprie appellatur, teste Didac. Covarruv. Pract. 19.
 Quest. tom. 2. c. 17. pr. Johan Yannez. Parlador. Rer. Quoti-
 dian lib. 1. c. 10. n. 14. Jacob. Menoch. recup. possess. Prelud. n. 29. &
 rem. ult. ret. poss. n. 5. Gail. 1. Obs. 7. n. 6. Addatur Burgoldens. ad In-
 strum. Pac. d. loc. Ergo nulla calumnia subfuit penes illos, qui hoc
 nomine Decretum Imperatorium appellarunt. Ut taceam 20
 in ipsis Imperii Recessibus, quamvis communiter Declaratio Re-
 ligionis dicatur; aliquando tamen INTERIM expresse appel-
 lari. Recess. Imper. de Anno. 1551. §. Und wenn wir ferner. Tan- 21
 dem & ea ratio ad hoc me movit Epitheton; quod in omnibus
 ferè juris Romani textibus, ubi tale Decretum fundatum
 est, vox INTERIM continetur. Sic in l. 27. §. 3. ff. de inoff. te-
 stam. placuit INTERIM propter inopiam ei alimenta DECERNI. Item
 in l. 7. ff. de alend. liber. ibi: alimenta liberis prestare INTERIM
 COMPELLENDUS. Conf. l. 7. §. 1. ff. de jur. delib. l. 20. ff. de inoffic.
 testam. l. 14. C. de liber. caus. l. 3. in fin. ff. Si pars hered. pet at. 2. Feud.
 26. §. inter filiam. Unde si Decretum tale Interimisticum appel-
 lem, rem ipsam à Jctis in Corpore Juris hinc inde tactam, satis
 ex eorum mente exprimere videor. Quibus omnibus hoc 22,
 ultimo suffragatur, quod licitum, facilioris explicationis gratia
 plane nova fingere vocabula. Jul. Pacius Isagogic. in Decretal. tit.
 de Treug. & Pace. n. 5. Hinc non dubitavi Disputationi titulum de
 DECRETO INTERIMISTICO præfigere.

Vocabulum itaque INTERIMISTICUM repetit natales 23,
 ab adverbio INTERIM quod idem significat ac interea l. 7. pr.
 in fin. ff. de jur. deliber. Et dum medium alicujus notat, Struv. in
 Exercit. ad ff. Ex. 45. th. 2. omnibus quæ tempore intermedio ex-
 pediuntur INTERIMISTICI nomen tribuere videtur. Dum 24
 ergo Interimisticum dico, patet me non intellectum velle homi-
 nem, qui consensu suo approbavit Carolinum illud Decretum,
 INTERIM dictum, Interimisticum vel Interimistam superiori
 seculo appellari solitum; Vid. Schluffelb. loc. cit. & p. m. 702. in fin.
 Sed me denotare omne negotium interim dum causæ principalis

- decisio adhuc expectatur, peragendum. Hinc in sensu
- 25 composito quid significet Decretum Interimisticum, cuius li-
quebit, & ex definitione postmodum subjicienda ulterius pate-
bit. Ambiguitas autem aliqua sub Decreto Interimistico later,
- 26 dum varia ejus acceptio, lata & strictior. In strictiori sensu
significat (1) Decretum religionis tempore Caroli V, factum
de quo in anteced. n. 15. (2) Denotat Interdictum INTERIM Hi-
spanorum, quod conceditur possessori, ne lite pendente turbe-
tur. *Covarruv. pract. observ. tom. 2. c. 17. pr. vid. supr. n. 10.* In
- 27 latiori significatu, omnem pronunciationem judicis, interim,
dum causæ principalis Decisio expectatur, factam complecti-
tur, & sic ferè hujus loci est,
- 28 Quia vero causæ multiplices sunt, ubi interim, pendente
lite principali disponere vel Decretum Interimisticum ferre po-
test iudex; Hinc pro diversitate substratæ materiæ diversa quo-
que Synonyma Decretum hoc nostrum sortitur. Præsertim
vero quando judicis Decretum de possessione interim obtinenda,
& retinenda denotat, plurima agnoscit Synonyma. Inter-
- 29 dum Lis Vindiciarum audit. *Egvin. Baro. in §. retinenda Inst. de
Interdict.* Appellant autem Vindiciarum litem eam, quâ contro-
versæ rei possessionem fiduciarium petim⁹ interea, dum de re ipsâ
aut de possessione disceptatur, *uti ex Budæo in Pandect. ad l. fin. ff.
de O. J. notat Gail. 1. Obs. n. 4.* Et hæc lis vindiciarum Gal-
- 30 lis Recredentia vel Casus Novitatis dicitur. *Gail. d. loc. Petr.
Rebuffus ad. Constit. Regn. Gall. tom. 3. tit. de mater. possess. art. 1.
gl. 1. n. 9. seq.* Est autem Recredentia possessio ex primo De-
creto impetrata, diciturque Recredentia, quia res conceditur
& committitur alicui cum cautione *Paul. Christinæus in Decis. Bel-*
- 31 *gic. vol. 6. Dec. 92. n. 18.* Gallicè *Recreance* dicitur, cui opponitur
plenum possessorium quod vocant *Maintenue*. *Vid. Petr. Gregor.
Tholos. Syntagm. jur. univ. lib. 21. c. 9. n. 14.* Possessio enim per Re-
credentiam, non justa & absoluta est, sed veluti depositaria,
quia reddendis rationibus & fructibus est obnoxia. Quæ ipsa
quoque fiduciaria nominatur, vel sub manu Regis concessa pos-
sessio, quasi fide data de ea restituenda, si sententia lata fuerit
- .Petr.

Petr. Gregor. Tholos. lib. 23. c. 5. n. 2. Non tamen unum idemque
 est Recredentia & sequestratio. Recredentia enim à iudice al- 33
 teri litigantium partium decernitur. Sequestratio autem tertio
 cuidam *l. sequester. 110. ff. de V. S. Paul. Christinaeus. ad Consuet.*
Mechlin. tit. 16. art. 50. n. 6. Lusitanis Auxilium chartæ tui- 34
 tivæ regalis dicitur *Bernh. Græven. lib. 1. conclus. 7. n. 2.* Itali 35
 Novam vocant provisionem *Petr. Frider. Mindan. de possess. c. 7. n. 6.* 36
 Propriè autem Nova Provisio est, quoties super titulo primo,
 vel jure prætenso disputatur, & interim pendente hâc lite, illi qui
 in possessione est, per novam provisionem succurritur. *Petr. Gre-*
gor. Tholos. lib. 17. c. 15. n. 22. Hæc enim nova provisio illi interim
 tutulum dat. *Flamin. Parisius de resignat. benefic. lib. 2. quest. 24. n. 3.*
& lib. 7. quest. 7. n. 9. Et purgat defectus qui in priori collatione
 latuerunt. *Job. VVames. Cons. jur. Pontif. tom. 2. consil. 457. n. fin.*
 Belgæ Remedium provisionale id appellant. *Gail. 1. Obs. 7. n. 6. Job. 37*
Gædd. de Sequestr. possess. c. 1. n. 48. Carpz. in Proc. Tit. 23. art. 1. n. 2. Item
 vindictariam seu provisionalem condemnationem. *Job. à Sande.*
Decis. Frisicar. lib. 1. tit. 8. def. 3. in med. Solet etiam appellari 38
 sententia provisionalis. *Magnific. Dn. Brunman. Commentar. Pan-*
dect. ad l. 27. S. 3. de inoffic. test. Paul. Christin. ad Consuet. Mechlin.
tit. 1. art. 30. n. 1. Dn. Mevius. P. 3. Decis. 376. Petrus Rebuffus ad Con-
stit. Regn. Gall. tom. 1. tr. de Sentent. præjudic. seu provisional. in
proem. n. 11. Sed non alio significato, quam quatenus ex justa 39
 & necessariâ causa, alicui providendum, vel certa vitæ subsidia
 litiganti interim assignanda ne pereat, *l. 7. ff. de lib. agnosc. l. 7. S. 3.*
de jur. delib. Rebuff. d. tr. in præf. n. 18. seq. Licet enim provisionis
 vocabulum latissimum sit, *Flam. Paris. d. lib. 11. quest. 3. n. 62. Re-*
buff. d. l. in Præfat. n. 9. Sententia tamen provisionalis dicitur
 proprie illa, quæ pro alimentis & aliis necessariis subsidiis, pen- 40
 dente causa principali decernendis fertur. *conf. Rebuff. d. l. n. 22.*
Carpzov. Jpr. Eccl. P. 1. Def. 153. n. 5. Unde patet Provisiona- 41
 lem sententiam à Decreto Interimistico differre, ut latius & an-
 gustius. Provisionalis enim sententia species Decreti Interimi-
 stici est, dum per eam interim litiganti providetur, si non habeat
 vel unde vivat, vel unde litem continuare possit, cujus tamen con-
 tinua-

tinuatio ex probabili & evidenti causa ipsi incumberebat, uti exemplum est in l. 27. §. 3. ff. de inoffic. testam.

42 Decretum vero Interimisticum ulterius se extendit, & non saltem providet litiganti, quantum ad necessaria subsidia; sed & interim in possessione rei vel juris defendit alterum, jus retentionis concedit, administrationem indulget, & alia pendente lite commoda, uni litigantium confert. Deinde &

43 hæc juxta aliquos differentia est: Quod sententia provisionalis aliam præ se requirat sententiam, arg. d. l. 27. §. 3. ibi enim hanc decidendi rationem subesse putat Anton. Faber in Rational. ad d. l. quia pro pupillo lata sententia, ergo illi durante appellatione Decreto Provisionali prospiciendum. Hoc tamen in cæteris Decretis Interimisticis necessarium non est uti inferius CAP. III. demonstrabo, ubi simul quid de Fabri opinione sentiendum, subjiciam.

44 Quamvis non negem sæpius ultra suos terminos sententiam provisionalem extendi, dum vel ratione materiæ vel objecti talis dicitur; Vel etiam ratione formæ: Et hoc modo sententias ex instrumento Gvarentigionato latis, provisionales quoque dici putant, quia interim executioni mandatur, pendente adhuc lite super exceptione oppositâ, quæ tamen altioris indaginis erat. Paul. Christin. ad Consuet. Mechlin. tit. 1. art. 30. n. 1. Sed ita nimium ac præter mentem aliorum JCo- rum provisionalis sententiæ appellationem extendi manifestum est.

45 Germani D. I. vocant ein Interims-Mittel/ ein Interims Bescheid. vid. Besold. Thesaur. Pract. rubr. Interims-Mittel.

46 Ita enodatis quæ ad vocabulorum explicationem faciebant, jam realem definitionem, seu potius descriptionem tra- do talem: *Decretum Interimisticum, est Decretum Judicis Interlocutorium, pendente lite principali vel durante impedimento aliquo, in gratiam alicujus super negotio quodam dilationem non recipiente, ex justa causa latum, interim, donec vel causa decidatur, vel impedimentum removeatur, observandum.*

Ge-

Generis loco posui Decretum Interlocutorium; Dubium enim non est, quin uti sententia, ita & Decretum aliud definitivum aliud Interlocutorium dici possit. Quamquam communius fere Decretum pro Interlocutoria sententia capiatur; non tamen perpetuo, sed pro diversa Decreti acceptione. Decretum vero Interlocutorium vel obstaculum in processum saltem incidens removet. Qualia sunt Decreta de lite contestanda; testibus admittendis; Instrumentis edendis, & alia quamplurima: Vel alteri litigantium jus aliquod pendente lite interim exercendum concedit, & hoc illud est Decretum, de quo mihi sermo.

Causam efficientem constituo judicem, non tantum Summum illum, qui summâ in Rep. pollet potestate, cujus proprium est officium, exercere judicium, justitiam administrare, & egentibus præbere auxilium, *c. 23. caus. 23. quest. 5.* quia cummunis omnium sollicitudo à DEO ei injuncta. *Nov. 133. in pr.* & sic quoque interim decernere necesse habet, ut læsio omnis & injustitia suspendatur, uti loquitur *Nov. 134. c. 2. vers. quemadmodum.* Sed omnem illum, qui Idictionem habet; SIVE jure suo, ut magistratus quilibet, qui præ aliis etiam Decretum Interimisticum condit. *arg. l. 7. pr. & §. 1. ff. de jur. delib.* dum non provide saltem circumspicere ac cavere debet, ne quis damnum sentiat, *l. 6. pr. ff. de Offic. Pres.* ibi, ubi actio competit; sed etiam ubi hæc deficit, ex Officio; *vid. Rebuff. d. tr. in præfat. n. 6.* Modo sit Competens, & ad eum spectet negotii principalis decisio, quia tum etiam super connexo & accessorio, cujus cum principali idem judicium, pronunciat, *l. 22. §. 1. ad L. Aquil. l. 43. ff. de R. V. vid. b. cap. n. seq.* SIVE beneficio alieno Idictionem habeat, quæ mandata dici solet, & eam obtinens Delegatus, hodiè Commissarius, nam & hi Decretum Interimisticum promulgare possunt. Ut enim Commissio sit stricti juris, & tenor ejus diligenter inspiciendus, *c. 15. X. de Offic. deleg. Gail. 1. Obs. 35. n. 2.* Quia tamen D. I. super connexis quodammodo profertur, & articuli controversi expeditionem necessitas suadet, potestas de hoc pronunciandi Commissario non deneganda, *arg. l. 2. ff. de Idict. conf. Gail. d.*

- 52 *d. Obs. n. 8. seqq.* Et hinc in genere dico: Omnem iudicem quatione causæ Principalis Competens est, illum etiam competentem esse respectu juris ad interim concedendi: Sive ille iudex Secularis sit; Sive Ecclesiasticus. Lite enim coram Consistorio pendente super remotione Clerici, Consistorium ei alimenta interim assignat. Sic si de matrimonio lis, Consistorium itidem alimenta, vel uxori vel filio ex eâ suscepto adjudicat. Sed ubi coram Civili iudice causa principalis vertitur, ille quoque interim Decretum ferre poterit. De Arbitro quæritur quid dicendum? Et videtur quod D. I. ferre nequeat, cum omnes ferè causæ quæ id desiderant, arbitrium respiciant, *conf. Dn. Struv. ad ff. Ex 8. th. 100.* Et arbiter caret Idictione, quia privatorum conventio illum saltem constituit, quæ Idictionem dare non valet, eam non habenti, *per L. privatorum, 3. C. de Idict.* Dum itaque nulla vis cogendi in arbitro, sed ejus Laudum, privatorum tacitus vel expressus consensus approbet, & consensu deficiente tantum ad pœnam agatur. *Nov. 82. c. 11. §. 1. Zæf. ad ff. de recept. arbitr. n. 28.* ac privatorum conventio tantum causæ decisionem ei committere censeatur, non videtur interim decernere posse.
- 57 Modo per Arbitrum non intelligatur iudex, qui cognoscit & arbitratur in actionibus bon. fid. & arbitrariis, §. 30. & seq. *Inst. de Action.* & hinc Arbiter dicitur, *l. 24. verb. officium arbitri. ff. Depos. l. 2. C. de inoffic. donat. Struv. ad ff. Exerc. 8. th. 96.* Et quamvis alias arbitria ad similitudinem iudiciorum redacta, *per l. 1. ff. de recept. arbitr. & l. rem non novam 14. §. 1. C. de judic.* Hæc tamen comparatio non extendenda ad potestatem Arbitri, quasi hæc cum potestate iudicis eadem facta sit, nam in vi & effectu iudicia ab arbitriis differunt utique, *Dn. Brunneinan. ad l. Privatorum 3. C. de Idict.*

- 59 Ne tamen omnino Arbitris D. I. publicandi potestatem adimam, hanc regulam subjicio: Quotiescunque causa transactionem admittit, toties in illa causa volentibus partibus Arbiter interim pronunciare potest. Dubium siquidem non est, quin tali casu expresse in Arbitrum compromitti possit, ut & de puncto incidenti interim iudicet, vel alterutri litigantium Interim pro-

provideat. *Besold. ThesaurPract. sub rubr. InterimsMittel. vers. non dubium.* Cujus regulæ hæc ratio est, quia Compromissa sunt quasi Transactiones, *Augustin. Berojus Vol. 3. conf. 30. n. 19. Jacob. Menoch. conf. 887. n. 2.* Si itaque transactionem causa non admittat, nec interim Decretum ferre Arbitrarius poterit.

Differentia Decreti Interimistici desumpta est, (1) à tempore quando tale Decretum ferendum, scilicet pendente lite principali. Quotiescunque enim lis principalis facile decidi potest Decretum Interimisticum minime interponendum. *Job. VVames. Cent. 4. conf. 10. n. 24.* qua de re pluribus in CAP. III. dicendum. (2) Ab Objecto seu in quibus causis, scilicet quæ moram non patiuntur facilè, *vid. CAP. II.* (3) A formâ, scilicet ex justa causa, præviâ causæ cognitione tale Decretum ferendum, *de quo in CAP. III.* (4) Ab Effectu, quod hoc Decretum pendente lite principali vel durante impedimento vires saltem habeat, *de quo in CAP. IV. agendum.* Quæ omnia uti ex subsequentibus clariora extitura sunt, ita eorum explicationem ad capita sequentia differimus.

CAP. II.

De

Causis, in quibus Decretum Interimisticum locum habet.

SUMMARIA.

Pendente lite nihil innovandum | Decret. Int. in causis Ecclesiasticis & secularibus obtinet. n. 3.
 n. 1. |
 Quod limitationes recipit, n. 2. | Unitas Religionis optanda. n. 4.
 Ea

- Ea q̄ utilis est Reipubl. n. 5.
 An Princeps interim in Religionis
 Controversia decretum ferre pos-
 sit. n. 6.
 Ordinatio Sacrorum ad Principem
 spectat. n. 7.
 Occasio presentis Controversie n. 8.
 Historia Decreti Interimistici à Ca-
 rolo V. conditi n. 9. & 10.
 Eius effectus. n. 11. & 12.
 Quid de eo sentiendum. n. 13.
 Cultus divinus quatenus sub disposi-
 tione Principis. n. 14.
 Utilitas Reipubl. quomodo per Reli-
 gionem promoveatur? n. 15.
 Princeps si ad concordiam deducere
 dissidentes non statim possit, inte-
 rim decernere potest. n. 16.
 Quod exemplis vel circumstantiis de-
 claratur n. 17. 18.
 Judicium Dn. Conringij subjicitur.
 n. 19.
 Clerici qui sint, & quales eorum
 cause n. 20.
 Monacho cum Abbate suo litiganti,
 de alimentis providendum n. 21.
 Ut & de litis expensis. n. 22.
 Idem in Clerico paupere. n. 23.
 An Monacho Pralatum accusanti
 providendum n. 24.
 An monach⁹ sine venia cum Pralato
 vel Abbate litigare possit? n. 25.
 Venie impetratio hodie non est ne-
 cessaria. n. 26.
 Monacho accusato vel inquisito eti-
 am providendum n. 27.
- Sed quid si Clericus ab officio suspen-
 sus? n. 28. 29.
 Si à sententia suspensionis appella-
 tum, non nocet suspensio, n. 30. 31.
 Ad removendum scandalum ab Ec-
 lesia Decret. I. interponi saepe so-
 let. n. 32.
 Quod fieri potest suspendendo inte-
 rim ab officio n. 33. & 34.
 Suspensio ab officio ex quibus causis
 fieri possit? n. 35. seqq.
 Pastore ab officio suspensio, quomodo
 interim Ecclesie providendum,
 n. 38. seq.
 Durante anno Gratie vicini interim
 Ecclesiam curare debent, n. 40.
 An vicini ad id cogi possint n. 41. 42.
 An Salarium Pastor interim curam
 Ecclesie gerens petere possit n. 43.
 Quid de impensis n. 45.
 Si Pastor emeritus, interim providen-
 dum Ecclesie per Substitutum
 n. 46.
 Quod an justum sit, disquiritur,
 n. 47. seqq.
 Emerito Pastori interim quamdiu
 vivit provisio decernenda. n. 50.
 & 51.
 Jus Patronatus cui competat. n. 52.
 Si Patrono de jure Patronatus con-
 troversia moveatur, an presenta-
 tus interim admittendus? n. 53.
 Actus ultimus injure Patronatus at-
 tendendus. n. 54. 55.

Si

- Si duo Patroni disceptent, vel uterq³ aliquem presenter, quis interim constituendus Pastor. n. 56. seq.
- Quid si indignus presentatus? n. 59.
- Progressus ad causas Seculares n. 60.
- Actio prejudicialis quæ sit. n. 61. seq.
- Materia Servitutis an hodie obtineat. n. 64.
- Nobili cum Rustico ligitante, an hic interim ad operas teneatur? n. 65.
- Nobilis si cum uxore rustici super servitiis litiget, an sufficiat probare q^s. possessionem respectu mariti, n. 67.
- Si super quantitate Servitiorum litigetur, qualia interim decernere possit iudex? n. 68. seq.
- An Nobili exigente servitia, iudex interim Rustico decernere possit alimenta, n. 70.
- Quid de expensis litis. n. 71. 72.
- In causa Filiationis Decret. Int. obtinet. n. 73. 74.
- Filio naturali & legitimo durante lite interim providendum. n. 75.
- Etiamsi sit emancipatus. n. 76.
- Etiamsi quoque ulteriori gradu sit. n. 77.
- Extenditur hoc ad Legitimos n. 78.
- Adoptivis an providendum. n. 79.
- Quid in arrogatis. n. 80. & 81.
- Quid in liberis per unionem prolium quæsitis. n. 82.
- Unionis prolium requisita n. 83.
- An Spuriis quoque Decret. Int. providendum, n. 84. 85.
- An ex stupratoris fugitivi bonis n. 85. 1.
- An à patre stupratoris etiam alendi n. 85. 2.
- Filiatio quomodo probetur remissivè n. 86.
- Provisio denegatur si liberi ingrati, n. 87.
- non vero si minus obsequentes n. 88.
- Parentibus utriusq³ sexus providendum, n. 89. 90.
- Cur matri provideatur n. 91.
- An si ad secundas nuptias transierit, n. 92.
- A quibus liberis sustentanda. n. 93.
- An ab adoptivis. n. 94.
- Adoptivi liberi Patri providere debent. n. 95.
- Liberi per unionem prolium tales effecti parentes sustentare interim debent, n. 96.
- Parentibus ingratis interim provisio non conceditur. n. 97.
- Provisio locum habet etiam inter conjuges. n. 98.
- Quomodo ad consummationem matrimonii cogantur desponsati. n. 99. seqv.
- Conjuges quomodo ad cohabitandum compelli possint, n. 101.
- An Maritus negans uxorem suam esse interim ad alimenta compelli possit. n. 102. seqq.

An marito contra uxorem providendum. n. 105. seqq.

Matrimonium an mutuo consensu dissolvatur. n. 107.

Facta Separatione quoad thorum & mensam uxori interim providendum. n. 108.

quod limitatur. n. 109. seqq.

Quomodo uxori contra sevitiā providendum, n. 113.

An uxori ob verbera providendum. n. 114. seq.

Deserta interdum secunda vota permittuntur. n. 116.

Marito reverso repetente uxorem quid interim decernendum, n. 117. & seqq.

Maritus uxorem adulterii accusans ei providere tenetur. n. 120. seq.

An Collateralibus per Decr. Int. succurratur. n. 122. seqq.

Pupillo iudex prospicere debet. n. 126.

Casus quibus pupillo tutor vel curatur dandus. n. 127.

Quando & quomodo actor Interim constituendus. n. 132. & seqq.

Tutori suspecto administratione interdicens, & an hoc ipso jure fiat. n. 136. & seq.

Pupillo de alimentis prospiciendum, n. 139.

quo casu aliquando D. I. opus est, n. 140.

Pupillus tutorem conveniens, an illi providendum, de alimentis & sumptibus litis, n. 142. seq.

Administrator de delicto conventus Interim ab officio suspendendus, & quando. n. 143. seq.

Num interim alendus. n. 145. seq.

Judex super bonis tam Universalibus quam particularibus Interim disponit. n. 147.

Quomodo de hereditate. n. 148.

Si dubitetur de morte testatoris agnati Interim administrationem consequuntur, n. 149.

Modo idonee caverint. n. 150.

Si de morte constet scripti in testamento heredes in possessionem mittuntur. n. 151.

modo vitio visibili non laboret, n. 152.

Et rejiciuntur exceptiones ab adversario oppositae. n. 153.

Si scilicet in continenti probari nequeant. n. 154.

Si Contradictor jam sit in possessione, & super viribus testamenti contestata, heres scriptus immitti nequit. n. 155.

Quis sit legitimus Contradictor, remissive. n. 156.

Immissio interim decerni potest ex quolibet testamento, etiam imperfecto. n. 157.

Etiam Nuncupativo. n. 158.

Si duo testamenta proferantur & non constet quodnam prius, ex neutro immissio conceditur. n. 159.

Quod

Quod limitatur. n. 60. seqq.

Testamenti apertura promovenda,
etiam posthabita appellatione,
n. 193. seq.

Ne injuste quis occupet hereditatem,
judex eam sequestrare potest.
n. 164. seq.

Sequestratio locum habet si alter
jam possideat, modo illegitimo.
n. 166.

Non vero si legitime; & nullus metus
dilapidationis subsit. n. 167. seq.

Liberi semper defendendi in possessio-
ne. n. 169.

Si intestatus quis mortuus, judex de
administratione interim decernit,
dum de proximitate controverti-
tur. n. 170.

Si bona vacent ea sequestranda.
n. 171.

Hujus sequestri jus & officium. n. 172.

Si filio controversia moveatur de he-
reditate patris, interim alendus.
n. 173.

Sive in prima sive in secunda instan-
tia. n. 174.

Qualiscunq; etiam filius sit, n. 175.

Etiam tempore quo deliberat alen-
dus, n. 176.

Et quo pendet conditio potestativa
sine ipsius culpa. n. 177.

Modo hereditati non sit renuncia-
tum. n. 178.

Judex de alimentis providere debet
nondum natis. n. 179.

Tertiam hereditatis partem vivo
assignabit interim. n. 180.

Mulier gravida in feudo interim
manet. n. 181.

Si parentibus de hereditate libero-
rum controversia moveatur, Inte-
rim alendi, sine distinctione Se-
xus. n. 182. seq.

Exactio debitorum interim permit-
tenda possessori. n. 184.

Sed pecunia in judicio deponenda.
n. 185.

Etiam legatariis interim providen-
dum n. 186.

Si ultima voluntas subsistat quibus
mediis heres compellatur ad satis-
faciendum legatariis, n. 187. sq.

Vidua post mortem mariti dotem re-
petitura, si in possessione est, in
eâ interim defendenda. n. 190. sq.

Si non est in possessione, interim alen-
da à possessoribus. n. 192.

Alenda etiam illo tempore, quo dos
adhuc penes heredes manet. n. 193.

Et quo, hereditas nondum adita.
n. 194.

Et quo, cum ipso marito super resti-
tutione dotis litigat. n. 195.

Etiam si dos saltem confessata, &
non soluta, n. 196.

quantum ad maritum non ad alios
creditores, n. 197.

In Concursu Creditorum interim ju-
dex quoque disponit, n. 198.

Jus retentionis illis tribuendo quibus
 competit, n. 199.
 quod tamen administrationem non
 infert, nisi cautio quoque accedat.
 n. 200. seq.
 Si vero simul heredes facti, admini-
 strationem quoque habent. n. 202.
 nisi hereditati renunciarent. n. 203.
 Qui est in administratione, sumptus
 processus concursus prestat. n. 204.
 Misericordis personis si quid debeatur, in-
 terim usure solvenda. n. 205.
 Judex & major pars Creditorum
 vendere possunt bona concursus.
 n. 206.
 Pretium asservat is, quem judex ex
 majoris partis creditorum consen-
 su eligit. n. 207.
 Beneficium competentie qui habent,
 illis interim adjudicandum ex quo
 vivant. n. 208. seq.
 Quinam illud habeant remissive.
 n. 210.
 Respectu quarum personarum com-
 petat. n. 211.
 Militibus, Doctoribus, Advocatis
 respectu omnium competit. n. 212.
 Pro sublevanda necessitate ne egeant,
 saltem alimenta relinquuntur.
 n. 213.
 Cetera pendente concursu deciden-
 da, remissive n. 214.
 Judex etiam super re particulari in-
 terim disponere potest. n. 215.
 Nemo adversario sumptus litis sub-
 ministrare tenetur. n. 216.

Quod limitatur. n. 217. seq.
 Etiam Inopi vasallo alimenta pre-
 benda si contra Dominum litiget,
 n. 219.
 Etiam si bona singularia nunquam
 possederit inops actor. n. 220.
 Etiam si agat contra fiscum, n. 221.
 Sive reali sive personali actione.
 n. 222.
 Etiam si locupletes consanguineos ha-
 beat. n. 223.
 Alimenta & sumptus litis non sunt
 sejungenda. n. 224.
 Quando hac provisio locum habeat.
 n. 225.
 Ex bonis arrestatis debitori fit provi-
 sio de alimentis & litis impensis.
 n. 226.
 quod limitatur. n. 227.
 Ex bonis sequestratis fit interdum
 provisio. n. 228.
 Debitori arrestato providendum a
 Creditore, sed parce admodum.
 n. 229. seq.
 Pauperi interdum a Fisco sumptus li-
 tis suppeditantur. n. 231.
 De paupertate constare debet &
 quomodo. n. 232. & 234.
 Pauperi Advocatus assignatur. n. 233.
 In Criminalibus etiam judex vulne-
 rantem vulnerato interim con-
 demnat ad provisionem. n. 235.
 Hac provisio etiam ad eos extendi-
 tur, quos alere debebat vulne-
 ratus. n. 236.

Eodem

- Eodem modo tenetur Dominus, si Si controversia sit cum Collegio, inter-
quadrupes aliquem ledat. n. 237. rim pro eo decidendum. n. 244.
- Limitantur dicta si vulneratus sit di- INTERIM Hispanorum subjungi-
ves. n. 238. tur. n. 245.
- Super jure quoque judex interim de- Ejus origo. n. 246. processus n. 247.
cernit, & Jdictionem ei assignat qui seq. & effectus. n. 249 seq.
- est in quasi possessione. n. 239, Hoc Interim etiam apud nos in usu
Quomodo quasi hac possessio probetur dum observatur possessorium Sum-
n. 240. mariissimum. n. 251.
- An actus unius Jdictionis extendatur An Possessor. Summariiss. fundatum in
ad actum alterius Jdictionis. n. 241. jure Civ. n. 252.
- Filia quæ jure retentionis in bonis est Mandatum de Manuendo
interim exercet Jdictionem n. 242. remissive traditur. n. 253.
- Si nemo est in possessione Idictionis ea JURIS FIRMA explicatur, n. 254.
vel suspendenda, vel per Superio- De Inhibitionibus in Saxonia, re-
rem exercenda. n. 243. missive. n. 255.

Generalis quidem videtur regula, quod ju- 1.
dex pendente lite innovare quid, vel statuere nullo possit
modo, per t. t. X. ut lite pend. nihil. innov. Sed quæ æque 2.
ac aliæ, suas agnoscere debet limitationes, aliàs judex
justitiam exequendo injustus multis audiri posset modis. Hinc
sedulo cavendum judici, ne favorem causæ quod concernit, in-
terea negligat; quod moram non patitur indecisum relinquat;
& in genere causæ necessitas quod exigit, sprevisse videatur.
Ideoque dum in his per modum provisionis ut loquuntur, multa 3.
concedere tenetur judex, quatenus D. I. locum inveniat, tradi-
turus, secularibus causis, præpono ut digniores causas Eccle-
siasticas.

Ipsam Religionem quantum concernit, maxima quidem
felicitatis humanæ pars esset, si, prout unus Dominus, fides & 4.
Baptismus, Ephes. 4. v. 5. & una ad æternam vitam via, Act. 15.
v. 11 sq. unica saltem daretur Religio, quæ unus verus Deus
una lege & cultu coleretur. Ast in extremâ hâc mundi senectâ,
ubi si olim unquam, nunc certè verum evadit: Oportet esse hereses

- & schismata, dum quilibet ferè proprium ex suo cerebro Deum, & circa eum colendum singularem fingit cultum; Unitatem religionum omnium sperare, æque frustraneum, ac convenientiam
5. inter lupum & ovem. Cum autem optimum Reip. fulcrum sit, unionis in religione consensus; & nil tam distrahat animos Civium, quam Religionum diversitas, quæ sæpè tantas eundo vires acquirit, ut publicum Reip. vinculum, si non rumpat penitus, turbet tamen quàm maximè: Ac Principi incumbat, omni eò laborare ope, ne Societas Civilis detrimentum sentiat, videndum quid Interim in Religionis controversia Principis possit Decretum? Certum equidem est Principem potestate *ἀρχιεπιστορικῆ* Sacra ordinare posse; Dei enim Vicarius est. Hinc reverentiam Summo Numini exhibendam, cura quantum potest maxima, subditorum animis insinuare, veri cultus conservatione obstrictus est, necessitate officii æque, ac Superioritatis jure ad id impulsus; quatenus Sacrorum ordinatio actio est publica, quæ à solo Superiore producitur, *Job. Frid. Hornius de Civitat. lib. 2. c. 5. n. 3. Balduin. in Casib. Conscient. lib. 2. cap. 6. cas. 3.* An tamen si inter Cives diversæ religiones vigeant, & concordia de facili sperari non possit, Princeps interim quicquam decernere possit, magis dubium. Quæstionem ipsam non attigissem, nisi id jussisset inscriptionis identitas, quam habet Disputatio, & ex diversorum Autorum sententia Decretum illud à Carolo V. in causa Religionis observandum, Anno 1548, Id. Maji Augustæ Vindelicorum publicatum, de cujus appellatione, *capite præced. n. 19. seqq. dictum.* Cujus Originem breviter indicasse suffecerit.
 9. Carolinum autem illud *Interim* natales suos debet temporibus, quo purioris Evangelii lucerna, à Papa & Cuculligerorum ordine obfuscata & tenebris involuta, iterum protracta, per Theandrum illum Martinum Lutherum Anno 1517. Cumque Religionis reformandæ studium sat plausibile Illustres personas haud paucas numero, in Lutheri partes traxisset, atque hinc non exigui momenti turbas inter has & Papicolas exortæ. Schmalcaldicum fœdus Anno 1530. initum, quod ipsum motus Schmalcaldici belli secuti.
 10. Quibus & aliis in futurum ex Religio-
nis

nīs diffidio metuendis, remedia adhibiturus, Carolus V. *Interimisticum librum* ut c. i. n. 19. & seqq. dictum, eō utrique religioni addictis, prospecturus, consulturusve, promulgat. Cujus compilatores fuisse feruntur *Julius Phluginus* Episcopus Numburgensis, *Michael Sedonius* & *Johannes Islebius Agricola* teste *Joh. Schleidan. de Stat. relig. lib. 20. Freiberg. German. perturbat. & restaurat. P. 2. Disc. 3.* Sed sequiori ac infeliciori quam speraverat eventu. Licet enim banno executionem sui Decreti, contra nonnullos minorum Gentium ut Magdeburgenses, Constantienses & Bremenses perageret; Et Procerissimorum in aula Cæsarea non nemo, Granvellanus, publicè ediceret, igne posse cogi, qui per libellum dictum cogi nollent; Nihil tamen aliud effecit, quam ut paucis timentibus magis quam volentibus, librum illum obtrudere quiverit: Aliis in diversum abeuntibus, Protestantibus pariter, ac Papicolis; prout scripta tum emissa, & commune omnium de Schmalcaldico fœdere & libro *Interim* proverbium docet:

Glückselig ist der Mann/ Der allein bleiben kan.

Hud willigt nicht ins *Interim*, den es hat einen schalck hinter ihm. Adeo ludibrio expositum fuit hoc Caroli V. Decretum, ut à Protestantibus quibusdam non tantum; Sed & ipso Pontifice male ea propter audiret Imperator. Plura de hoc ipso negotio & quæstione qui scire avert, adeat *Schleidan. d. lib. 20. Freiberg. in German. perturbat. & restaur. Part. 2. Discurs. 3. Osiand. Histor. Eccles. Cent. 16. lib. 2. c. 68. seqq. Burgoldens. ad Instrum. Pac. P. 1. Disc. 1. n. 9. & seqq. Schlüsselburg. in Catal. heret. lib. 13. per tot. præcipue pag. m. 567. seqq. Conferatur Balduin. in Casib. Conscient. lib. 2. c. 6. Cas. 2. sq. Reinking. Biblisch Polie. lib. 1. axiom. 13. & seqq.*

Sed dum rem omnem ex agentis intentione dijudicandam censeo, laudandam Imperatoris existimo mentem, quod navi Reip. Romano-Germanicæ, tunc nimium quantum ob Sacram religionis anchoram motam, fluctuanti, hâc ratione suppetias ferre animum induxerit. An vero puncta, illo in Decreto talia fuerint, quibus commodè subscriberent utriusque religionis Sequaces, quoniam id nec Protestantes omnes, nec etiam Pontificii.

tificii certò asserere fuere ausi, ut supra dictum, decidendum committo Theologis, & hanc litem superiori Seculo Bello Interimistico contra Magdeburgenses vindicatam, atque pro & contra, ut ajunt, literis sanguine rutilantibus defensam, meam facere supersedeo.

14. Ne tamen quid in causa Religionis aliàs in genere sustinendum de Decreto Interimistico, omnino omittam, hæc paucis subicere lubuit. Principem videlicet, ex cura Sacrorum ipsi incumbente, omnino Custodem utriusque tabulæ esse debere: Nec tantum quæ salutem civium inter se spectant attendere, sed etiam quo pacto erga Deum se gerere debeant Subditi providere tenetur. Cultus vero ipse Divinus, vel intrinsec9 consideratur, ac ita sub Principis dispositione ac potestate minime est: Vel extrinsec9, hoc modo utique Principi incumbit, ne in iis quæ religionem & externum Dei cultum concernunt, Resp. quid detrimenti capiat. *Dn. Conring. disp. de Concil. & circ. ea Sum. potest. autor. conclus. 8. in fin. Henning. Arniseus. lib. 2. de jurib. majest. c. 3.*
15. Utique enim Princeps ex naturali etiam ratione beatitudinem civilem suæ Reip. attendere debet. Hæc autem sine Religione; sine vero Dei cultu obtineri revera nequit, quod etiam Gentiles animadverterunt, unde Religionem vel Numinis cultum sæpius pro fundamento Reip. posuerunt. Hinc Platoni religio, propugnaculum potestatis, legum & honestæ disciplinæ vinculum; Ciceroni verò humanæ societatis fundamentum dicitur. Et hic insignis effectus ex vi propria religionis oritur, quæ ejusmodi est; ut homines placidos, obsequiosos, amantes Patriæ, juris & æqui observatores efficiat. *Hug. Grot. de Imper. Summar. potest. circ. Sacra c. 1. circ. fin. Pro conservando ergo vero Dei cultu utique sollicitus esse debet, quod prolixè deducit. Dr. Conring. Disput. de Majestat. Civ. autor. & offic. circ. Sacr. th. 60. & seqq.*
16. Si itaque diversæ Religionis in Rep. vigeant, ex quibus animorum exacerbationes, simultates, rixæ, & multa alia inter Subditos mala orientur, & metuenda totius vinculi civilis ruptura, quis negaret hic Principem justè intervenire? Vel quis non peccare Principem, si ad hæc ipsa taceret, assereret? Unico vero actu,

actu, si ad concordiam reducere non valeat dissidentes, recte certe fecerit, si Decreto l. Reip. suæ interea promoveat salutem. Hinc si severissimo Decreto jubeat utramque partem, ne injuriis & contumeliosis verbis se invicem laceffant; Ne per calumniam sibi opiniones affingant; Ne controversias illicito tractent ardore & vehementia, nemo dubitabit, hac ratione tumultus subditorum sedari, & animos eorum, ob insignem utriusque partis vehementiam, quam maximè ab alienatos, iterum in concordiam redigi ac amorem. 17 Quo spectat D. I. de mutua tolerantia Civili seu Politica illorum, qui diversæ religionis sunt. Dum enim in eadem Rep. vivendum, pacifice utique præcautâ ansâ seditionum vivendum est. Quod vix obtinebit Princeps, si Civem civis odio prosequatur: Si rixis, calumniis, contumeliis perpetuis invicem se petant. Econtra facilius mutuam illam tolerantiam obtinebit, si ut in Theologicis litibus Theologicè, id est, piè, modestè, mansuetè procedatur, operam dederit Princeps. 18 Et si subditos proprio motu tales ac decebat, se non gerere advertat, interim Decreto publico eos ad id compellat. Et hæc intentio fuit Marciani Imp. in l. Nemo. 4. C. de Summ. Trinit. ubi turbulenta disputationes Theologicas, ne tumultus & perfidiæ occasio detur, severe prohibuit, qua de re vide *ἐπιμαχίαν* Magnif. Dn. Brunneman. in Comment. ad d. l. 4. Hoc casu enim, cum nullum imponatur vinculum, præsuppono enim necessitatem credendi subditis non obtrudi, sed circa externum cultum & politicam tolerantiam saltem disponi, quis ex justo incusabit Principem, vel non laudabit potius? Conf. Hug. Grot. d. tr. de Imper. summ. potest. circ. Sacr. c. 8. p. m. 198. ubi exempla habet Decretorum ab Imp. latorum, quibus injunctum ut interim vel ad certum tempus phrasibus novis Theologi abstineant: Vel controversiarum tractationibus missis; illa quæ ad pietatem & morum emendationem pertinent, diligenter auditoribus inculcent, ita enim nemini præjudicium contingit & cives facilius ad concordiam rediguntur. 19 Addam hæc super re judicium celeberrimi Dn. Conring. ex jure Div. & Nat. deductum in Disp. De Majest. Civ. autor. & offic. circ. Sacr. th. CXI. ubi inter alia verbis conceptis,

D pris,

ptis hæc profert: Primo ergo omnino Principi convenit non permittere, ut seditiosè ac turbulente quod verum est vel oppugnetur, vel defendatur. Quod non liceat ita oppugnare veritatem, nulla indiget probatione. Non licere autem defendere, patet inde, quod animi moderatio, mansuetudo, modestia, ab ipso etiam Christo & Apostolis ejus, severè sit, cum omnibus Christianis, tum in primis eis, qui docent doctrinam Evangelii demandata. *Servum Domini* (ait Paulus) *non oportet pugnare, sed mansuetum esse erga omnes, aptum ad docendum, tolerantem malos, cum lenitate erudientem eos, qui contrario animo sunt affecti, experturus num aliquando Deus eis sit daturus respicientiam ad agnitionem veritatis ejus.* Exigit vero eam modestiam & ipsa natura: Neque enim temere fiet, ut aliquem erudias, & in viam reducas, nisi adhibita illi mansuetudine. Optimus magister lenis est oratio, firmis argumentis suffulta. Plurimos, segrege ad Catholicam Ecclesiam à se reductos gloriatur Nazianzenus, tantum quod cum lenitate docuisset. Si ergo juri divino naturæque adversatur omnis contentiosa & turbulenta docendi ratio: Ex adverso summè est in publicum utilis, modesta ac lenis doctrina; manifestum utique est, à Majestate Civili omnem illam sævam rationem, non tantum oppugnandi, sed & defendendi veram catholicam fidem, prohibendam ac graviter puniendam esse: Multò magis verò puniendæ fuerint, omnes tribunitiæ ad populum declamationes illorum, penes quos est *ἡ ἀρχαία*, specie tuendæ veritatis institutæ, utpote quæ tumultus & seditiones causantur. *Hæc ille.*

20 His de ipso cultu Divino præmissis jam rectâ subjungo Clericos qui definiuntur *l. 2. C. Theod. de Episcop. & Cleric.* personæ quæ divino cultui ministeria Religionis impendunt. Cumque in Ecclesia Christi deserviant, eorum causas quatenus personam concernunt piis annuero, quæ celerem requirunt expeditionem, adeo ut iudex modis omnibus præcavere debeat, ne remoram patiantur. Unde DD. communiter consentiunt, causas Ecclesiæ & Clericorum summarias esse *Dn. Brunnem. in Proc. Civ. 6.1. n. 22. Zanger. de Except. P. 1. c. 1. §. 60. n. 28.* partim quidem favore causæ, si illa Ecclesiastica sit; Partim favore personæ:
Misera

Miserabilibus enim meritò Clerici annumerandi, *Menoch. lib. 2. A. J. Q. cas. 66, n. 19. Matth. de Afflict. Decis. Neapol. 257. n. 1.* Si ergo Monachus agat accusando suum Abbatem, per provisionem illi interim alimenta assignanda: Odium enim Abbatis ex accusatione ortum, non permetteret alimenta Monacho nisi assignata. Quare à Prælato adjudicanda una cum expensis in litem impendendis, ut traditur *in c. 11. X. de Accusat.* ut accusationem eo melius prosequi possit, & habere unde vitam interim sustentet; Aliunde enim qui nil proprium habent, sunt alendi. *Vid. Panormit. in d. c. 11. Afflict. Decis. 10. n. 2. si modo justa præsumptio pro Monacho militet Menoch. de Præsumpt. lib. 1. Q. 35. n. 21.* Idem dicendum de Clerico paupere, si agat pro utilitate Ecclesiæ: Nam & huic interim providendum, ut eo melius Ecclesiæ commoda procuret, nec sentiat dispendium unde merebatur præmium *c. 2. X. de fidejuss. Petr. Rebuff. de sent. præjud. in præfat. n. 109. Surdus. de Alim. tit. 1. quest. 75 & 121.*

Sed an hoc etiam locum habet in Monacho accusante Prælatum? Affirmandum duco. Licet enim subditi non facile admittantur ad accusationem Prælati, quia non tam Justitiæ Zelo, quam impietatis livore, & odii fomite prorumpere dicuntur *c. 21. caus. 2. quest. 7.* Et non decet majores subjectos esse accusationi minorum *c. 2. sq. caus. 2. quest. 2. Zæf. ad Decret. de Accusat. n. 2.* Monachis tamen non videtur deneganda accusatio *arg. c. 5. caus. 2. quest. 7. Panormitan. ad c. 11. X. de accusat. Zæf. de loc.* quia hi justitiæ Zelo moveri censentur; Et in hoc non veniunt contra obedientiam; Quia in licitis tenentur obedire, non verò illum tolerare, si malus est, sed potius monasterii promovere interesse, quod in eo consistit, ne pro Pastore lupum habeat. *Menoch. de præsumpt. lib. 1. Q. 35. n. 21.* Verum hic obiter occurrit dubium resolvendum: An illum sine veniâ accusare possint? Et respondeo quod non: *arg. l. 4. §. 1. ff. de in jus vocand.* quia obedientiam & reverentiam tenentur præstare Prælato & Abbati, *Panormitan. cit. loc.* Cujus sententiam, putantis, necesse esse ut petatur, licet non obtineatur eò extendo, ut eo ipso dum citatio postea decernitur, & venia concessa videatur. *Conf. Zæf. ad ff. de in jus voc. n. 4.* Sicut etiam Hodie veniæ impetratio solen-

solennis amplius necessaria haud est, sed semper data vel impetrata citatione, veniam quoque dedisse iudex videtur, *Carpzov. P. 1. C. 2. D. 25. Mynsing. lib. 4. Observ. 92.* Modo vinculum illud, quod inter actorem & reum intercedit, exprimatur in supplicatione, ut inde constare possit iudici, an actionem decernere debeat, vel non *Dn. Brunnem. ad Vvesenb. tit. de in jus voc. quest. 14.*

27. Hæc quæ de Monacho accusante dicta, locum quoque habent in accusato; Si itaque Abbas contra eum inquirat, vel si accusetur, expensæ & alia necessaria ad defensionem, nedum alimenta ipsi subministranda. Quia hic eadem ratio, ne nimirum cogatur interim perire, aut mendicare. *Panormit. d. c. in fin. Petr. Rebuff. de Sent. præjud. in præfat. n. 104. seq.*
28. Sed quid si accusationem sequatur suspensio aut depositio? Resp. Quia illa suspensio & depositio à divinis tantum fieri intelligitur, nihilominus alimenta interim decernenda, sive Monachus sit, sive alius Clericus; quia ratio ne cogatur mendicare militat, & ipsi alimenta decerni vult. *Rebuff. d. l. n. 111.*
29. Dum enim ab officio suspenditur, omnium privilegiorum clericalium statim incapax haud efficitur, quia nec statim de delicto convictus est; Sed suspensio saltem hac intentione fit, ne dum in crimen inquiritur, Clericus interim cum scandalo officium administret: Ergo alimenta ipsi non illico adimenda. Etiam si appellatione sententia suspensionis haud sit suspensa. Nam si appellatio interverit, quia illa rem in priori statu servat, & sententiam suspendit, alimenta quin præstari debeant non est dubitandum. *Panormit. ind. c. 11. n. 4. X. de Accusat.* Et pendente appellatione à sententia in qua suspensio dictata, hæc interim effectum non habet.
30. Uti hoc in terminis fere probat textus *in l. un. §. Ergo 4. ff. nihil. nov. appell. interpos.* ubi si quis per sententiam ordine motus sit, seu suspensus ab officio, & provocaverit, nihilominus de cœtu participat. Non enim hoc attentatum est, quando appellatione pendente, facit id, quod facere solitus erat, lite non inchoatâ.
31. *Francisc. Herculan. Tr. de Attentat. c. 3. n. 5.*
32. Verùm non tantum personis, ut supra dictum, cultui divino & Ecclesiis dicatis providere debet iudex: Sed etiam si hæ personæ

sonæ in officio suo negligentes fuerint, ipsi Ecclesiæ debet prospicere iudex Ecclesiasticus, ne cura animarum negligatur, vel eis scandalum præbeatur per Pastoris personam. Hoc enim si permitteret, illud Christi: Væ scandalum danti, vel non impediendi, in iudicem quadraret. Pœnam itaque hanc ut effugiat, magno studio scandala removeere tenetur, *c. nisi cum pridem 10. X. de Renunc. Petr. Gregor. Tholosan. Syntagm. jur. Univ. l. 38. c. 2. n. 4.* 33
 Si itaque vel scandalum Ecclesiæ dare Pastorem senserit iudex Ecclesiasticus, Ecclesiæ incolumitati providebit, suspensione ab officio, si admonitionem pensi habeat *c. etsi Clerici. X. de iudic. c. 20. X. de V. S. c. 11. X. de privil. & excess. privil.* 34
 Hæc enim quia in eo differt à Depositione & Degradatione; quod non, ut illa, perpetuam remotionem contineat: Aut ut hæc, omnium privilegiorum ac dignitatum privationem importet; Sed tantum ad tempus ab officii administratione removeat, *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 3. tit. 10. Def. 117. n. 1. sqq. & Def. 115. n. 1. & seqq.* Ideo Decreto I. opus hic est, quo interim, donec scandalum tale purgatum, Ecclesiæ prospiciatur.

Quænam autem causæ ad suspendendum Pastorem, iudicem movere debeant, disquiri poterat? Resp. Cum suspensio officii sit pœna, sed levior aliqua & mitior, quæ tum demum estimationem minuit, ac maculam infert, si turpi ex causa facta, *arg. l. 22. ff. de his qui not. Infam. uti intelligo ea quæ habet Carpz. Jpr. Eccl. lib. 3. tit. 10. def. 114. n. 4.* alioqui enim & Pastoris innocenter ab officio suspensi fama periclitaretur; Ideo causa aliqua non adeo magni momenti Decreto I. locum concedere potest. Et dum præ aliis vitæ ac morum honestati studere ob- 36
 stricti sunt. *Reinking. Biblisch. Polic. lib. 1. axiom. 43. Carpzov. Jpr. Eccl. P. 1. def. 61.* Et Pastor non saltem verbo, sed & exemplo auditores docere debet: Verbo quidem prædicationis sanctæ: Exemplo vero conversationis inculpatæ & honestæ. *Reinking. de Reg. Sec. & Eccles. lib. 3. class. 1. cap. 7. n. 5.* Si itaque & doctrina & mores non respondeant: Si ita verbum proferant, ut ipsi rejiciendi appareant, & per hoc lapidem offensionis populo ponant; quod fieri etiam potest publicis commestationibus ac rixis; ad suspensionem perveniri potest, uti præjudicium allegat

Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 3. tit. 10. def. 115. n. fin. Nam juxta *Nazianzenum* Idem est non docere, & non docere moribus. Et secundum *Erasmmum* nemo facile credere solet Doctori, cujus verba cum vita pugnant.

38 Ne vero quod unâ manu ponit, altera destruat iudex, providus esse debet, ne, dum scandalo medelam affert, curam animarum negligat, adeoque ut in Parœciâ interim alius ex vicinia Pastor, paroecianis verbum Dei proponat, Sacramenta administret, Interimistico quodam Decreto statuere potest, quam curam tali Decreto mandatam etiam germanicè appellare solemus: *Die Interims-Cuhr einer Pfarren.*

39 Nam dum revera nondum vacat ministerium, alius Pastor institui nequit, sed vicinis interim Cura Ecclesiæ demandanda, *vid. Carpzov Jprud. Eccles. P. 3. tit. 10. Def. 116. n. 3. 9. sqq.* Et hoc non tantum si

40 suspensus minister verbi Divini, sed etiam si mortuus. Quia & hic justum impedimentum occurrit, ob quod interim iudex Ecclesiæ providere debeat. Nam antequam alius instituat ob Annum Gratiæ qui competit viduæ vel liberis in Parochiâ commemorantibus, ex Ordinationibus Consistoriorum, *vid. Ordin. Consist. March. de Anno 1573. tit. 23. Constit. Eccles. Augusti Elect. Sax. de Anno 1580. tit. von Immunitäten und Freyheiten der Kirchen-Diener / Dn. Præsidis Disput. de Anno Gratiæ c. 2.* Utique ne Ecclesia in Spiritualibus interim quid detrimenti capiat, sacrorum cura durante Anno Gratiæ vicinis Pastoribus commendanda, injungenda *ve. Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 1. tit. 10. def. 162.*

41 An vero cogi ad hoc ipsum possint Parochi vicini dubitari poterat? Sed respondendum puto quod sic, quia Consistorio cui provisio hæc incumbit, subjacent. Et meritò quod ab aliis expectant, ipsi met prompte ante exhibeant. Dum itaque volunt, ut durante Anno

42 gratiæ, post mortē quo eo meli9 provisum sit viduę ac liberis, ali9 interim Sacra administret, merito ipsi quoque id in aliis Ecclesiis præstent. *Carpzov. cit. loc.* Et hanc necessitatem vicinis Pastoribus in specie imponit *Ordin. Consistor. March. d. t. 23. vers. fin.* Sed hoc limitandum, ut non inveniat locum, si pestis in Parœciâ vacante grassetur; Et si jam per integrum Annum Gratiæ curam

ram Sacrorum gesserint per rationes adductas à *Carpzov. lib. 1 Jpr. Eccl. defn. 165. & seq.* Quid autem de Salario dicendum, potestne id petere cui Interimistica Ecclesiae administratio commissa? Resp. Distinguendo inter sumptus itineris seu alias necessarias impensas in Curationem factas; Et inter Salarium. Hoc non potest petere. Durante enim Anno Gratiae, vidua & liberi defuncti Parochi salarium percipiunt ex singulari beneficio. Ergo idem petere nequit Pastor interim Curam Ecclesiae gerens, cum bis idem non debeat. Si tamen offeratur honestè accipere potest, *arg. l. 43. §. 9. defurt.* Uti hoc etiam æquum est, ut à parœcianis honorarium aliquod præstetur, & retribuatur carnalia illis, à quibus Spiritualia metuntur. *1. Corinth. 9. v. 11. Carpzov. Jpr. Eccles. lib. 1. tit. 10. Defn. 163. n. 9.* Imo certo casu ad hoc ipsum cogi Parochiani possunt, si defuncto nec liberi nec vidua superstites sint: Aut post Annum Gratiae præterlapsum, functionem Ecclesiae adhuc sustineant vicini Pastores. Tum enim parœciani non habent de quo conquerantur, quia solvunt id ad quod alias obstricti sunt; Et injusti essent si denegarent Operario mercedem. *1. Corinth. 9. vers. 9. Carpzov. d. loc. defn. 164.* Impensæ autem si quæ erogandæ à Pastore Interim Sacrorum curam gerente, utique petere, & erogatas repetere potest. Solent enim omnia quæ petuntur, sumptibus petentis expediri, nec alicui officium suum damnosum esse. Si itaque ipsi Pastori vicino quid impendere necessum, id actione negot. gestor. repetit à parœcianis. Et si Annus Gratiae opimos proventus viduæ & liberis largiatur, ab his interdum petuntur, & à Consistorio assignantur. *vid. Carpzov. lib. 1. Jpr. Eccles. Def. 63. n. fin.*

Porro singulare Decreti Interimistici, ob impedimentum necessarium interponendi, occurrit exemplum in Pastoribus emeritis. His enim si adeo decrepitæ sint ætatis, ut ætas ipsis in causa sit, quo minus officio suo amplius superesse possint, alius in officio substituendus; Ne tamen interim egeat Pastor emeritus ipsi de vitæ subsidiis providendum. Quamvis autem regulariter, nondum vacante Ecclesia, alius Pastor constitui nequeat, *c. qui in vivorum. 1. X. de concess. præbend.* cum hic facile quis incidere

- incidere posset in suspicionem de voto mortis captandæ, & expectationis futuræ successionis, à qua Ecclesia abhorret. *c. 10.*
- 48 *caus. 7. quest. 1.* Nihilominus si Parochus adeo senio gravetur, ut administrationi Ecclesiasticæ plane impar videatur, alius substitui debet. Superiora enim tunc cessare facit promovendi salutem animarum necessitas, quæ non subjacet legi, sed si urgens sit, ex injustis justa facit, prout id declarat, *Bodin. de Rep. lib. 5. c. 5. p. 896. Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 1. def. 152. & def. 18.* Nec
- 49 interesse puto sive volenti substituatur, sive nolenti & invito; Modo hoc casu in eo statu decrepitis deprehendatur, ubi planè non potest officio suo fungi cum effectu & ædificatione ad salutem; Tum enim favor causæ, animarum necessaria cura, & utilitas publica, si quid injusti in se habere videbatur substitutio, id
- 50 facile excusat. Nec magnopere conqueri habet Parochus decrepitis, quia in plerisque locis per provisionem ei assignatur certa portio reddituum, si non habet, unde se suosque alere possit, *Coler. de aliment. lib. 1. c. 17. n. 55.* Et si redditus non suffecerint utriusque sustentationi, parochiani annuatim quid contribuere tenentur, ut in Sene Ecclesiastica dignitas ob paupertatem non vilescat, & Substitutus quoque mercede digna potiatur ac dum gregem pascit, de lacte ejus comedat. *1. Corinth. 9. vers. 9.*
- 51 *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 1. def. 135. n. 5. seqq.* Itaque donec vivat Pastor emeritus interim talè provisionem ei assignare potest iudex Ecclesiasticus. Cujus provisionis quantitas hic in Marchia jam tum determinata, scilicet quod debeat esse octava pars reddituum ex Parochia percipiendorum, *Ordinat. Consistor. March. tit. von provision und Vorsorge der Alten gebrechlichen Pfarrer. 5. So bedenckenwier.* Ubi tamen innuitur, certa quædam requisita in adjudicanda hâc provisione observanda esse.
- 52 Hęc de rebus Ecclesiæ ejusdemque Ministris dicta sufficiant. Quoniam vero interdum lites gravissimæ oriuntur super jure Patronatus, quod alicui competit in Ecclesia, quam dotavit, fundavit, aut ædificavit. *c. pia mentis. 16. quest. 7. c. filii. 16. quest. 7. c. 25. X. de jure Patron.* & consistit potissimum in nominatione, vocatione, & præsentatione, *Reinking. de Regim. Sec.*

& *Eccles. lib. 3. class. 1. c. 9. n. 3.* In quorum actuum exercitio dum
 sæpius turbantur Patroni, altero alteri jus hoc concedere recu-
 sante; Ergo quando & hic D. I. locum habeat, observandum.
 Si itaque Patrono controversia moveatur super jure Patronatus, 53
 quæritur, an præsentatum interim admittere teneatur Superior?
 Resp. Si præsentans sit in possessione bona fide, quæ etiam hoc
 casu necessaria, *Roch. de Curte Tr. de jure Patron. rubr. Jus Patrona-
 tus quibus compet. n. 35.* Possessionemque suam per ultimum vo-
 cationis actum exercitum probaverit, utique admittendus. *Fin-
 kelthaus de jur. Patron. c. 6. n. 28. Carpzov. Jpr. Eccl. lib. 1. Def. 21. n. 7.*
 Aliter *Panormitanus in c. 7. X. de jure Patron.* Ubi enim de viri- 54
 bus præsentationis ambigitur, non inquiritur penes quem sit, jus
 ac proprietas conferendi, sed penes quem sit possessio. *Menoch.
 rem. ret. possess. 3. quest. 17. n. 131.* quæ possessio, ut dictum, hic ex ul-
 timo actu bona fide gesto dijudicari solet, etiamsi alius antea
 plures actus exercuerit. *Roch. de Curt. d. l. n. 40. Anton. Faber. Cod.
 Sabaud. lib. 6. tit. 1. def. 5. Cardin. Tuschus. pract. conclus. 605. n. 1. &
 2. lit. I. Ludov. Post. Tr. de Manuten. Obs. 18. n. 16. & 47.* Si enim
 de antiquioribus actibus hic disputandum foret, non ita facilè 55
 causa exitum sortiretur, nec Ecclesiæ prospiceretur. Uti autem
 bonæ fidei possessor fructus omnes lucratur, *l. 48. de A. R. D. §.
 si quis à non Domino. 35. Inst. de R. Divis.* Ita etiam fructus juris Pa-
 tronatus, qui in præsentatione consistunt. *c. 19. X. de jur. Patron.
 ibiq; Panormit. n. 2. Reinking. de R. S. & E. lib. 3. class. 1. c. 9. n. 16. seq.*
 Malæ ergo fidei possessor uti fructus non capit, ita nec præsentare
 potest. *Panormit. d. loc. n. 4.*
 Quid autem si contentio inter Patronos, aut lis super jure 56
 Patronatus, & à nemine patronorum vocatus adhuc sit pastor;
 Vel si etiam uterque aliquem vocaverit, & disputetur quis ad-
 mittendus sit, si non constet de ultimo præsentationis actu, pro
 quo alias interim decisio ferenda erat: Tum si lis illa non finia-
 tur intra quadrimestre spatium, aut tempus præfixum, quia ho-
 die quadrimestre spatium non amplius attenditur, juxta *Carpzov.
 Jprud. Eccles. lib. 1. def. 15. n. 7.* provisio per Episcopum, seu 57
 Ecclesiasticum judicem fieri potest, *c. 3. X. de jur. Patron. ibiq; Pa-
 normit.*

- normit. n. 4. quia hujus officium exigit, præcavere, ne in spiritualibus aut temporalibus detrimenti quid capiatur, aut lupus rapax gregem ingrediatur in defectu Pastoris, ut dicitur c. 41. X. de Elect. Carpzov. Jpr. Ecol. P. 1. def. 15. Poterit itaque Episcopus vel hodie Consistorium, durante hac controversia aliquem eligere Ecclesiæ præficiendum, Pacian. de probat. lib. 1. c. 47. n. 109. Idem dicendum si Patronus indignum præsentaverit, quia enim sic diligentiam adhibendam in electione Pastoris neglexit, & innocentibus Paræcianis imponere voluit; has negligentia pœnas merito dat, ut pro hac vice exclusus præsentatione, iudex superior Ecclesiasticus aliquem eligat, quoniam illius providentiæ incumbit, rejicere, qui sine scandalo admitti nequit, & alium constituere, c. 3. & 12. X. de jur. Patron. in quem Patronus consentire tenetur, d. c. 12. ibiq; Panormit. Binkeltbaus de jure Patron. c. 7. n. 12.
- 60 Causis Ecclesiasticis frequentioribus, in quibus interim disponi potest, pertractatis, seculares aggredior. Ubi primum videndum, qua ratione circa personam alicujus, vel etiam circa bona, Decreto Interimistico quid determinare valeat iudex.
- 61 Persona controversiam patitur, respectu status præcipuè, ubi integra materia actionum præjudicialium se tractandam offert. Actio enim Præjudicialis secundum Accurs. Bartol. & reliquos, solet appellari, illa, quæ status conditionis ve controversia tractatur, & quæstio, per §. Præjudiciales 13. Inst. de Act. Quamvis nimis strictè ita actio de statu accipiatur: Non enim omne præjudicium de statu est, l. 30. de bon. autor. jud. possid. Nec omnis actio qua quis de statu experitur, præjudicialis dicitur, prout probat t. t. ff. de liberal. caus. ubi ne semel quidem præjudicii mentio fit.
- 62 Causa enim Status tractari potest vel iudicio, vel præjudicio: Illo modo si liberalis dica alicui scribatur ejus nomine, qui pro Servo detinetur, vel alio casu: Præjudicio, cum aliquis in jus ductus, antea de Statu cognosci petit. Et hoc modo verum est, quod dicitur: Cui non est iudicium, is nec patitur præjudicium Jacob. Revard. de Præjudic. lib. 1. cap. 12. Et sic actio præjudicialis exceptio melius dicitur, de qua prius iudicandum, quam

quam principalis quæstio seu actio terminetur, *Magnif. Dn. Brun-*
neman. in Proc. Civ. c. 7. n. 21. Jacob. Revard. d. loc. cap. 6.

Quantum itaque ad Servitutem attinet, ejus usus exiguus⁶⁴
apud nos est, *vid. Dn. Hahn. ad π. VVesenbec. lib. 40. t. 1. n. 1.* nisi
quatenus ex jure servorū desumuntur, decisionem constitutura in
causa hominum priorum. Ubi tamen probe attendendum:
Non esse unius generis homines proprios. In nonnullis locis
melioris sunt conditionis ac in aliis, *Dn. Hahn. d. loc. ut sic eadem*
jura omnibus applicari nequeant, sed consuetudo ac Regionis
mos præcipuè observandus. Hic ergo ubi non contrariatur, in
genere Judex ex argumento juris civilis, causas priorum ho-
minum decidere potest; definitivè non tantum, sed etiam per
Decretum Interimisticum.

Si itaque Nobilis sit cum Rustico; quæritur: An interim⁶⁵
operas indicere possit rustico Judex? Resp. Aut Nobilis probat
quasi possessionem per servitia, aliaque munera ipsi hæcenus
præstita, & operas interim donec de Exemptione constet, præ-
stare tenetur rusticus, *l. 14. ff. de probat. c. 24. X. de Elect. & Elect.*
potestat. Nemo enim præsumitur indebitum solvere, l. 25. ff. de
probat. Aut verò nullas operas exactionesve Nobilis probare⁶⁶
potest, quæ subjectionem arguerent; Et operæ Interim non sunt
adjudicandæ, l. 24. pr. ff. de liberal. caus. l. 14. l. 21. C. eod. quia fa-
vorabilior est causa libertatis, quam servitutis, & in dubio qui-
libet liber præsumitur & pro eo judicatur, Johan. Köppen. in Decis.
quæst. 15. n. 2. Frideric. Husan. de hominib. propr. c. 5. n. 35. seq. confer.
August. Barbos. in loc. Commun. lib. 10. c. 17. axiom. 8.

Sed si cum uxore Rustici lis esset, & Nobilis quasi posses-⁶⁷
sionem in marito ejus probaret, an judex ex hoc potest operas
uxoris adjudicare Nobili? Resp. Negand. ob minus firmam
consequentiam; maritus operas præstitit, ergo & uxor præstare
obstricta est. Nam uti non obligatur uxor pro marito, *t. t. C. ne*
uxor. pro marit. Ita nec oneratur infelicitate viri, quæ quia hic
odiosa, non extenditur ad Sexum imbecilliolem, cujus favore
multa singularia jura constituta sunt, per l. 9. de J. & F. ignor. Et
in hoc casu expressè decisum in l. 34. C. de liberal. caus. liberam

personam mariti conditioni servili non subjici vid. Jctiff. Dn. Brun-
neman. ad tit. C. de liberal. caus. circ. med. Frideric. Husan. de homin.
propr. c. 5. n. 44. seqv.

68 Quid autem si ex quasi possessione ita exacte determinari
nequeant Servitia, qualia tum interim adjudicare potest Judex?
Resp. Pro consuetudine locorum Decretum concipiet Judex, ut
ad ea servitia rusticum condemnet, quæ communiter præstare so-
lent alii ejusdem loci & conditionis rustici, Andr. Knichen. de Ve-
stitur. pact. P. 2. c. 5. n. 26. seqq. Quia consuetudo jus facit judici

69 sequendum. Sed si consuetudo variet, aut ex pacto hic talia,
alter alia præstet, quia tum versamur in dubio, causa libertatis
potior, adeoque ea assignabit judex servitia, quæ alias is præstat,
qui ad libertatem proximè accedit, & quæ non magis onerant
rusticum, quam quorum quasi possessionem Nobilis probavit.
Quæ verò alias in Servitorum determinatione attendenda, ea vide
apud Magnif. Dn. Brunneman. Comment. Pandectar. ad L. 30. n. 2. de
Oper. libert. Dn. Mev. P. 4. Decif. 132. & seq.

70 Sed an provisio alimentorum nomine facienda rustico
egenti, si Nobilis servitia exigat, & tamen rusticus necessariis
vitæ subsidiis destituatur? Resp. Si Nobilis operâ & personâ ru-
stici carere nolit, utique alimenta præstabit, per l. 12. §. 3. ff. de
admin. tutor. Job. Bapt. Pontan. de Aliment. c. 11. n. 1. & sequ. vel tan-

71 tum tempus indulget, quo victum paret, Dn. Mev. P. 4. Dec.
133. Gail. 2. Obs 62. n. 13. per L. 50. §. 1. ff. de. Oper. libert. Idem
dicendum de impensis in litem: Nam & hæ subministrandæ arg. l.
1. §. si pupillus ibi. aliter se exhibere non potuit ff. de tutel. & ration. di-
strab. ibique Gloss. & Bart. n. 2. seqv. ne alias non tam ob justitiam

72 causæ, quam inopiam rustici, victor extitisse dicatur. Et hoc
potissimum locum habet, quando Nobilis simul occupavit bona
rustici per l. fin. C. de Ord. Cognit. Martin. Coler. de Alim. lib. 1. cap.
14. n. 39.

73 In causis Familiam concernentibus, non uno modo judi-
ci incumbit, ut per Decretum Int. alicui subveniat. Præcipue
vero in causa Filiationis providâ judicis cura minimè permittat, ut
dum quæstio an filius sit, pendet, alimenta interim denegentur.

Licet

Licet enim aliàs illa causa, quæ alteri præjudicium affert, prius decidenda, ut in præjudicialibus ante dictum, adeoque videri possit, & causa filiationis prius definienda, quàm alimenta assignentur, quia si constat quod non sit filius, nec alimenta ei debentur. Nihilominus tamen illud non est perpetuum, uti patet ex l. 5. §. 18. in fin. ff. de liber. agnosc. & favor causæ hic aliud postulat, ne nimirum interim, ante filius fame pereat, quàm lis finiatur. Judex ergo per provisionem sustentationi vitæ ejus necessaria assignabit, *Didac. Covarruv. Pract. Quæst. c. 6. n. 8. Vamef. Conf. 276. n. 9.* Dum enim cuilibet inopi succurrere ne Reip. membrum abscindatur, & ubi interest provisionem concedere judex tenetur l. 3. ff. de jur. delib. l. 7. de agnosc. lib. Petr. Rebuff. de Sentent. præjud. in præfat. n. 23. Id omni procul dubio facere obstrictus est in casu ubi interesse & ipsa naturalis ratio assignationem alimentorum dicitur; Facit huc textus quoque in l. si judex 10. ff. de his qui sui vel al. jur. Papon. de Arest. Franc. lib. 18. Tit. 1. Arest. 1. in fin. Conf. Bachov. in not. ad Papon. Arest. 19.

Filio itaque providendum, qui naturalis & legitimus est. Cum enim hic Dominus quodammodo bonorum paternorum l. 11. ff. de lib. & postum. & onus eum alendi Parenti incumbat, l. 3. & seq. C. de alend. lib. Singulis annis, quoad quæstio filiationis durat indecisa, danda ei certa portio ex bonis paternis. l. 27. §. 3. ff. de inoffic. testam. Gloss. ad l. fin. C. de alend. lib. Nam si hæc provisio omitteretur, per indirectum filius privaretur bonis suis, dum adimerentur media ad illa perveniendi; & vel modico dato cedere cogeretur, arg. l. 13. §. fin. ff. de judic. Rebuff. d. tr. art. 1. gl. 2. n. 2. Menoch. de præsumpt. lib. 1. quæst. 35. n. 6. vel fame perire, quasi parricidio extinctus, l. 4. ff. de agnosc. lib. Nec distinguo hic an filius in potestate vel Emancipatus sit: Præterquam enim quod hodie post Nov. 118. c. 1. vix aliqua differentia sit inter suos & Emancipatos, quæ successionem legitimam concerneret; Et jura liberorum sint exæquata, etiam Emancipati à Parente alendi per l. 5. §. 1. ff. de agnosc. lib. ex charitate enim sanguinis hoc provenit d. l. 5. §. 2. Sanguinis autem vinculum Emancipatione non tollitur l. 8. de R. J. Magnif. Dn. Brunnem. ad l. 3. C. de alend. liber.

Sic nec interesse autumo, an primum an secundum

- dum liberorum obtineant gradum: Quia etiam nepotibus provisio hæc concedenda, per expressum textum *l. 27. §. 3. ff. de inoffic. testam.* Et eadem quæ supra, etiam hic militant rationes: Nisi quod hic provisio fiat in subsidium *l. 5. §. 2. De liber. agnosc. J. Cris. Brunneman. ad d. l. 3. C. de alend. lib. Menoch. de Præsumpt. lib. 1. quest. 35. n. 15. Cordub. à Lara in repet. L. si quis à liberis ff. de lib. agnosc.*
- 78 Idem dicendum judico de liberis legitimatis, quia illi per omnia liberis legitimis comparantur, §. fin. *Inst. de Nupt. l. 10. C. de natural. lib.* eorumque juribus fruuntur per *dd. ll. hinc eadem quoq; provisio illis attribuenda Rebuff. d. tr. art. 1. gl. 2. n. 12. Menoch. cit. loc. n. 10. Cordub. à Lara. dict. loc.*
- 79 Sed de adoptivis liberis quid dicendum? Resp. Si Adoptivi in specie tales sint, hæc provisio illis deneganda, quia nec in Patris adoptivi potestatem transiverunt, §. 2. *Inst. de Adopt.* nec eos Pater alere tenetur, nam à jure succedendi non præcisè sequitur jus alimentandi, *Erasm. Ungepaur. Exercitat. Justinian. 3. quest. 11. Fachin. 12. controv. cap. 6. Contrarium tenent Martin. Coler. de alim. lib. 1. c. 4. n. 3. Joh. Petr. Surdus de Aliment. tit. 1. quest. 2. n. 6. Quo- rum sententia satis æqua est, in casu, ubi Pater naturalis Adoptivi, non habet unde filium alere possit, quod uti tum Pater adoptivus tenetur in subsidium alimenta suppeditare; ita judex ei in-*
- 80 *terim providere possit.* Si autem sint liberi Arrogati non excludendi ab hæc provisione: Per omnia enim patriæ potestati subjacent. §. 1. *Inst. de Adopt.* Jura familiæ consequuntur *d. §. 1. & l. 32. ff. de R. N.* Eorum jura & dignitas augentur. *l. 35. ff. de Adopt.* Adeoque dum per extensionem juris eadem ratio subest, quæ in liberis naturalibus & legitimis, nomine filiorum continebuntur,
- 81 *arg. l. Adoptivus. ff. de in jus voc.* Uti autem filiis naturalibus & legitimis ideo concedebatur hæc provisio, ne durante lite fame perirent, & per indirectum excluderentur à bonis suis *vid. supr. n. 75.* ob paritatem rationis & arrogatis ita prospiciendum; quia onera omnia in patrem adoptivum transeunt *l. 45. ff. de Adopt. Fontan. de Alim. c. 13. n. 9.* Idem sed ex aliis rationibus sentit *Surdus de Aliment. tit. 1. quest. 114. n. 4.* Nec audiendus Pater, si de bonis propriis arrogatorum eos sustentare vellet, quia bonorum substantiam

substantiam filiis integram servare tenetur, per *l. fin. §. 5. C. de bono
que liber.*

Sed dum Arrogatio hodie minus frequentatur, surrogata 82
in locum eius Unione Prolium *Besold. in Thesaur. Pract. & Web-
ner. in Obser. Pract. voc. Einkindschaft. Jac. Rickius in Tr. de Union.
Prol. c. 2.* Quid de conjunctis ejusmodi liberis dicendum, anne
his per Decretum Int. in casu quo negatur unio, succurrendum?
Puto quod utique: quia ut dictum successit in locum arrogatio-
nis; dum autem surrogatum sapit naturam surrogati, & eadem
ratio hic militat, idem quoque jus obtinere debet. *l. illud 32. ff.
ad L. Aquil.*

83
Modo sequentia requisita adfuerint, quæ alias
in Arrogatione etiam necessaria sunt, *l. 2. & l. 6. C. de Adopt.* Ut
scilicet adsint Tutores & Consanguinei; Considerentur facultates
eorum quorum nomine Purificatio prolium petitur, & ex utrius-
que comparatione æstimetur, an ea salubris sit; Nam quia hæc
videntur ex natura arrogationis, non possunt abesse ab Unione
Prolium, prout refert *Gail. 2. Obser. 125.* Cum hic ob spem futuræ
successionis jure improbatam, & periculum, caute utique agen-
dum; & sic si hæc solennitates non adhibeantur, Unio prolium
ipso jure nulla est *vid. Gail. d. Obs. 125. & Rickius d. Tr. de Union.
Prol. cap. 6. ubi tractat. formam union. prolium.*

84
Sed quid in puncto hujus provisionis sentiendum de Spu-
riis? Spuriorum appellatione hodiè continentur omnes extra
matrimonium prognati, cum nostris moribus concubinatus illi-
citus esse ceperit; Et in hoc unico ferè honestas nostrorum
temporum superavit tempora Justiniani, referente *Pientissimo
Jcro Dn. Brunnemanno ad. l. 2. in fin. C. de natural. lib.* Utinam ve-
rò mores hujus seculi tacitè non improbarent illam honestatem!
Dum verò alimenta spuriiis debentur, *auth. Licet. C. de natur. lib.
ibique Magnif. Brunneman.* provisio etiam, de qua hoc loco agi-
mus, eis concedenda; *VVames. Consil. jur. Civ. Cent. 1. Consil. 41. n. 6.*
Nam si pater negaret esse suum spurium qui in quasi possessione
deprehenditur, id est, ab omnibus dicitur spurius ejus esse, utique
dum lis pendet, ne interim fame pereat, aut media alimenta con-
sequendi abscondantur, per provisionis modum ei succurrendum.

Jacob.

- Jacob. Menoch. Consil. 60. n. 6. Carpzov. lib. 4. respons. 60. n. 6. Aym. Cravett. conf. 89. n. 1.* Et hoc quoque obtinet, si stuprator absens vel in fuga sit, quamvis enim per confessionem suam nondum sit convictus de stupro; quia tamen fama contra ipsum militat, & insuper fuga eum suspectum reddit, utique interim succurrendum filio spurio, & ex bonis fugitivi stupratoris ei alimenta assignanda, *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 2. tit. 14. def. 242.*
- 85.2 Sed cum Stuprator plerumque invenis sit, propriis bonis adhuc destitutus, dubitari poterat, an Avus spurii seu pater stupratoris interim ad alimenta condemnandus? Ex delicto filii patrem quidem non teneri certum est; hoc tamen casu ad alimenta eum obligari, utique asserendum duco. Nam quia etiam Spuriis alimenta debentur, testantibus *Dd. ante citat.* etiam nepoti spurio ea non deneganda; cum idem jus quod in filio spurio est, etiam in nepote spurio obtinere debeat *Carpzov. d. loc. Defin. 243.* ubi id extendit *n. 11.* etiamsi vivat avus maternus, paternum tamen avum potius ad subsidia vitæ obstrictum esse. Idem quoque obtinebit, si super matrimonio cum stuprata disputetur, pendente enim hac lite, interim partus alendus, *Chanutius ad Papon. de Arest. Franc. lib. 18. tit. 1. in append. Arest. 7.* Quomodo autem Filiatio probanda, cum ad *Decr. Int. directo* non pertineat, videri potest, *apud Pontan. de Alim. c. 3. Fulv. Pacian. de Probat. lib. 2. c. 6. per tot.*
- Hæc vero sæpius nominata provisio denegatur, si liberi ingrati extiterint: Tunc enim uti non alendi, ita nec ad hanc provisionem admittendi, quæ ob alimenta primario fit, per *l. 5. §. 11. ff. de lib. agnosc. Cordub. à Lara in repetit. hujus l.* Et quia tum demum alimenta denegari possunt, si ejusmodi causa subsit, quæ in exheredatione approbata *Gl. in l. 5. §. 11. verb. detulerat. ff. de agnosc. lib.* quia argumentum ab exheredatione ad alimenta tam affirmativè, quam negativè procedit, teste *Pontan. de alim. c. 5. n. 2.* etiam hæc provisio iis saltem
- 88 casibus deneganda. *Gl. in l. fin. C. de alend. lib.* Si itaque male saltem moratus, aut Patri minus obsequens, hæc provisio adhuc locum habet: Quia hic Parentis culpa concurrat quodammodo, dum filium suam indulgentiam corruptit, & non statim à teneris

neris unguiculis ad obedientiam asseveravit, *Martin. Coler. de Alim. lib. 1. c. 2. n. 18. & sqq.*

Quia in jure eadem semper solet esse disciplina correlati-
vorum *l. 1. ff. de his qui sui vel. alien. jur. pr. Instit. eod. maximè si 89*
eadem, & non diversa militet ratio, *l. illud 32. ff. ad L. Aquil. l. 148.*
pr. in fin. ff. de V. O. Gail. 2. Observ. 49. n. 8. ea quæ jam diximus de
liberis, obtinere etiam debent in Parentibus. Quare si parentes
alimenta petant, & filius neget eos parentes, dum hæc lis finitur
per Decr. Int. eis subveniendum, ne fame interim pereant, aut ob
inopiam à jure Parentum excludantur. Probat id *integer tit. C. de*
alend. lib. ibiq. Magnif. Brunneman. in Commentar. Menoch. de Præsumpt.
lib. 1. c. 35. n. 16. Nec videtur distingvendum, an Pater aut Mater talis
esse negetur. *Gudelin. de jure Noviss lib. 1. c. 14. §. Porro.* Cum enim Ma-
ter majora beneficia in filium transtulerit ob immensum periculū
quod pro filio sustinuit, dum ante partū onerosa, dolorosa in par-
tu, post partum laboriosa fuit, ut dicitur *c. 2. X. de convers. infidel. &*
uxor majori studio dignanda, ut quæ & parturierit, & pepererit,
& nutriverit, *Nov. 162. c. 3. in fin.* magis etiam ei ad benefaciendum
filius iterum obligat⁹ est, *l. 25. §. 11. ff. de petit. hered.* Proinde si neget
filius matrē esse suā interim non tantum alimenta *l. 1. C. de alend. li-*
ber. l. 5. §. 2. ff. de agnosc. & alend. lib. sed etiam litis impensas submini-
strare obstrictus est, *per jura ante citat.* Et quia naturalis ratio quæ
hoc dicitur, per secundas nuptias non tollitur, etiam si ad eas
convolaverit, nihilominus hæc provisio ei post secunda quoque
vota facienda. Modò maritus, qui alias regulariter uxorem
alit, *Martin Coler. de Alim. lib. 1. c. 10. n. 3.* non habeat unde eam
sustentare possit. *Coler. d. l. c. 7. n. 4.*

Et quia hodie in plerisque Emancipationis differentia sublata
per *Nov. 118. c. 1. Gudelin. de jur. Noviss. lib. 2. c. 18. §. hanc.* Et de nepotib⁹
expressus text⁹ *l. 5. §. 2. ff. de lib. agnosc.* Ac de naturalib⁹ s. hodiernis
spuriis extat similiter *Auth. Licet. C. de natural liber. Surd. de Alim. Tit. 1.*
qu. 20. Nullam inter liberos constituo differentiā, sed omnes, ut Pa-
rentibus interim prospiciant Decr. Int. compellendos esse statuo.

De adoptivis dicendum restat, an quantum ad hos paren-
tibus provisio decernenda? Decisio hujus, pendet ex alimento-
rum præstatione, ut, cui hæc fit, ei etiam provisio concedenda.

F

Hinc

Hinc cum mater adoptiva regulariter non detur *l. 23. ff. de Adopt.* quia adoptio est modus constituendi patriam potestatem. *l. 1. ff. & pr. Inst. de Adopt.* cujus fœmina incapax. *§. 10. Inst. d. t.* ea non est alenda, & per consequens hæc provisio ei deneganda. De Patre non dubito, quin hac provisione ei succurrendum, quia quantum ad hunc liberi adoptivi naturalibus & legitimis simul, æquiparantur, ut dictum *supra n. 80. h. cap.* Ergo ad eundem provisionis modum obstricti sunt; modo adoptio plena fuerit, nam in adoptione simplici non eadem ratio subest. *vid. h. cap. n. 79.* vel nisi fuerit pater arrogator.

96 Per Unionem prolium liberi effecti, quia per omnia liberorum legitimorum numero computantur, & eatenus in ea quid amplius quam in adoptione, quod matrem etiam constituat, si ut *supra n. 83.* dictum, perficiatur, itidem per Decr. Int. utriusque Parentum contra hos videtur succurrendum.

97 Sed ita in hoc & superioribus casibus provisione adjuvandi parentes, si non ingrati extiterint. Ex quibus itaque causis ut ingrati exheredantur, de quo *vide Nov. 115. c. 4.* ex iis etiam ab hac provisione excluduntur, *Pontan. de Alim. c. 5. n. 2.* ob rationem *n. 87.* adductam.

98 Hæc dicta sunt, si Parentibus cum liberis, aut contra lis sit. Quid autem si Parentes aut conjuges inter se litem foveant; dicendum, jam subjungendum, quia æquè ac liberi Decr. Int. judicis subjacent. Decernit autem hic iudex, vel ante nuptiarum solennitatem vel post eam.

99 Illo modo si lis sit super consummatione matrimonii, & eam detrectet altera obligatarum personarum, Decretum Int. dupliciter intervenire potest. Primò persona desponsata potest ob contumaciam condemnari ad coelibem agendam vitam, omni aliam conditionem quærendi ansâ ei denegatâ, teste *Luthero apud Carpz. Jprud. Eccles. lib. 2. def. 136. n. 6. Dn. Mevig. P. 6. Decis. 359.* Quia enim hoc crimen quamproximè ad desertionem accedit, eatenus punienda persona delinquens ut ei interdicatorum matrimonium cum aliâ contrahere. Vel etiam interim incarcerari potest, donec in consummationem consentiat.

100. *Carpzov. Jprud. lib. 2. def. 133.* Secundo modo hoc casu inte-

rim

rim decernere potest iudex, sponsam in bona sponsi mittendo; & ita pronunciasse Scabinos Lipsienses refert *Carpzov. d. l. defn. 136. n. 8.* Quia enim nemo suo facto ab obligatione semel inita se eximere potest, nec sponsus contuminationem matrimonii recusare potest, sponsalia enim hoc continere videntur, ut per conjugium consummentur: Si itaque ab hoc se liberare nequit, onera matrimonii in contumaciam pro consummato habiti, feret etiam invitus, dum sponsæ ex bonis ipsius provisio fit, *Carpzov. d. lib. 2. defn. 136. n. 9.*

Post nuptias contractas, & earum solennitatem, si contra ¹⁰¹ præceptum divinum conjuges se subtrahant, & amicabili persuasione ad cohabitationem perducere nequeant, *c. pen. & ult. X. de adulter.* Iudex Decretum Int. interponere potest, & quia hæc contumacia inter delicta merito refertur, carcere vel alio modo nocentem interim coercere potest, *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 2. defn. 208. n. 9. & seq.*

Si autem maritus suam esse uxorem neget, & desuper ¹⁰² lis instituat, Quæritur: An iudex per Decretum Int. alimenta & litis impensas ei assignare debeat? Respondeo: Si in quasi ¹⁰³ possessione est, seu ab omnibus uxor reputatur *l. 3. de Offic. Prætor. l. 3. ad Sct. Maced.* provisio hæc ei concedenda, *Petr. Rebuff. de Sent. provision. art. 3. gl. 1. n. 6. Menoch. de Præsumpt. lib. 1. quest. 35. n. 18. Alciatus, de præsumpt. Reg. 3. Præf. 9. n. 10.* Modo non ha- ¹⁰⁴ beat facultates, aut cognatos, qui sustentare eam interim possint. Nam etiam si dotem non habeat, nihilominus ei hoc in casu providendum, quia etiam indotata uxor alenda, per ea quæ habet *Coler. de Alim. libr. 1. c. 10. n. 4. Cesar. Ursill. annotat. ad Matth. de Afflict. Dec. 10. n. 16.* Nam maritus sibi imputet, quod indotatam duxerit, onera vero matrimonii ideo recusare nequit, *Magnif. Brunneman. ad l. 13. C. de Neg. gest.* Sed an in casu converso marito contra uxorem providendum, si hæc neget esse maritum? ¹⁰⁵ Resp.

Licet regulariter uxor non alat maritum per *l. 33. Si. in fin. ff. de donat. int. vir. & ux.* aliud tamen dicendum, si pauper ¹⁰⁶ sit, per *l. 73. §. 1. ff. de jure dot. Coler. de Alim. lib. 1. c. 12. n. 2.* Adeoque si hoc casu neget esse maritum, qui in quasi possessione constitu-

tus est; Interim non tantum alimenta, sed & litis impensas præstat: Concesso enim aliquo, omnia illa videntur permiffa, sine quibus res obtineri nequit, *l. 56. ff. de Procarrator.* Et in concessione ea comprehensa censentur, quæ in consequentiam veniunt, & sine quibus commode re potiri nequeo, *Dn. Brunneman. Comment. Pandect. ad l. 2. n. fin. ff. de Jdict. Hartm. Pistor. lib. 1. quest. 15. n. 58.* Fateor tamen majorem matrimonii certitudinem subesse debere, si marito providendum, quam si uxori.

107 Matrimonium semel initum, mutua voluntate olim dissolvi poterat, his verbis: Res tuas tibi habeto, res tuas tibi agito, *l. 2. §. 1. & 2. de Repud.* Et improbabantur tum temporis, pacta ne divertere liceret ob libertatem matrimonii. *l. 2. C. de inut. Stipul.* Quod tamen postea rectè mutatum per *Ayth. quod hodie C. de Repud.* Non obstante *Novell. 140.* quia illa non Justiniani sed Justinii est, usu nunquam recepta. Et hodie non nisi ex gravi causa dissolvuntur matrimonia, ob adulterium nimirum, & malitiosam desertionem. *Gudelin. de jure Noviss. lib. 1. c. 10.* Aliæ causæ si incidant, ob quas cohabitare prohibeantur; Separatio quoad thorum & mensam interdum, si amicabilis compositio tentata, nil quicquã possit, conceditur, quia tamen per hanc matrimoniũ non solvitur, cessante non planè maritali affectione, quæ matrimonium constituit, *l. 32. §. 13. ff. de donat. int. vir. & ux.* Etiam durat causa alimentorum, vinculum nempe matrimonii; ideoque interim iudex ei ex bonis mariti assignabit alimenta, *Boër. decis. 195. Grake. de Autorit. privat. c. 13. n. 8. Bartol. ad l. 27. §. 3. de inoffic. testam. Carpzov. Jpr. Eccl. lib. 2. def. 213. n. 3.* Modo uxoris culpa separationi non præbuerit locum; Si enim hoc, alimenta petere nequit, *Bald. in l. quod in uxorem. C. de Negot. gest. Beust. de jure Connub. P. 2. cap. 7. §. 5. n. 3.* Uti etiam maritus ab alimentatone tempore separationis se liberare potest, si uxori illata restituat: Tunc enim quia usuras & fructus dotis, cujus respectu alimenta ferè subministrabat, non amplius percipit, per consequens nec alimenta præstabit. Nam quod *VVames. consil. 551. n. 22. sq. & Schurf. P. 1. cons. 42. n. 3 sq.* putat, separationem hanc in locum divortii surrogatam, ut sic si maritus in culpa, perdat dotem & donationem propter nuptias. Id non ubique
verum

verum est; in multis enim divortium à separazione distinctum, per adducta à *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 2. def. 210.* & *Arnif. de jur. Connub. c. 6. sect. 2. n. 8.* Et sic, si se liberare vult, 112
dotem quam alias retinet, restituere debet. Modo hoc in casu fructus dotis sufficiant alimentis. Aliàs uti ultra fructus alere tenetur ex suis bonis, si uxori alio modo succurri nequeat. *Mart. Coler. de Aliment. lib. 1. c. 10. n. 14. seq.* Ita etiam hoc in casu ad supplementum eum iudex condemnare debet. *Carpz. d. loc. def. 214. n. 12.* 113

Interdum in ipso Separationis processu disponere potest iudex interim, si instituat ob sævitiam mariti, quia hoc litigium in multum tempus protrahi potest, & interim parum prospectum uxori contra sævitiam mariti, hinc separatam habitationem & provisionem interim uxori faciendam, injungere potest iudex, *vid. Carpzov. Jpr. Eccl. lib. 2. def. 222. n. 7.* Secus si ipsa 114
mulier in causa. *Rebuff. de Sentent. provision. art. 3. gl. 1. n. 29.* Sed an quævis rixæ ad hanc separationem sufficiant quæritur? Resp. Licet jure Civili uxor maneat in potestate patris sui, §. 2. *Inst. ad Sc. Tertull. l. 5. C. de condit. apposit. l. 12. C. de Collat. ibique Godofred. in not. conf. Panormit. c. 2. n. 1. X. ut lit. pendent.* Quia tamen Canonico & consuetudinario jure in potestate mariti est, *Wesenbec. in n. ad ff. de R. N. n. 6. Gudelin. de jure Noviss. lib. 1. c. 7.* Et hæc consuetudo se fundat in jure divino, ubi *Gen. 3. v. 16.* potestas maritalis illimitata sãt fundata est; Unde vet9 editio Germanicorũ Bibliorũ *de A. 1493.* hunc textum Geneseos ita effert: *Vn he schal åver di Zeeschapen/ di Vålen the pynigen/ ende the schlande/ que versio in illustri Bibliotheca Sereniss. ac Potentiss. nostri Electoris conspicua est.* Hinc *Roland. å Vall. vol. 3. conf. 27.* ob causam minimam durio- 115
ercitionem marito asserit; *Conf. Joan. Nevizan. in Sylv. nuptiak. lib. 1. p. m. 34. n. 36. seqq.* Sed quia Justinianus in *Nov. 117. c. 14.* non nisi ex urgentissima causa, ob quam alias divertere licet, uxorem cædi permittit; Et cæteræ quoque potestates in pietate non in atrocitate consistere debent, §. *fin. Inst. de his qui sunt sui vel alien. jur. l. 5. ff. ad L. Pomp. de parricid.* itaque mediam viam arbitrium iudicis commendatam habeat. *Græke. de Autor. privat. c. 12. n. 4.* 116

Dictum supra divortium non facile concedi, nisi ob adul-
 116 terium & malitiosam desertionem, quæ dum interdum oritur ex
 probabili & necessaria absentia, si conjugis quidem voluntate,
 sed ultra tempus absit, *Carpzov. Jprud. Eccles. P. 3. def. 59. n. 5.* ut
 sic legitimè, desertionis processu instituto, vel nuncio probabili
 de conjugis morte accepto possit parti desertæ matrimonium
 secundum permitti. *Carpz. d. defn. 59. per tot.* Sed quid si mari-
 117 tus absens redeat, probaturus desertionis causam non subfuisse,
 quia fortè casu impeditus, redire non potuit? Hoc casu iudex
 sequestrandam curet uxorem, *c. 10. X. de re jud.* ne cuiquam per
 cohabitationem injuria fiat, aut jus alterius lædatur, quod in
 mulierem habere videtur. Prior maritus ob matrimonium ad-
 huc subsistens, & propter absentiam casualem minus recte rescis-
 sum, *Carpzov. Jurispr. Eccl. lib. 3. defn. 58. n. 5.* Posterior maritus
 ob possessionem, quam Prætoris auctore juste obtinere videtur,
 per *l. 11. de acquir. poss.* Et quia bon. fidei possessor est, dum au-
 118 tore iudice comparavit, *l. 137. de R. J.*

Antequam ergo de jure potiori constet, per Decretum Int.
 iudex disponat necessum est. Et quia maritus posterior dotem
 & cætera uxoris bona obtinet, eum condemnet, ut alimenta ne-
 119 cessaria uxori interim præstet. In quo loco vero sequestrari
 interim debeat uxor, de eo *vid. Guid. Fojan. de sequestr. lib. 2. c. 34.*
n. 3. & 4. quanquam hæc improprie dicatur sequestratio, *Joh.*
Gædd. de Sequestr. possess. t. 2. n. 52. ubi exemplum refert de seque-
 stratione Sponsæ, de cujus matrimonio duo inter se disputabant,
 utroque sibi matrimonium esse promissum asserente, qua lite
 pendente interim sponsa sequestrata, *c. cum. locum. 14. X. de Spon-*
sal. quod præjudicio Camerali confirmat *Andr. Gail. 1. Obs. 112.*
n. 16.

Quid vero si maritus uxorem adulterii accuset, an pen-
 120 dente lite vel accusatione Decreto Interim. uxori succurrere, &
 ad sumptus litis & alimenta maritum condemnare possit iudex?
 Quod negandum videtur, cum indigna sit uxor legis auxilio,
 121 dum contra leges deliquit, *l. auxilium 37. ff. de Minor.* Ve-
 rum cum non statim per accusationem adulterii, tollatur matri-
 moni-

monium, sed per sententiam demum, *Carpzov. Jprud. Eccles. lib. 3. tit. 5. def. 69. n. 8.* Nec semper adultera est, quæ adulterii accusatur: Ideo non potest se maritus liberare ab alimentorum & sumptuum litis suppeditatione. Et si id facere recuset, Decreto Int. compelli poterit; Uti pronunciatum in Consistorio Sereniss. & Potentiss. Electoris Brand. quod Colonie ad Spream est, in causa *Philip. Körners / & uxoris ejus Anno 1648. d. 8. Decemb.* his formalibus: *Als lieget Klägern ob/ alles das jenige dessen Er Be-
klagtin an ihm beschuldiget/ wie recht/ über Sie außzuführen. In-
dessen aber kan Er nicht vor über/ sondern ist schuldig Ihr die noth-
wendige alimentā, wie auch sumptus litis zu suppeditiren.*

Sed an hæc provisio Collateralibus etiam concedenda? 122
 Resp. Si per collaterales fratres aut sorores intelliguntur, hoc du-
 bio caret, quia hi se invicem alere tenentur, *l. 20. ff. solut. ma-
 trim. & l. 73. §. 1. de jur. dot.* quod enim aliqui ad sorores hoc re-
 stringant, ut illi tantum à fratribus possint alimenta petere, me-
 rito aliis displicet, *Consultiss. Dn. D. Walsius in prælect. public. ad tit. de
 alend. liber. Reg. 7.* Quod itaque iudex inter hos in termino con-
 cedit, illud etiam concedere debet in via, & sic ad litis impensas
 per Decretum Int. condemnare invicem tenetur. Nec di-
 stinguendum, an Consanguinei, Uterini, aut Germani sint, 123
 per ea quæ late ex aliis deducit *Coler. de Aliment. lib. 1. c. 9. n. 5. seqq.*
 modò aliunde non possint consequi alimenta, nec ingrati erga
 invicem existant ob illas causas, ob quas ab hereditate possunt
 excludi, *Coler. de aliment. d. l. n. 22. & seq. de quibus causis vide
 Nov. 22. c. 47.* Sic si fratri contra fratrem lis sit, ut alimenta à
 patre relicta, aut jure primogenituræ præstanda, consequatur, 124
 interim si fraternitas negetur, provisio fit, *Menoch. de præsumpt.
 lib. 1. c. 35. n. 17.* Ultra fratres autem licet *Coler. d. l. n. 28.* ex-
 tendat alimentorum præstationem, quia tamen leges tantum lo-
 quuntur de Fratribus; & hæc provisio etiam litis impensas in se 125
 continet, fratrum filios excludo: Et de his intelligo, quod ha-
 bet *Papon. de Arrest. Franc. lib. 18. tit. 1. Arrest. 34.* ubi Collateralibus
 provisionem concedendam negat.

Controversiis in familia oriri solitis, subnecto Tutelares, 126
 perfo-

personam seu tutoris, seu pupilli respicientes. Et quia pupillorum causa privilegiata maximè sunt ac favorabiles, piisque annumerantur: Hinc pro iis laborare modis omnibus tenetur iudex, ut quam citissime non saltem finiantur, sed etiam ipsorum pupillorum commoda promoveantur. Quod in administratione tutelæ quia potissimum contingit, iudex eos indefensos non relinquat, sed quàm fieri potest, citò tutores nominare & constituere obstrictus est. Quia vero tutor dativus deficientibus testamentariis & legitimis demum designatur, *pr. Inst. d. Attil. tutor.* Si testamento tutor sub conditione datus, *l. 8. §. 1. ff. de testam. tutel. §. 3. Inst. eod.* ne interim dum pendet conditio, pupillorum res negligantur, alium tutorem interim dare tenetur iudex, *§. 1. Inst. d. t. l. 11. ff. de testam. tut.* quia enim hoc in casu legitimus non admittitur, exclusus per testamentarium, *d. l. 11. & pr. Inst. de legit. tutel. agnat.* nemo nisi iudex pupillo providere valet. Secundariò etiam iudex cavere tenetur, ne in pupillorum quid fiat detrimentum: Ideoque minimè permittet, ut tutor qui cum pupillo iudicio agere vult, in rem suam auctor fiat, & contra *l. 13. §. 4. ff. ad Sc. Trebell.* duplicem personam actoris & rei sustineat. Quia enim propter affectionem sibi potius quam pupillo consulere, *arg. l. 10. ff. de Jdicit.* ideo interim, quoad solutio peragatur, ei curator adjungendus, si scilicet alius tutor non adsit. *§. fin. Inst. de auctor. tutor.* Sed ex quo hodie per
129 *Nov. 72. c. 1.* creditor vel debitor ad tutelam non admittitur, nisi fortè mater vel avia sit, *Auth. Adhuc. C. quand. mul.* casus hic rarò contingit, *Frantzke ad Instit. d. §. fin. n. 5.* Eatenus tamen hoc casu *Decr. Int.* adhuc locum habet, quatenus tutori post tutelam susceptam debitori factò Curator adjungendus, *d. Nov. 72. c. 2. Magnif. Brunneman. in Exerc. ad Instit. de auctor. tutor §. fin. & §. 4. de Excusat. tutor.*
130 Sic pupillo succurrit quoque iudex, quando legitimus tutor est minus idoneus. Quæritur autem an hoc casu curatorem an vero tutorem alium det? Curatorem adjungendum puto, quia tutorem habenti, tutor non datur, *l. 27. de Test. Tutel. §. 5. Inst. de Curat.* Alius enim tutor sine ignominia ejus qui jam est,
non

non posset adjungi: Et iniquum esset pro parte tantum administrare, qui in totum satis dedit. Quod in Curatore non metuentum, qui saltem adjuvandi & sublevandi gratia adjungitur. Tutor itaque regulariter non adjungitur; nisi bona in diversis^{131.} Provinciis sita L. 21. §. ult. de Excus. L. 39. §. 8. de Administ. tutor. Aut si impedimentum in tutore sit perpetuum, vel annos pubertatis excedens, ob quod nunquam præstare posset autoritatem; nam tum si ab initio adsit, & è re pupilli deprehendatur, tutor alius adjungi potest: Curator enim non semper sufficit, ut in hereditate adeunda L. 17. in fin. ff. de Apell. Magnif. Brunnem. in Exerc. ad Inst. §. 5. de Curator. Quamvis in his casibus vocabulum Curatoris sæpe latius accipiatur, & cum Tutoris confundatur, vid. Bachov. ad Treutler. Vol. 2. Disp. 9. th. 7. lit. C.

Similiter quoque pupillo Interim providere tenetur iudex^{132.} si adversa valetudo tutoris, administrationi impedimento sit? Quia non statim quilibet morbus excusationem præstat à tutela, sed is demum, ob quem ne suis quidem rebus superesse potest tutor L. 10. §. fin. ff. de Excusat. Ideo hic distingvendum, inter morbum momentaneum, diuturnum, & perpetuum. Si perpetuus sit morbus, vel nulla spes recuperandæ sanitatis, à tutela planè se excusare potest, quod accidit in valetudinariis & continuis morbis vexatis, L. 40. ff. de Excusat. Si morbus sit diuturnus, id est non citò restitutio secundæ valetudinis speretur, Curator adjungi potest L. solet. 13. ff. de Tutel. Si vero morbus subitaneus vel momentaneus, ubi cito restitutio exspectatur, dari interim solet actor, vid. Ludwel. ad §. fin. Inst. de Curat. qui actor à Tutore suo periculo electus, per iudicis Decretum Interim. confirmandus, §. fin. Inst. de Curat. l. 13. §. 7. ff. de Tutel. Et hoc Decretum iudicis quoque requiritur, in L. un. C. de Actor. à Tutor. dand. Gail. 2. Obs. 107. n. 6. Mynsing. cent. 2. obs. 38. Hodie tamen^{134.} Decretum hoc non requiritur, sed sufficit Actorium à Tutore datū, in quo exprimenda causa constituti actoris, & pupilli bona obliganda; quamvis nihilominus periculo Tutoris administret, Sebast. Vantius. de Nullitat. Process. tit. de Defect. Mandat. n. 147. Carpzov. in Process. tit. 5. art. 5. n. 26. Dn. Brunneman, in Exerc. ad Inst.

- Inst. S. fin. de Curat.* Quamquam insuper necessarium sit ut talis
- 135 Actor præter suum Actorium, producat quoque Tutorium ipsius tutoris constituentis actorem *Zanger. de Except. P. 2. c. 8. n. 21. Berlich. P. 1. concl. 16. n. II. Carpzov. d. art. 5. n. 33.* Et hoc Actorium finita tutela regulariter expirat. *Montan. de Tutel. c. 37. Reg. 1. n. 4. Berlich. P. 2. Decis. 278.*
136. Omni itaque curâ detrimentum pupillorum avertere tenetur iudex, & providum se exhibere, etiamsi metuatur saltem mala bonorum pupillarium administratio. Hinc quia tutor suspecti iudicio irritatus facile malitiose in rebus pupillaribus versari posset, *Dn. Brunneman. in L. 7. C. de Suspect. Tutor.* Iudex per Decretum Int. huic malo obviare debet, administratione ei Interim interdicens, & curatorem dando, *L. 7. C. de suspect. Tutor.*
137. Et licet *Bald. ad L. 14. §. 1. vers. idem dico. ff. de solut. Montan. de Tutel. c. 36. Reg. 9. n. 10. Ludwel. in Comment. ad §. 7. Inst. de Susp. Tutor.* hanc interdictionem ipso jure fieri putent; vix tamen *ex d. L. 7. id probabunt*, quæ neutiquam id dicit in verbis prioribus: Et verborum posteriorum sensus est: Si de interdictione non constet, eam ex postulatione suspecti esse præsumendam; non autem volunt interdictionem ipso jure fieri, quam explicationem particula *videtur in d. L.* haud obscure probat, *Magnif. Brunneman. in Exerc. ad Instit. §. 7. de susp. Tutor. Et quos citat. in Commentar. Cod. ad d. L. 7.*
138. Et hæc interdicitio quia ex levioribus indiciis non facile decernitur, dum fama ex parte suggillatur; ac ante litem contestatam vix constare poterit de gravioribus indiciis, non nisi lite contestatâ peragenda: Quia ex accusatione oritur, quam ante litem contestatam quis potius præparavit, quàm instituit, *L. 15. ff. rem rat. haber. Dn. Brunneman. in Exerc. ad Instit. d. loc. Mev. in jus Lubec. lib. 7. artic. 5. n. 21.*
139. Pupillorum commodum nulla ratione magis promoveri puto, quam alimentorum designatione, dum vento nemo vivit, *L. fin. C. de Alim. pupill. præstand.* Hanc designationem licet ipse tutor interdum, si expediat, secreta patrimonii & æs alienum non pandi, ut loquitur *Imp. Alexander. in d. L. fin. peragere, imo etiam de suo pupillum alere, & postea sine exceptione à pupillo repetere*

repetere possit per d. L. fin. C. d. r. si illa arbitrio boni viri fuerint determinata, Menoch. lib. 2. A. I. Q. cas. 169. Ut plurimum tamen à Magistratu pro quantitate fructuum bonorum pupillarium alimenta assignantur, L. 3. §. 1. & fin. ff. Ubi pup. educ. vel. morar. deb. Quia vero de fructuum quantitate constare debet ex ore tutoris, si is copiam sui facere detrectet, Decreto Int. Judex pupillo prospiciens, eum mittit in bona tutoris, §. 9. Inst. de Susp. Tutor. ut sic facilius tutorem cogat. In qua missione id speciale videtur, quod pupillus morâ deteriora futura, possit distrahere per curatorem datum, d. §. 9. Inst. cum cæteris posse floribus nuda custodia saltem & rerum observatio commissa, l. 12. ff. quib. ex caus. in poss.

Sed quaeritur; An si pupillus tutorem conveniat pro debitis exsolvendis, hâc lite pendente, sumptus litis ei assignare interim ex bonis tutoris judex possit? Et hoc expresse negatur in L. Imperatores 17. ff. de Tut. & Rat. distrab. quem textum ita explicat Cesar. Ursill. Annot. ad Matth. de Afflict. Decis. Neapol. 10. n. 7. quod scilicet loquatur de casu quo apparet tutorem aliunde bona habere, quàm ex administratione tutelari, & sic pupillus habeat præsumptionem juris contra se, fortè per inventarium nullis bonis pupilli repertis. Sed putarem textum illum explicandum esse, de casu ubi ipse pupillus necessaria subsidia habet. Si enim inops esset, & præsumptiones sufficientes pro se haberet contra tutorem, non deterioris conditionis esse ac cæteri pauperes, deberet; sed ipsi quoque à Tutore cum quo litigatur sumptus litis suppeditandi,

Non tantum privatorum, sed & publicum commodum judex promovere obstrictus est, itaque omni modo præcidere debet ansam grassandi in re publicâ: Quam dum potissimum arripiunt illi, qui in judicio de crimine aliquo accusati, judex eam amputare debet suspensione ab officio, Dn. Mev. in jus Lubec. lib. 1. tit. 7. art. 5. n. 19. Sed quia hæc pœna est, Carpzov. Jprud. Forens. P. 2. C. 22. D. 23. n. 4. non debet ante infligi, quam de ipso delicto probaliter constet; Ideoque non statim post accusationem suspendendus, sed postquam ex indiciis haud levibus constat,

stat, illum graviter deliquisse, *Mev. d. l. n. 21. Carpzov. d. l. n. 5. Dn. Brunneman. ad d. l. 7. C. de Suspect. Tutor.* Et si de hoc constet
 145 interim non est alendus ex redditibus officii contra *Rebuff. de Sent. provis. in prefat. n. 115.* alias hac spe audacior factus, per calum-
 niam ex lite litem trahere posset, ut se interim sustentaret, & pu-
 blicum pecuniâ spoliaret: Et dum ob indicia contra illum mili-
 tantia pœnâ dignus, beneficiis cumlaretur. Ideo *Rebuffi* opi-
 nionem admitto, si suspensiones non adeo graves, vel indicia re-
 motiora contra aliquem militent, sic enim non statim redditibus
 146 officii privandus. Quod si verò à sententia suspensionem
 dictitante appellaverit, alter, eò casu dubium non est, quin pen-
 dente appellatione nihilominus redditus officii percipere debeat,
L. un. §. Erga. 4. ff. nihil nov. appellat. interposit. *Conf. supr. n. 30. sq.*
 147 Pertractatis hoc modo casibus præcipuis, in quibus, si cir-
 ca personas lis ventiletur, iudex interim decernere possit; Jam
 ad bona quatenus Interimisticae iudicis dispositioni subjacent,
 148 accessum facio. Universalialia se primum sistunt, quæ nomine
 hereditatis veniunt, *l. 62. de R. J. l. 208. de V. S.* De hac iudex
 variè interim decernit, dum controversia super illâ vertitur. Et
 cum viventis nulla hereditas *l. 1. de hered. vend. l. 1. pro hered.*
 ante omnia de morte constare debet ejus, cujus hereditas peti-
 149 tur *l. 34. ad SC. Trebell.* Si itaque dubium an mortuus fuerit,
 quia super hereditate decisio sequi nequit, administratio bono-
 rum proximis Agnatis committenda interim, qui aliàs heredes
 150 futuri essent, *Bart. ad l. 1. ff. de curat. bon. dand.* modò ido-
 neam offerant cautionem fidejussoribus aut pignoribus peragen-
 dam, cum juratoria hic non sufficiat *l. 114. §. 12. ff. de Leg. 1. Peck.*
de jur. sist. c. 45. n. 8. Et nisi satis cautum sit, iudex tenetur in
 151 subsidium. *Mev. dec. 61. p. 2.* Si autem constiterit de morte,
 inspiciendum an testatus, an intestatus decesserit, & primò te-
 stamenti ratio habenda, *l. 39. de acquir. hered.* ad quod, ut
 152 eò magis de deliberatâ mente testatoris constet, cum certa solen-
 nia ad amissim observanda requirantur, ut vires habeat; si de
 iis constet ex oblatione testamenti vitio visibili in loco substan-
 tiali, (in non substantiali enim non nocet *Menoch. ret. poss. rem.*
 4. n. 709.

4. n. 709. *Grassus recept. sent. lib. 2. q. 13. n. 14.*) non laborantis, ex
L. fin. C. de Edict. div. Adrian. toll. scripto heredi possessionem in- 153
 terim decernere potest. Nec audire tenetur alterum, qui ex-
 ceptionem respectu personæ testatoris vel testamenti opponere
 vult, *Menoch. remed. adip. poss. 4. q. 82. n. 683. seq. Dn. Brunne- in*
Process. Civ. c. 1. n. 52. Quia verò beati possidentes, & executio 156
 contra illos admodum difficilis, ne lites præter necessitatem
 multiplicentur aut protelentur, illas exceptiones admittere tene-
 tur iudex, quæ in continenti, vel ex ipso testamento, vel aliun-
 de probari possunt, *Menoch. d. l. n. 229. modò processus summa-*
rius per eas non mutetur in ordinarium Dn. Brunnem. d. l. n. 53. Ro- 155
land. à Valle cons. 1. n. 73. vol. 1. Carpz. P. 3. C. 5. d. 18. n. 8. Si autem super
 jure ac viribus testamenti lis jam contestata, idè quia alter jam est
 in possessione & contradicit, ut id declarat *Sichard. d. l. n. 30. in Comm.*
Cod. interim immittere nequit iudex, sed omnia in eo statu relin-
 quenda, quo ab initio litis fuerunt, *Dn. Mey. P. 2. Dec. 287. n. 8.* tū enim
 à generali regulâ lite pendente nil innovandum, non est exempta,
Sichard. ad l. fin. C. de Edict. div. Adr. toll. n. 39. quanquam & hoc
 casu provisio fieri possit illi, cui quid in testamento relictum,
Joh. VVames. Consil. Jur. Civil. Centur. 1. Cons. 41. n. 2. De Le-
 gitimo contradicte autem quinam ille sit, vid. latè *Menoch. adip.* 156
poss. rem. 4. n. 554. & multis seqq. & Casar Argelius in speciali Tract. de
Contradict. legit. Hæc immissio autem locum habere potest
 in omni testamento, etiam imperfecto, modò in suo genere per- 157
 fectum sit, ut in testamento inter liberos, *Dn. Brunnem. ad tit. C.*
de Edict. Div. Adr. toll. Etiam in testamento nuncupativo per
 Notarium in scripturam redacto, *Sichard. in L. fin. C. de Edict. div.* 158
Adr. rollend. Dn. Brunnem. eod. imò etiam si in scripturam non sit re-
 ductum, modo testes examinati, & eorum dicta publicata, *Me-*
noch. rem. adip. poss. 4. q. 13. n. 91. Grassus recept. sent. lib. 2. q. 14. n. 2.
 citatis iis quorum interest, *Sichard. ad l. 2. C. de testam. n. 4.*

Sed quid si duo hæredes diversa testamenta proferant, 159
 & non constet, quodnam posterius, cui tum possessio interim
 concedenda? Resp. propter incertitudinem, quia res exitum in-

- venire nequit, neuter admittendus. *Sichard. ad l. fin. C. de Edict. div. Adr. toll. n. 26.* Idem est, si eodem die & hora duo confecta testamenta proferantur, sic enim non jus deficit, sed probatio, *l. 30. ff. de test. tut. ibiq; Dn. Brunnem. Comm. n. fin. Grassus d. l. q. 13. n. 16013. & lib. 1. §. testamentum quest. fin.* Nisi in uno omnes illi instituti, qui aliàs venirent ab intestato, nam tum hi immitterentur per *l. 2. ff. de injust. rupt. l. 21. §. 3. C. de testam. ibiq; Godofr.* Aut nisi unius testamenti heredes jam sint in possessione, nam tum in eà defendendi, quia in pari causa melior conditio possidentium *l. 128. de R. L. 15. C. de R. V.* Tertiò id limitant, nisi in altero testamento esset aliquid relictum ad pias causas; summa enim ratio, quia est, quæ pro his militat, *l. 43. ff. de religios. idè hoc testamentum præferendum Sichard. ad l. fin. C. de Edict. Div. Adr. toll. n. 27. seq. Michaël Grassus recept. sent. lib. 2. §. Transmissio. q. 13. Menoch. Adip. poss. rem. 4. q. 95. n. 781.*
- 163* Defunctorum voluntates exitum habere, quia publicè interest, de ea autem ante aperturam testamenti constare neutiquam potest, hinc ea promovenda, & à judice publicatio decernenda. Ac licet pars adversa per appellationem illam impedire vellet, non tamen attentata illa, judex interim aperturam & possessionem concedit, donec in ordinario judicio aliud patuerit *l. 6. C. quorum appell. non recip. ibiq; Dn. Brunnem. l. ult. ff. de Appell. recip. Mev. p. 3. dec. 405.*
- 164* Dum autem judex sedulò curare tenetur, ne alicuius suum sine causâ, pendente lite auferatur; in hereditate se etiam providum demonstrare debet, ne alter alteri hereditaria vultureo raptu præripiat accipiat, & huic dum melius sequestratione obviare nequit, eam, quoad de jure potiori constet, concedit, quod salutari consuetudine Germaniæ invaluisse testatur *Gail. de Arrest. c. 1. n. 22.* quo finitâ lite quilibet, quod suum est, sequatur, nec magnis impendiis in litem factis ab altero defraudetur, *arg. l. pen. §. fin. ff. ad l. Falc.* Et hoc in casu, quo neuter possidet, expeditum, ubi sine præjudicio litigantium utriusque utilitatem imminutam sic conservare potest, *Coler. de Process. Exec. p. 1. c. 2. n. 135.*
- 166* Dubium autem, an judex ad sequestrationem pervenire

pervenire possit, si alter litigantium possessionem jam arripuit, quia sic conditionem meliorem obtinet ei non faciliè auferendam: Sed distinguendum, an illegitimo modo habeat, dum absentem æquali jure gaudentem antevertit, præventionem quadam antiquioris possessionis, & sequestratio nihilominus dictanda. Hæc enim sequestratio licet regulariter prohibita *L. un. C. de prohib. sequestrat.* dum pendente lite sua possessione nemo privandus *t. t. X. ut lit. pend.* quia sequestratio similis est executioni à qua non incipiendum *L. i. C. de Except. rei jud.* sed primo reus convincendus, & sic dein ad satisfaciendum compellendus *d. l. un. C.*

Quia tamen hic subest fraus & metus dilapidationis, ad sequestrationem accedendum *Gail. 2. Obs. 147. sq. vid. l. 21. §. 3. de appellat.* Maxime quia partes facile etiam ad arma venire possent, *Rebuff. P. 3. ad Constit. Regn. Gall. tr. de Sequestrat. art. 1. gl. 2. n. 3. sqq. Dn. Mevius P. 2. Decis. 239. & 246. Dn. Struv. ad ff. Ex. 22. th. 46. sqq.* Et hæc clandestina, & initio vitiosa possessio non debet juris effectum operari, ut tradit *Gail. de Arrest. c. 1. n. pen.* Et actus possessorii turbativi non attendendi *Post. de Manuten. Obs. 71. n. 5.* Ea quippe præoccupatio tendens in alterius captionem ac injuriam, factum improbum & vitiosum continet, ex quo possessio quæri non debet. *Cothman Vol. 1. Resp. 9. n. 151. sq. Carpz. Dec. 225.* Et quia ideò occupatio saltem facta, ut alterum possessorio ordinario, longis processibus & litium tricis inique fatiget, ut clandestina & fraudulenta detestanda, uti id latius deducit *Gail. de Arrest. c. 11. n. 33. seq.*

An verò legitimè & non improbè possessionem arripuerit, 167 & defendendus, etiamsi una saltem hora citius in possessionem venerit, *Cothm. Vol. 3. Resp. 35. n. 127.* Modò in eo dissipationis fraudisvé periculum non sit, aut si sit, securitatem tamen 168 pars adversa habeat per sufficientem cautionem, vel immobilium possessionem, quæ aliàs loco cautionis est *l. 15. ff. qui satid. cog. Gail. 1. Obs. 148. n. 1. seqq. Dn. Mev. p. 2. dec. 247. & p. 3. dec. 189.*

Ideoque quia liberorum injusta possessio dici nequit, illi in possessione præ aliis manutenendi, etiamsi controversia sit: 169 an bona sint hæreditaria. Et hinc *2, F. 26. §. 1.* deciditur, quòd lite

lite inter filiam & Agnatos de reb9, an feudales, an allodiales sint, durante, filia possessionē interim retinere debeat, quia etiam aliās res potius præsimitur allodialis, quā feudalis, *Matth. de Afflict. Decis. Neapol. 276. n. 6. & 7. Mascard. de probat. concl. 79. Myns. cent. 5. obs. 25. Dn. Struv. Syntagm. Feudal. cap. 16. Aphor. 11. Carpz. P. 1. C. 27. def. 7.*

- 170 Sed quid si intestatus quis mortuus fuerit? Quia ordinis graduumq; ratio in successione attendenda per *Nov. 118. Interimistico Judicis decreto multa relinquuntur, præcipuē si remotiori gradu defunctum attingant, qui succedere optant; antequam itaque de proximitate constet, in dilputationem multa interim decidenda veniunt.* Præcipuē de ipsa possessione definiendum, cui interim committenda. Si vacet, & tam citò de jure potiori constare nequeat, vacantis possessionis sequestrationem fieri nil prohibet, nec nocet, sed multum ad conservandas res & jura utriusque litigantis expedit, adeoque id justè fieri interim, dicit & svadet *Menoch. recup. poss. rem. 1. n. 323. Coler. de Process. exec. p. 1. c. 2. n. 135. Nevizan. in Sylv. nupt. lib. 1. n. 81. Salgad. in Labyrinth. cred. p. 1. c. 13. §. 1. n. 15.* Et hic sequester, quia possessionem habet *Postius de Manuten. obs. 52. n. 10. Menoch. ret. poss. rem. 3. n. 93.* à judice monendus, ut diligenter attendat, quæ ad conservationem, usum & fructum rerum spectant *Dn. Mey. P. 2. def. 343. cum judicis sit, omnia quoad finem litis integra servare utrique partium Lancellor. de Attent. p. 2. c. 12. lim. 16. n. 6. & 8. Salgad. in Labyr. cred. p. 1. c. 13. §. 1. n. 35.*

- 173 Lite super possessione hereditatis finita, nondum tamen Interimistica Decreta locum habere desinunt, sed multis casibus finem imponant necessum est, & litigantibus consulant. Si itaque super hereditate lis sit mota, filio qui vivo testatore quodammodo bonorum dominus erat, §. 2. *Inst. de hered. qual. & respectu legitimæ creditor dicitur arg. l. si quis in suo. C. de inoffic. Testam. Menoch. A. J. Q. lib. 2. cent. 2. cas. 143. n. 11.* pendente quæstione super hereditate, annon fortè æquè ac alius, aut magis admitendus, possessorem condemnabit iudex, ut interim alimenta præstet per *l. 27. §. 3. ff. de inoff. test.* Ac licet hic textus loquatur

DE CAUSIS IN QUIBUS DECRETUM INTER, LOC. HABET.

quatur tantum de secundâ instantiâ, quia tamen ratio, ne fame pereat, est generalis, in primâ etiam instantiâ id ex æquitate obtinebit, *Dn. Brunnem. ad d. l. 27. §. 3. Matth. de Afflict. Decis. Neapol. 11. n. 2. de quo pluribus in cap. seq. P. Rebuff. de sent. præjud. art. 1. gl. 2. n. 5.*

Nec distinguendum duco inter filios, cum etiam natura-¹⁷⁵ libus in omnem eventum alimenta debeantur, *Dn. Brunnem. ad Auth. licet. C. de natural. lib. adeo que ratio generalis, ne fame pereant, interim ad illa assignanda judicem movebit, Conf. Joh. VVames. Consil. Jur. Civil. Cent. 1. Consil. 41. n. 6. Petr. Rebuff. d. art. 1. gl. 2. passim. Conf. Gudelin. de jur. Noviss. lib. 1. c. 15. Tulden. ad t. C. de alend. liber. & Perez. ibid. Et quia venter dilationem non patitur l. fin. C. de alim. pup. 176 præstand. alimenta filio præstanda etiam durante deliberationis petita tempore, l. 9. de jure delib. Rebuff. d. l. gl. 2. n. 4. l. 51. pr. in fin. ff. de petit. hered.*

Idem dicendum si conditio potestativa, sub quâ heres in-¹⁷⁷ stitutus, citra culpam filii pendeat, nam & tum alimenta interim assignanda, l. 2. §. sub conditione ff. de bon. possess. Rebuff. d. art. 1. gl. 2. n. 21. Modò hereditati non sit renunciatum, sic enim accepit pretium, quod in locum rei succedit l. quia. 39. ff. de usufr. &¹⁷⁸ habet contra se præsumptionem, quod jure & legitime renunciat. *Menoch. de præsumpt. lib. 1. c. 35. n. 27. seq.*

Sicut itaque eorum liberorum, qui in rebus humanis sunt,¹⁷⁹ curam habet judex, ita nascendos propter spem futuram non negligere debet. l. 1. ff. de ventr. in poss. mitt. ac quia pro jam natis reputantur, quoties eorum vertitur commodum l. 7. §. 26. ff. de stat. hom. eodem modo illis interim assignando, succurrere debet ac jam natis t. t. ff. de ventr. in poss. mitt. *Rebuff. d. l. n. 11. & n. 35.* Sed quantam hereditatis partem illis tribuet? Resp. Si ab in-¹⁸⁰ testato succedatur, & concurrat unicus jam natus filius, quartam hæreditatis partem interim superstiti assignabit, uti decidit l. 3. in fin. ff. si pars hered. pet. l. 28. §. fin. de judic. l. 7. ff. de reb. dub. cum ter-¹⁸¹ gemini nasci possint. Et hæc provisio in gratiam posthumi de- creta locum etiam habet in feudis; Quando enim dubium, an

H

mulier

mulier prægnans marem vel foeminam editura, etiam in feudo eousque relinquenda, donec de eo constet.

182 Uti verò liberis parentum, ita parentibus liberorum piè relinqui debet hereditas *l. 15. ff. de inoffic. testam.* Illis ob commune parentum votum, his ob rationem miserationis *l. 7. §. fin. si tab. test. null. ext.* Itaque uti liberis interim succurrebatur, ita etiam parentibus, si eis de successione controversia moveatur, alimentorum assignatione subveniendum. Vid. *Rebuff. de sent. præjud. art. 1. gl. 2. n. 9. Petr. Gudelin. de Jure Noviss. lib. 1. cap. 14. §. porro.*

183 Confer. *l. 5. §. 17. ff. de liber. agnosc.* Nec distinguendum inter matrem & patrem, quia eadem ratio, idem quoque jus erit ac dispositio *arg. l. 6. C. de liber. præter.* præsertim cum mater æquè ac Pater heres instituenda *Nov. 115. c. 4. Confer. supr. n. 91.*

184 Quia autem in casu quo res hereditariæ perituræ aut deteriores futuræ, possessori multa interim permittenda E. G. alienatio *l. 5. l. 53. de petit. hered.* eo enim ipso dum possidet, plus juris habet, non possidente *l. 2. Uti poss. l. 7. §. 1. de pet. hered.* Ideò ei permittenda quoque exactio eorum, quæ debentur *l. 49. de petit. hered.*

185 Quia tamen hic & debitori cautio præstanda ut indemnis sit, & petenti hæreditatem in casum victoriæ etiam consulendum, judex decernere potest, ut interim id quod exactum, in judicio deponatur, *l. 1. §. 37. l. 5. §. fin. ff. de pos. Dn. Mev. p. 30. Dec. 46.*

186 Non verò tantum heredi & petitori hereditatis prospicere tenetur judex, sed etiam legatariis providere interim, dum suum petunt, ubi tamen ante omnia requiritur, ut ultima illa voluntas sive testamento sive codicillis declarata subsistat, aliàs frustra auxilium judicis imploratur. Testamento seu ultima voluntate subsistente, quia heredis jus in dubium vocari vix poterit, postquam vigore testamenti in jus defuncti successit, & personam ejus præsentat, voluntatem defuncti quantum ad legatarios implere obstrictus est, adque hoc judex eum cogere potest, legatorum vel fideicommissorum servandorum causa in possessionem mittendo *t. r. ff. C. ut in possess. legat. donec id quod purè legatum præstetur, vel pro eò quod in diem relictum,*

187 *satisdetur*

satisdetur *l. 6. C. d. t.* Et hæc missio hodiè fit in res hereditarias, non omnes, ut olim, *l. 13. l. 8. ff. d. t.* sed aliquas saltem, pro quantitate legati arg. *Nov. 53. c. 4. §. 1.* In res heredis proprias non mittitur legatarius, nisi post sex menses *d. l. 6. C. d. t.* Nec legatarius immissus Dominus fit, sed magis custodia ei data quam possessio *l. 5. pr. ff. d. t.* Ideò si tædio perpetuæ custodiae heredi cautionem aut satisfactionem extorquere nequit, legatum auctoritate judicis postea consequi potest *l. 5. C. d. t.* Imò & Legatariis pendente lite super testamento vitio tamen visibili non laborante, Decret. Inter. provideri potest de alimentis *VVames. cent. 1. Consil. 41. n. 2.*

Dum verò, quomodo in petitione hereditatis post mortem alicujus judex ad interim disponere possit, dictum; Ea occasione quoque, quomodo judex si post mortem conjugis Conjux superstes dotem repetere velit, interim pronunciare possit, subjiciendum. Hoc casu verò ita dicendum: Vidua aut est in possessione bonorum mariti, aut non: Si in possessione, ea ipsi interim non auferenda, si probaverit, aut aliàs constiterit, maritum ejus fuisse in possessione vel quasi, nam quia una persona cum marito habetur, *c. admonere. 33. q. 2.* & dum accessione ex antecessoris personâ utitur, eadem habetur possessio *l. 13. §. 1. seq. de acquir. poss.* quia fictione juris inter has personas est repræsentatio *d. c. admonere.* adeoque persona mutata, possessio non mutata est, postquam à Successore apprehensa, *Lancell. de Attent. p. 2. c. 4. lim. 1. n. 24. seq.* Hinc heredes aut creditores conqueri non habent, si in possessione defendatur quoad dotem consequatur *Dn. Mev. p. 3. dec. 176.* Si autem extra possessionem bonorum sit, & ei controversia moveatur, judex possessores interim condemnabit, ut ei alimenta præstent, *Coler. de alim. lib. 1. c. 14. n. 47.* ibique allegati *Covarr. pr. quest. c. 6. n. 6.* quæ alimenta etiam præstanda intra annum, quo dos in pecunia numerata consistens apud heredes remanet, *l. unic. §. 7. C. de R. U. A. Rebuff. de sent. provis art. 3. gl. 1. n. 10. Petr. Gregor. Tholosan. Syntagm. jur. univ. lib. 9. c. 20. n. 9.* Et quo tempore apud Nos in Marchia portionem Statutariam, quæ est dimidia bonorum, nisi pactis dotalibus

talibus aliud cautum, nondum consecuta est, *Schepliz. ad Consuet. March. p. 3. tit. 2. n. 10.* Imò debentur etiam eo tempore, quo
 194 heres nondum adiit, ne interim vidua fame pereat, nec afflictæ
 addatur afflictio, *l. 14. ff. de offic. Pres. Rebuff. d. l. n. 14.* Et si
 195 cum ipso marito super restitutione Dotis litiget uxor, alimenta
 etiam suppeditare interim tenetur Maritus. *Cesar. Ursill. Annot. ad*
 196 *Matth. de Afflict. Decis. 10. n. 1.* Sufficit autem quod maritus
 tot vel tot dotis nomine se accepisse confessus fuerit *arg. l. 4. C. de*
dot. prom. ibiq. Sichard. nam dum ex pacto tacito maritus sum-
 mam confessam ab uxore petere potest, *Dn. Brunnem. ad d. l. uti-*
 que etiam alimenta respectu ejus summæ debentur, *Rebuff. d. l.*
 197 *n. 19.* Quamvis enim confessio mariti de dote illata Credito-
 ribus præjudicare nequeat, *Carpz. P. 1. C. 28. D. 72. Anton. Faber.*
Codic. Sabaud. lib. 5. tit. 10. d. 1. ipsi marito confitenti tamen noce-
 bit, qui proprium factum impugnare nequit; nisi tamen salva
 sint tempora, intra quæ Exceptio dotis cautæ non numeratæ op-
 poni possit, de quo vide *Novell. 100. cap. 1. & 2. Auth. quod locum*
C. de dot. caut. non numer.

Universa cujusque bona in controversiam veniunt, si ali-
 198 quis mole debiti prægravatus, concursum creditorum excitet, in
 quo dum multa Decreto Interimistico judicis subjacent, præcipua
 jam explicanda. Ante omnia verò judex illos, qui jus re-
 199 tentionis habent ut uxorem, liberos, aliosve in possessione de-
 fendere tenetur, quia cessio bonorum, quæ concursum facit,
 debitori quidem dominium aufert, aliis autem jus retentionis
 non adimit. Quæ tamen ipsa retentio non tribuit jus ad-
 200 ministrationis, quia diversa sunt, & sic ab iis malè fit illatio
arg. l. fin. ff. de Calumniat. Dn. Mevius P. 2. Decis. 255. Adeoque
 201 nisi caveat uxor jure retentionis utens, vel compossessores acci-
 pit, vel curator bonis datur, aut res sequestratur, uti judicatum
 à JC. Jenens. anno 568. m. Novemb. *Coler. de alim. lib. 1. c. 13. n. 32.*
 Post concursum enim excitatum par omnium creditorum est con-
 ditio, ut antequam prioritatis ordo definitus, nemo sibi aliquid
 præ cæteris arrogare possit, per *L. 6. §. 7. ff. que in fraud. Cred. præ-*
 ter id quod lex specieliter concessit, ut hoc casu retentionem.

Dn. Mey.

Dn. Mey. d. p. 3. dec. 255. & P. 4. Dec. 88. Dn. Brunneman. Commentar. Pandect. ad L. 25. ff. solut. Matrim. n. 8.

Quod verò de administratione non statim cum jure retentionis conjuncta dictum, intelligendum, nisi heredes simul facti illi, qui jure retentionis utuntur, quamvis saltem cum Inventario, nam tum, quia Domini fiunt, *l. 31. §. 1. de her. inst.* administrationem etiam habent, & procurare debent, ut creditoribus pro viribus hereditatis satis fiat. Si autem heredes esse nolint, sed tantum jure retentionis uti, administratio consentientibus creditoribus ipsis deferri potest, Aliàs curator bonis datur, *l. 1. ff. de curat. bon. dand.* Salvo tamen jure retentionis *Dn. Brunnem. Comment. Pandect. d. L. 25. n. 9. Dn. Mey. P. 4. Decis. 307.* Et tùm heredes & vidua, qui jure retentionis etiam utuntur, litis impensas in processum concursus necessarias interim præstare ex bonis tenentur, dum hi sumtus communem suam & ceterorum creditorum causam concernunt *Mey. p. 2. dec. 345. p. 3. dec. 255. seq.*

Sic etiam si miseris personis & piis corporibus quid debeatur, ut interim usuræ ipsis solvantur judicem decernere debere, pronunciatum refert *Dn. Brunnem. Comm. Pand. ad l. 27. §. 3. in fin. ff. de inoffic. Test.* Porro Venditio bonorum nunquam ferè sine incommodo creditorum differtur. Semper quantum accessionis ex pretio sperant, tantum decedit per moram, qua plerumque deteriora fiunt. Hinc licet alias ad distractionem bonorum vel pignorum, nisi ubi jus liquidum est, non deveniatur. Quia tamen hic debitoris, qui cessione omne jus suum remisit, nil interest, *Faber in Cod. lib. 8. tit. 16. def. 6.* ob casuum pericula & administrationis difficultatē venditionem nil impedire potest *Dn. Mey. p. 2. D. 169.* si judex, & major pars creditorum potius vendere, quàm curatori subicere velint *L. 1. §. 1. de curat. bon. dand. l. 7. §. fin. & l. seq. ff. de pact.*

De pretio itaque quis asservare debeat, videndum. Quia autem ad judicem spectat, prospicere, ut creditores non tantum citissimè, sed etiam plenissimè creditis potiantur *arg. l. 2. C. de prator. pign.* Et ut apud curatorem bonorum, qui distrahere solet, per *L. 23. §. pen. ff. Mandat. l. pen. & ult. ff. de cur. bon. dand.*

permaneant, non semper expedit, nisi in possessionibus illius plenissima securitas esse possit. Ideoque iudex secundum majoris partis creditorum consensum *l. 7. §. fin. l. 8. ff. de pact.* decernet, an pecuniâ emtori interim relinquenda, an verò alii sub usuris concedenda, aut an otiosa in iudicio deponenda *Dn. Mev. p. 2. dec. 170.*

Uti autem aliàs non eadem omnium conditio, sed alius
 208 alio dignior ac magis privilegiatus; Ita etiam ii, qui concursum creditorum excitârunt, eandem sortem non subeunt, sed aliquibus, qui ex beneficio Competentiæ non ultra id quod facere possunt, excutiendi, relinquendum ne egeant per *l. 173. pr. ff. de R. J.* Quod ipsum non tantum sub finem processus Concursus, sed etiam durante lite attendere debet iudex, & interim adjudicare, ex quo vivere possint. Eorum autem numero, quibus relinquendum, quo competenter vivere possint, qui geniant vid. *l. 14. in fin. solut. matr. l. 20. de Re jud. l. 30. de Re jud. l. 16. l. 9. ff. eod. ff. de obseq. parent. & patr. præst. Dn. Brunnem. in Exerc. ad Inst. t. de Act. §. 38 l. 63. de Societ. l. 50. de re jud. l. 6. pr. l. 18. d. t. Salgad. in Labyrinth. p. 1. c. 24. n. 4.*

210 Sed ita demùm his personis interim providet iudex, si illi, ad quos respectum habent, super bonis litigent, aut alii ex eorum personis agant. Etenim contra extraneos beneficium competentis nil quicquam prodest per *dd. LL.* Ex quo consequens est, quia Milites, Doctores, Advocati, respectum ad omnes habent, semper ipsis in concursu alimenta assignanda ut putant. *Salgado d. l. Surdus de alim. tit. 1. qu. 78. n. 22.* Et quia ideò saltem alimenta relinquuntur, ne egeant *l. 173. pr. de R. J. §. 38. & 40. Inst. de Act.* non uti aliàs pro dignitate & qualitate personæ, cui debentur *L. pen. de alim. leg.* sed juxta indigentiam saltem, pro vitæ sustentatione & sublevandâ necessitate ne egeant, præstanda & decernenda *Francis. Salgad. in Labyr. p. 1. c. 24. n. 19. & 25. sq.* quia non de bonis suis, sed potius creditorum alimenta percipiunt, *Covarruv. var. resol. lib. 2. c. 1. n. 6. Surd. de alim. tit. 8. priv. 28.*

213 Cætera quæ pendente concursu iudex decidit, ut uni adjudicando, quod ipsi certò solvendum, aut uni gratificando, cum ad
 Decre-

Decretum Interimisticum non pertineant, lubens omitto, & brevitas causâ me remitto *ad Dn. Mey. p. 2. dec. 269. p. 3. dec. 141. & 174. Excellentiss. Dn. D. Rhetium in disp. de non gratificando.*

Uti super rebus Universalibus lite durante interim multa ²¹⁵ decernebat, ita de particularibus quoque iudex disponere interim potest. Quod juris enim quis habet in toto, id etiam ipsi concedendum in parte *L. 76. de R. V.* Quare si de particulari aliquâ re controversia, providebit ante omnia iudex, ut exitum iudicium habere possit, nec sub justo clypeo aliquis succumbat, de alimentis itaque & litis impensis quatenus interim disponere possit, videndum. Regulariter autem nemo adversario suo ²¹⁶ sumtus litis subministrare tenetur *L. 17. ff. de tut. & rat. distr.* Sed litigaturus ipse denarios secum apportare tenetur, ut sumtus in litem ferre possit. *Gl. ad d. l. 17.* Nimis enim durum esset ab Adversario petere, ut tela contra seipsum præberet *L. 4. C. de Edend. l. 7. C. de testib.* Si verò Actor pauper contra reum ²¹⁷ divitem de alimentis, aut de suo aut communi litiget, & pro se habeat præsumtionem aliquam certam, iudex interim non tantum ad alimenta, sed etiam sumtus litis condemnare potest divitem, *Dn. Brunneiman. Comm. Pandect. ad l. 27. n. 8. de inoffic. Test. Dn. Mey. p. 4. dec. 194. Carpz. p. 3. Dec. 242. n. 26. Papon. de Arrest. Franc. lib. 18. tit. 1. Arrest. 21. Guido Pap. Decis. 561. Conf. infr. c. 3. n. 49.* Quia hoc casu non ²¹⁸ tam decernuntur de alieno, quàm de proprio patrimonio, & præsumptio iustitiæ cum paupertate concurrens id exigit, ut æquissimum in provisionali adjudicatione se præbeat iudex, *Faber in Cod. lib. 8. t. 6. def. 2. n. 2. Surdus de Alim. tit. 1. qu. 20. n. 9. Hartm. Pistor. p. 1. qu. 20. n. 5.* Hinc etiam inopi vasallo contra domi- ²¹⁹ num litiganti, alimenta ex bonis, de quibus lis, ministranda. *Coler. de alim. lib. 1. c. 14. n. 48. Menoch. de præsumpt. l. 1. Q. 35. n. 22.* Neque attendere debet iudex an bona illa antea ab actore posses- ²²⁰ sa, quia hæc provisio adjudicanda, etiamsi nunquam possederit, modò certa præsumptio adsit, bona ad agentem pertinere arg. *L. 27. §. 3. de inoffic. test. c. ex parte n. X. de Accusat. ibique Felin. Surd. d. l.*

Idem dicendum si aliquis agat contra Fiscum, nam quia ²²¹ hoc

hoc casu de singulari ejus privilegio non constat, uti debet jure communi, & sic pauperi litiganti subministrare sumptus litis & alimenta. *Surd. de alim. tit. 1. qu. 120. n. 15. seq.*

- 222 Nec distinguendum an reali vel personali actione agat: quia nulla ratio diversitatis datur, quare non creditori suum reposcenti idem sit indulgendum, si illius intentio liquida, & exceptio opposita altioris indaginis. *Faber. d. l. Dn. Mev. p. 4. dec. 194. Dn. Brunnem. Comm. ad l. 27. ff. de inoffic. test. n. 9.* Etiam si
- 323 consanguineos locupletes habeat, à quibus in subsidium ali posset, quia hæc adjudicatio de bonis propriis, quodammodo fit, *l. 49. l. 143. ff. de V. S. l. 15. de R. J. Coler. de Alim. lib. 1. c. 14. n. 50.* Ideo æquius arg. *l. 1. §. 2. de ventr. in possess. mitt.* superflua facere impendia, quàm alimenta illi negare, qui aliquo casu futurus est do-
- 224 minus. Atque sic alimenta & sumtus litis non sunt discernenda, quia nil prodesset actori, si subministrarentur sumtus litis, & ob defectum alimentorum cogeretur desistere à persecutione rerum suarum, & alimenta sunt favorabiliora quàm sumtus litis, *Surd. de alim. tit. 1. c. 20. n. 10.* & sic sub his comprehenduntur, *Surd. d. l. qu. 19. n. 1. Petr. Rebuff. de sent. præjud. in præfat. n. 117.*
- 225 & art. 3. gl. fin. n. 1. Sed ne ita in cujuslibet improbi hominis facultate sit, per calumniosam litem bonæ fidei possessori extorquere alimenta, hæc omnia tum demùm locum habent, si pro actore militet præsumtio aliqua. *Dd. citat. probabilis saltem. arg. l. 1. §. 14. de ventr. in poss. mitt. Conf. Fulv. Pacian. de Probat. lib. 1. c. 54. n. 70.* de quo pluribus *cap. seq. n. 59.* Dum itaq; judex
- 226 pendente lite super bonis controversis interim provisionem concedit, id multò magis facere tenetur de bonis, quæ ejus adhuc sunt, qui provisionem petit. Ideò, quia arrestum dominium non adimit, judex de bonis arrestatis interim debitori prospicit de alimentis & litis impensis. *Coler. de alim. lib. 1. c. 14. n. 49. l. fin. C. de Ordin. cognit. Surd. de alim. tit. 1. qu. 123. n. 1.* Arresta enim intelligenda salvis alimentis *Dn. Mev. p. 3. dec. 282. Moller. ad Const. Sax. p. 1. C. 29. n. 13.* ideoque ea quæ ad victum pertinent, Arresto detineri non intelliguntur *Carpzov. in Proc. tit. 21. art. 2. n. 38.*
- 227 Modò aliunde alimenta desumere non possit. *Coler. de alim. lib. 1. c. 13.*

c. 13. n. 33. & non probetur, illa bona esse alterius, furto vel alio modo ablata, nam tum quia cessat ratio, quod ex bonis propriis alatur, cessat etiam hæc provisio, *Surd. de alim. tit. 1. qu. 123. n. 5. Coler. de alim. lib. 1. c. 14. n. 49. Rebuff. de sent. provis. in proem. n. 117. & art. 3. gl. fin.* quia tamen delictum non præsumitur, *L. 51. pr. ff. pro Soc.* sed probandum, antequam id fiat, adhuc alendus, aut gravis & urgens præsumtio contra illum alleganda. *Surd. d. l. n. 6.* Et hoc etiam in bonis sequestratis, 228 si præsumtio pro petente sit, locum habet. *Mench. de præsumt. lib. 1. c. 35. n. 23.* quod scilicet alimenta & litis impensæ ex bonis sequestratis ei interim præstanda sint. *Dn. Struv. Syntag. Jur. Civ. Exerc. 21. th. 52. Conf. text. in L. fin. C. de Ord. cognit.*

Sed quid, si ipsa persona debitoris arrestata, dicendum de 229 alimentis? Resp. Licet hic de ipsis bonis nil possideatur, ob quæ ipsi providendum, ut supra; dum fortè ideò arrestatur, quia fugitivus aut delicti reus, & sic delictum ipsi lucro esse non debet. Nihilominus tamen si non habeat propria bona, ab eo qui arrestari curavit alendus. Quia arrestum carceris species est. *Ant. Hering. de fidej. c. 10 n. 170.* Incarcerati autem, si non habent, unde vivant, alendi *l. 29. §. 7. ff. ad l. Aquil.* ab eo qui incarcerari fecit, super quo ante incarcerationem cautionem præstat. Ergò etiam Arrestati *Dn. Mey. p. 3. dec. 194.* Non tamen gaudere debet 230 abundantia, aut supervacuo sumtu alium onerare, sed si necessaria subsidia præstentur, sufficit, *Faber. in Cod. lib. 9. t. 4. def. 4. in pr.*

Dum ergò ut supra dictum, pauperi non semper ab adver- 231 sario sumtus litis præstandi, judicis est providere, ne ideò injustitiæ fenestra aperiatur. Hinc ne, dum ex defectu sumtuum jus suum prosequi nequeunt, indefensi relinquuntur, ex fisco sumtus litis consequi debent. Sed ne ita quamlibet causam, etiam frivolam in judicium trahere possint, prævia aliquali cognitione de causæ justitiâ constare debet. *Carpzov. in proc. tit. 24. art. 1. n. 80. sqq.* Et quia pauperibus demùm sumtus subministrandi arg. *c. 11. §. insuper. in fin. X. de Rescript. in 6.* ante omnia 232 de paupertate ex testimonio à magistratu suo dato constare debet, & subsequi juramentum paupertatis, quo sumtus litis se ferre non posse approbat, ac tum demùm subveniendum ex publico.

- Carpzov. in proc. tit. 12. art. 5. §. 9. & 10. Hartm. Pist. p. 1. qu. 20. n. 6. Gail. 1. obs. 142. n. 6. Sic etiam Advocatus pauperi assignandus ex numero ordinariorum, si in specie aliquis ad id non sit constitutus, & si judici obedire recusat, ab officio interim suspendi potest ob obedientiam denegatam, & quia peccatum, haud leve committit, dum patrocinium pauperi denegat. Covarr. pr. quest. c. 6. n. 4. l. providendum. C. de postuland. Pauperem autem hic non facit certa pecuniæ summa, quam non habet in bonis, sed arbitrium judicis gl. ad Auth. præterea C. unde vir. & ux. Cum etiam juramentum paupertatis in Ord. Cam. p. 1. t. 78. nullam certam summam exprimat.
- 233
- 234
- 235 Nec tantum in Civilibus, sed etiam in Criminalibus judex ad alimenta præstanda condemnare solet alterum. Ideo si aliquis vulnerasset alium, qui manu victum sibi quærit, ita ut amplius sibi prospicere non possit, interim dum sanitati restituitur, alimenta ei adjudicanda à judice L. 27. §. 17. in fin. ff. ad L. Aquil. Roland. à Vall. vol. 2. consil. 39. n. 6. Nec distinguendum an ex delicto vel quasi, reus sit; quia etiam is qui citra intentionem, culpâ saltem aliqua, vulneravit, alimenta præstat, L. fin. ff. de his qui dejec. L. 3. ff. si quadrup. pauper. Et eos etiam alere debere videtur vulnerans, quorum alendi necessitas vulnerato incumbit, arg. L. 7. pr. ff. ad L. Aquil. L. fin. ff. de his qui dejec. Hyppolit. de Marsil. consil. 115. incipit. Notum n. 19. & sing. 575. Uthinc si vulneratus moriatur ex vulnere, & homicida pœna capitis afficiatur, nihilominus si cum homicida lis sit contestata, heres alimenta præstare obstrictus sit, Hyppol. d. sing. 575. Roland. à Vall. d. consil. 39. n. 10. Et hoc etiam affirmandum si quadrupes lædat hominem, & Dominus ejus noxæ deditioe se liberare nolit, L. 3. ff. si quadrup. pauper. Martin. Coler. de Alim. lib. 1. c. 15. n. 1. & seqv. Licet enim dicti textus tantum loquantur, quid in actionem veniat; nihilominus, ne judex, antequam actio finiatur, vulneratum perire sinat, alimenta interim assignabit, Coler. d. loc. Si verò vulneratus dives, & aliunde se alere possit, actioni intentatæ judex
- 236
- 237
- 238

Cate.

Cæterùm uti super rebus corporalibus, ita & super incor-
poralibus seu jure controversiâ pendente, judex interim dispo-²³⁹
nere potest. Jurisdictione itaque controversa, ante omnia, ut
supra quoque de rebus corporalibus dictum, inspicere debet, an
aliquis sit in possessione ejus vel quasi. Si quasi possessio-²⁴⁰
nem aliquis probaverit, quod hoc casu unico actu bona fide ac
pacifice, sciente alterâ parte, non clam; & protestante altero, ge-
sto, justificari potest, *Postius de manutent. P. 1. obs. 18. n. 10.* Quoad²⁴¹
speciem illius Jdictionis cujus erat actus, nam ad alios actus al-
terius Jdictionis extensio non fit *Postius d. l. obs. 73. n. 140.* nisi
unum actum universalis Jdictionis exercuerit, & titulum ha-
buerit, nam tum etiam in aliis capitulis videtur in totum Jdi-
ctionem acquirere, *Mascard. de Probat. in verb. Jdictio. concl. 946.*
n. 6. seqq. Postius de manutent. P. 1. obs. 73. n. 173. Maxime si id fa-
ctum volente & sciente Domino. *Postius d. Decis. 321. n. 26* Et si
cætera capitula sint ejusdem generis, *Zæf. ad ff. de Jdict. n. 32. Ale-*
xand. Tartagn. vol. 2. conf. 68. n. 18. Nam tum in possessione suâ
omnino interim defendendus per judicem *Postius de manutent.*
obs. 10. n. 9.

Hinc sequitur, quod filiam jure retentionis in bonis pater-²⁴²
nis commorantem, si non compossessorem aut curatorem simul
in bonis habeat, in Jdictionis exercitio interim defendere te-
neatur judex; quia hodie Jdictio prædio cohæret, adeoque si-
mul cum eo possidetur, & hinc qui fundum seu prædium retinet,
in Jdictione quoque defendendus. *Molignat. de jure Retent. quest.*
397 Faber in Cod. lib. 8. tit. 6 def. 1. Dn. Brunnen. Comment. Pandect.
ad L. 25. Solut. matr. n. 4. Adeoque qui subsunt Jdictioni obsequi-
um denegare nequeunt, sed mandatis sine clausulis cogendi,
Vid. Dn. Mey. P. 4. Dec. 60.

Si vero possessionem vel quasi, Jdictionis, nemo proba-²⁴³
verit, dum sine vitio attentati neutri litigantium partium tribui
potest, in iis quæ moram patiuntur, suspendenda, in aliis Judex
Superior eam interim exercere debet, ut in simili decisum, *apud*
JCriff. Dn. Mey. P. 4. Decis. 160. & P. 3. Dec. 114.

Similiter possessores juris singularis, si super eo controver-

fia mota, interim defendit iudex. Si itaque contra jura, & privilegia collegii alicujus, aliquis qui non est de collegio, & ad quem per consequens non pertinent jura illius collegii *L. fin, ibique Gloss. C. de fdict.* sibi quid juris tribuere vellet, & desuper lis institueretur, pro collegio interim judicandum esset. Nam licet alter paulò ante litem motam, possessionem juriū collegii arripuisset; quia tamen hoc causam liti præbuit, meritò non attenditur, contra possessores antiquiores, *arg. c. 10. X. de sent. & re jud. Dn. Mev. F. 1. Decis. 108. & P. 2. Decis. 188. Panormit. in c. 1. n. 4. X. ut lit. pendent.*

- 245 Hæc ipsa per varios casus ulterius demonstrari possent, ubi interim pro possessore pronunciat iudex, nisi chartæ brevitatis prohiberet. Pauca saltem adhuc & generalia quidem, de Hispaniorum INTERIM ne hoc planè intactum relinquam, subjicienda. Jure civili proditum est Remedium *Uti possidetis*
- 246 quo abunde consulitur possessori, ut à turbatione aliorum se liberare possit *t. t. ff. & C. Uti possid. de quo fufillimè Jacob. Menoch. Remed. Ret. Possess. 3. per tot.* Quod judicium certo modo etiam ad Decret. Inter. referri potest, quatenus pendente lite super proprietate rei interim pronunciat, quis in possessione manere debeat. *L. 1. §. inter litigatores 2. in fin. ff. Uti possid.* Sed dum hæc ordinaria super possessione disceptatio aliquando, & maximè hodiè protelari solet; dum ob varias circumstantias non statim apparet, cui vera possessio assignanda:
- 247 Invenère Hispani Interdictum INTERIM, quo iudex celeriter litem inter possessores litigantes componit, ne ad arma vel contentionem privatam accedant, juxta *L. 13. §. equissimum 3. ff. de usufruct.* Et cum quem naturaliter in possessione constitutum, videt iudex; Interim, donec de plenario possessorio constiterit, vigore illius Interdicti defendit, *Menoch. Ret. Poss. Rem. ult. n. 10.*
- 249 & 15. Hinc hæc mera sententia interlocutoria est, per quam alteri parti nec in proprietate, nec in possessione, ordinario possessorio evincenda, præjudicium contingit, *Didac. Covarruv. Pract. Quest. cap. 17. n. 1. & 2.* Et sic Summaria causæ cognitio est, probationes semiplenæ sufficiunt; ut hinc disputationes super

per personis & dictis testium non admittantur, *Conf. Dn. Mev. P. 3. Decis. 132. Carpzov. in Process. tit. 23. artic. 1. n. 42. Covarruv. d. c. 17. n. 4.* ubi in subsequenibus plura de hoc Interdicto habet, *vid. etiam Menoch. d. rem. ult.*

Quamvis vero Hispani hoc Interdictum sibi vindicent, 251
Praxis tamen judiciorum nostrorum idem recepisse videtur. Notum enim apud nos est *Possessorium Summariissimum* quod in effectu cum Hispanorum *Entre tanto* sive *Interim* coincidit, unde hæc pro Synonymis capit *Menoch. d. rem. ult. n. 4. & 6. Carpzov. in Process. Tit. 23. art. 1. n. 2. Gail. 1. Obs. 7. n. 6.* Et hoc Summariissimum perinde, ut INTERIM illud, neque in possessorio, neque in petitorio præjudicat *Carpzov. d. art. 1. n. 7. Gail. d. n. 6.* Quamvis 252
autem hoc Summariissimum Possessorium non omnino fundamentum sit in jure Civili, uti probat *Petr. Frider. Mindan. Tr. de Interd. Comment. 13. n. 24.* & hunc citans *Magnif. Dn. Brunneman. in Proc. Civ. c. 1. n. 45.* Dum tamen Praxi ubivis ferè receptum, inutilis in contrarium disputatio est. Quæ verò differentia inter Possessorium Ordinarium & Summariissimum sint, de eo brevitatis gratia videatur *Dn. Brunneman. d. c. 1. n. 48. Carpzov. in Proc. tit. 1. art. 5. n. 39. seqq.*

Huc quoque referenda *Mandata de manutenendo*; ubi si 253
super possessione alicujus rei aut juris controversia sit, prima quæstio esse solet: Quis interim in possessione vel exercitio juris manutenendus sit? Quia vero materiam Manutentionis integro ac copiosissimo tractatu exposuit *Ludovicus Postius, Jctus Perusinus* ad eum brevitatis studio memet in præsens remitto.

Ultimo loco quoque huc referri potest *JURIS FIRMA* in 254
Regno Arragoniæ frequentata, quæ Decreti Interimistici species est. Quando enim quis metuit turbationem in sua possessione, petere potest *Juris Firmam* ut à turbatione immunis præstetur quo casu ei judex providere dicitur, *Joseph. de Sese. Tract. de Inhibit. in Anacephal. n. 3. & 5.*

A quo jure parum distant *Inhibitiones* in Saxonia recep- 255
tæ, de quibus ex professo tractantem *vid. Carpzov. Diss. de Inhibition.*

bition. Solent quoque dici Tutoria possessionis; *Dn. Mevius Part. 2. Decis. 57.* Sed cum exempla huc spectantia hinc inde jam relata sint, & charta ultra intentionem excreseat, transfundum ad

CAPUT. III.

De

Forma & requisitis Decreti Interimistici.

SUMMARIA.

Ordinatio traditur n. 1. Quenam requirantur ad Decreti hujus interpositionem. n. 2. & 3. Cause cognitio necessaria n. 4. Citatio precedere debet saltem minus solennis n. 5. seq. Monitorium hic loco citationis n. 7. An iudicis officium implorandum n. 8. An libellus offerri debeat n. 9. Aliqualis petitio hic sufficit n. 10. Et ineptus libellus admittitur n. 11. Litis contestatio expressa non requiritur n. 12. Nec cautio de Reconventione & expensis n. 13. & 14. An cautio de restituendo id, quod vi Decreti obtinuit, necessaria n. 15. Si persona conjuncta agat cautio illa non est necessaria n. 16.	Nisi suspicio fraudis n. 17. Extraneus non cavet de restituendo quod accepit, & quare n. 18. seqq. Contraria sententia Covarruvie rejicitur n. 22. seq. Victor non imputat in debitum, quod mediante Decreto consecutus est n. 24. Possessio si per Decretum assignanda, tum omnino cavendum n. 25. Postii contraria opinio conciliatur, n. 26. Sufficiens cautio hic requiritur. n. 27. Juratoria non sufficit, n. 28. Intentionis fundamentum probandum, n. 29. Summaria probatio in Decr. Int. sufficit, n. 30. Licet unico saltem teste fiat. n. 31.

Quid

- Quid probandum, si publica utilitas decretum postulet n. 32
- Tria probanda si cognatis provideatur n. 33.
- Quasi possessio cognationis summarie probata sufficit. n. 34.
- Probatio filiationis, fraternitatis & matrimonii unde desumi possit, n. 35. seqq.
- Pauper quis hic dicatur n. 38. seq.
- Filio diviti hic provideatur n. 40. seq.
- Sententia alia praevia non est necessaria ad interpositionem Decreti. n. 42.
- Fabri affirmans sententia examinatur n. 43.
- Sufficiunt hic praesumptiones & conjecturae probabiles n. 44. seq. modo durent. n. 47. & 48.
- Si Extraneo providendum tria probanda. n. 49.
- Quae an probata sint ex arbitrio iudicis dependet n. 50. seq.
- Et ex attestatis nondum publicatis iudex ea colligere potest. n. 52.
- In possessione interim assignanda, quasi possessio probanda n. 53.
- Quomodo illa probetur remissive n. 54.
- Reprobatio testium hic non admittitur n. 55. nisi causa admodum ambigua n. 56.
- Tertius hic interveniens auditur n. 57.
- An executionem impediatur n. 58. seq.
- Testi injurato unico hic non creditur n. 60. secus si plures sint. n. 61.
- Juramentum calumniae prestandum n. 62. nisi litigantibus à jure remissum n. 63. aut de possessione lis sit. n. 64.
- An exceptiones hic admittendae n. 65.
- An diebus feriatis Decr. Int. ferri possit. n. 66.
- Decr. Int. sine publicatione attestatorum intervenire potest n. 67.
- Decr. Int. interlocutoriae non definitivae sententiae vim habet. n. 68. seq. n. 72.
- Autores qui pro vi definitiva pugnant. n. 70. conciliantur. n. 71.
- Decretum hoc ex breviculo non est recitandum n. 73.
- Etiam jure Canonico. n. 74.
- Decretum pro alimentis & litis impensis quolibet tempore intervenire potest n. 75. & 76.
- Etiam in instantia appellationis. n. 77.
- Et in ipsa executione n. 78. seq.
- Sed quis, si in executione provisio petatur, iudex competens est? n. 80.
- Quantum adjudicandum n. 81.
- Super possessione ante litem contestatam interim disponit iudex, non post. n. 82. 83.
- Post litem contestatam interdum sequestratur possessio, n. 84.

Post-

1. **P**ostquam hæcenus proposui personas & res, quæ Judicis Decreto Interimistico subjacent, Ordinis ratio exigit, ut Formam & modum quo peragitur, aggrediar. In genere itaque dum *lex cap. præc.* constat, hoc Decretum, in iis causis locum habere, quæ alias non Ordinarium, sed Summarium processum desiderant, *vid. Magnific. Dn. Brunneman. in Proc. Civ. c. 1. n. 16 & 21.* Non omnia processus substantialia quæ juris positivi sunt requiruntur, modo illa quæ ex jure Gentium originem habent non negligentur, *Dn. Brunneman. d. l. n. 16. in fin. Carpzov. in Proc. Tit. 1. art. 1. n. 32.* In cæteris celeriter procedere potest, & Decretum Int. desuper interponere, *L. 1. C. si per vim. vel al. mod. posses. Carpzov. P. 3. Decis. 225 n. 25.* Cum hic ut plurimum alicui saltem provideatur, adeoque cum minori apparatu fieri soleat, per ea quæ habet, *Joseph. de Sese. de Inhibit. c. 5. §. 9. n. 11. & seqv. Bald. ad L. juste possidet. ff. de acquir. possess.* Et hoc Decretum in iis causis quæ dilationem non recipiunt concedi solet *Klock. vol. 2. conf. 170. n. 23.* In his itaque, licet sine strepitu judicii & levato velo procedi possit, *Maranth. de Ordin. judic. P. 4. Act. 6. n. 1. Hippol. de Marsil. Prax. Crim. §. Constante n. 7. & 11.*
2. Quia tamen sine causæ cognitione nil decidendum, aut decernendum *L. 9. §. 1. ff. de off. Proc. Vantius. de nullit. Proc. Tit. Ex defect. proc. n. 30. Wesenbec. vol. 5. conf. 216. n. 70. Carpzov. P. 3. Decis. 225. n. 24.* ea & hic adhibenda, sed summariter saltem, & quatenus judicis informationi inservit, *Carpzov. Disp. de Inhibit. th. 36. n. 61. sqq.* Quia itaque judici sine citatione de negotio constare nequit, ea ut in omni causa necessaria, *§. fin. Inst. de pœna. temer. litig. L. de unoquoque. 47. ff. de Rejud. Bald. ad L. 1. ff. de injus. voc. nisi nulliter tractari velit, Menoch. consil. 746. n. 27. Ruland. de Commiss. P. 1. lib. 2. c. 3. n. 1. Postius. de Manutent. Obs. 102. n. 43.* Ita & hic non negligenda, *Clem. sepe. §. citationem, d. V. S. Coler. de Alim. l. 3. c. 2. n. 3. Zanger, de Except. P. 1. c. 2. n. 7.* ne aliquis inauditus absurdè & iniquè condemnetur, *Clem. Pastoralis, X. de Rejud. Panormit. in c. 2. n. 28. X. de Sequest. Possess. Trentl. vol. 1. Disp. 4. th. 8. lit. 5.*
3. Hæc autem citatio ut eo modo absolvatur, prout traditum in *L. 68. seqq. ff. de Judic. minimè opus est.* Sufficit una citatio reo insinuata

insinuata *Gloss. in d. Clem. verb. Citationem* quia hinc ejusmodi causa quæ moram non patiuntur, *L. 2. ff. de Feriis. L. 2. ff. de Re jud.* Atque sic etiam Monitorium de respondendo, & summariter jus suum deducendo, loco citationis est, & citatio vocatur, *per citatos à Carpzov. P. 3. Dec. 225. n. 27.* & interdum sex dierum spatium saltem complectitur, *Carpzov. Disput. de Inhibit. th. 35. n. 50. seq.*

An vero Decretum Int. requirat, ut ab altera parte judicis officium imploratum sit; an verò judex ex officio hoc interponere possit? *Resp.* Si causa non concernat publicam utilitatem, judex non constituit aliquid, nisi imploratus *L. 4. §. 8. de Damn. infect.* Ideo in casibus, ubi privatorum utilitati & necessitati subveniendum, judicis officium implorandum *L. 1. §. 6. ff. de Magistr. conven. Rebuff. de Sentent. præjud. in præfat. n. 24. & in Tr. de Mater possess. art. 1. gl. 1. n. 5.* Ubi autem publica utilitas & animarum salus militat, ex officio interim quid statuere potest ac tenetur, *per L. Congruit. 13. ff. de Offic. Præsid. Bartol. ad L. 4. §. 8. n. 2. ff. de Damn. infect.*

Sed numne Libellus requiritur? Quia supra dictum, ejusmodi causas hinc tractari, quæ Processum ordinarium non desiderant, nec libellus de necessitate erit, *Clem. Sæpe. de V. S. Magnif. Dn. Brunneman. in Proc. Civ. c. 5. n. 3.* Licet enim *Bart. ad d. l. 4. n. 10.* existimet, libellum requiri, ubi judicis officium imploratur in judicio: Id tamen in Summariis non admitto, quia ibi, ea quæ juris Civ. sunt, remissa *Dn. Brunneman. d. l. c. 1. n. 16. in fin.* Quia tamen judici constare debet de intentione actoris, qualisqualis petitio necessaria, ut in omnibus processibus Summariis ratione ordinis & probationis, *Panorm. in C. 17. n. 31. X. de Sent. & re jud. quæ libellum repræsentat, Jctiff. Dn. Brunneman. ad Auth. Offeratur. C. de lit. contest. conf. Carpzov. Proc. Tit. 1. art. 1. n. 31. & tit. 23. art. 1. n. 19. Zang. de Except. P. 1. c. 2. n. 12. seq.* Et hinc respectu rei Monitorium est loco libelli, *Postius de Manutent. Obs. 78. n. 10.* Si ergo loco hujus petitionis offeratur libellus ineptus, ex quo tamen quid velit constat, causa minimè cadit, nec repellendus a judicio: Quia non vitiat actum, quod ineptè

K

intervenit,

intervenit, & de necessitate non requiritur, arg. L. 3. ff. de Testam. milit. Coler. de Alim. lib. 3. c. 2. n. 13. & 14.

12. Summariè ergo, ut sæpius dictum, dum hic proceditur Litis Contestatio, ut ut in aliis causis, ubi certa sententia speratur, summè necessaria sit, juxta Bart. ad L. 4. §. 8. n. 11. ff. de Damno infect. hic tamen non requiritur, Clem. Sape. X. de V.S. Panormit. in C. 38. n. 10. X. de Test. Sed lis habetur pro contestata, si procedatur à reo ad illa quæ alias post Litem contestatam expediri solent, Postius de Manutent. Obs. 80. n. 4. Et huic fictitiæ litis contestationi omnes effectus tribuendi, quæ alias verè competunt, vid. Coler. de Alim. lib. 3. c. 11. n. 5. seq. Zanger. de Except. P. 1. c. 2. n. 23. seq. conf. ea quæ habet Carpzov. in Process. Tit. 23. art. 3. n. 19.

13. Dum verò in Cautionibus exigendis alias nimium operosi sunt rei, quæritur; An si de provisione adjudicanda agatur, cautio de Reconventionem & Expensis necessaria? Resp. Id quidem vult Carpzov. in Proc. Tit. 9. art. 5. n. 186. Sed quia Decr. Int. in ejusmodi causis locum habet, quæ celerem exigunt expeditionem, & in quibus effectus reconventionis, qui est, ut actori denegetur audientia, nisi respondere velit, Dn. Brunneinan. in Process. Civ. c. 10. n. 14. obtineri nequit; ideo nec cautio hæc pro ea, admittenda: Nam si hanc requirerem, ad Decr. Int. tardius justo perveniret iudex; super cautione enim qualis admittenda, dum disputaretur, & causa reconventionis eodem iudicio terminaretur, res integra esse desineret, vid. Boër. Decis. 324. Col. 2. Masuer. tit. de Possess. in pr. n. 27. & allegati à Didac. Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 7. Quanquam Carpzovii opinio in Foro Sax. facile admittenda; ubi Reconventio non habet effectum simultanei processus, sed saltem porrocat iudicium. Quo posteriori effectu DD. alii, in causis Summariis quoque Reconventionem admittunt, Petr. Frider. Mindan. de Process. lib. 3. c. 7. n. 8. Sed in causis Decretum Interim. requirentibus, hæc specialis ratio insuper adest: Quod hic non principaliter ad Provisionem consequendam actio instituat, sed dum alia lis principalis ventilatur, provisio interim saltem ex incidenti petatur: Ut hinc Reconventionem admittere,

mittere, vel ut cautio pro Reconventionem exigatur permittere velle, ob singularem favorem hujus causæ iniquum foret.

Quid autem de cautione, se velle restituere, quod vi Decreti obtinuit, dicendum: Numne hæc necessaria? Resp. Aut per Decretum alimenta & litis impensæ adjudicatæ: Aut possessio Decreto addicta. Priori casu iterum distinguo: Aut illa subsidia assignata personæ conjunctæ; aut Extraneæ. Si personæ conjunctæ fiat, cautio hæc non præstanda. Dum enim necessitas & officii ratio stringit, non debet expectare cautionem; ne alimenta denegando parricidium committere videatur *L. 4. ff. de agnosc. liber.* Et superflua cautione dum non potest onerare extraneum, quomodo consanguineum, aut uxorem, ad illam compellet. Frustra, ut alibi, ita etiam hic, expectatur aut petitur id, cujus eventus nil operari potest, *L. 14. §. 1. ff. ut legat. caus. cav. Gail, de Arrest. c. 3. n. 17.* Qui itaque cautionem exiget, nil ponderis in se habituram, ut pote ab egeno præstitam, Et si, ubi aliquis ex necessitate tenetur sumptus facere, frustra quis protestatur, se animo repetendi impendere, uti colligunt *DD. ex L. 13. C. de Negot. gest.* frustra quoque cautionem super repetitione exiget. Quod limitandum, nisi judex dubitet an non respectu petentis fraus vel calumnia subsit. Tum enim *Menoch. de præsumpt. lib. 1. quest. 35. n. 38.* putat ex *Ludovic. Molin. lib. 2. de Hispan. Primogen. c. 16. n. 43.* sequentem in modum cavendum esse: Si in causa succubuerit, se restituere velle, quatenus de jure ad id ipsum adstrictum esse compertum fuerit.

Si Extraneo providetur, Cautio hæc simili modo postulari nequit, nec de restituendo, nec de imputando in debitum petitum. Aut enim succumbit in processu pauper qui Provisionem obtinuit; Aut victor abit. Si succumbit, pietas & necessitas eum ab impensorum alimentorum restitutione liberabit; Provisio enim hæc pietatis causa facta censetur, dum pauperi concessa, ut prolixè probat ex aliis *Coler. de Alim. lib. 2. c. 7. n. 6.* quod autem in ejusmodi causam erogatum, non repetitur, *L. 32. §. 2. ff. de Condict. indeb. L. 16. C. de Nupt. & ad utrumque textum in Comment. Pandect. & Cod. Magnif. Brunneinan.* Dum autem

- autem non repetitur, cautio quoque de restituendo malè postu-
latur. Deinde pauperi hæc conceditur Provisio, qui aliun-
20. de nil habet; hic autem non cavet de restituendis impensis, quia
ipsumet subministrandæ, & sic quod non habet, nec alii restitu-
ere potest, *Carpzov. in Proc. Tit. 9. art. 5. n. 39. seqq. Dn. Brunne-
man. in Proc. Civ. c. 8. n. 5.* Atque hinc nec ob provisionem cautio ali-
21. qua ab eo exigenda, ad impossibile enim quodammodo adstrin-
geretur, quod jura non patiuntur, quia impossibile nulla ob-
ligatio, *L. 35. de V. O. L. fin. ff. qua. sentent. sine appell. resc. l. 185.
de R. J.* Impossibile autem in jure etiam id reputatur, quod
commode non fieri, aut vix accidere potest, *Barbos. in Loc. Com-
mun. lib. 9. c. 20. ax. 9.* Quia tamen quamvis contrarium velit *Covar-
rur. Pract. Quest. c. 6. n. 7.* ubi receptissimam esse dicit, dandam
esse cautionem idoneam, de restituendis his alimentis & impen-
sis, si actor ipse in causa succubuerit, vel accepto ferendis, si
victoriam reportaverit, subjuncta ratione, ne pauperes ita ad
23. temere agendum invitentur, si videant se ad expensas restituend-
as non compelli. Sed uti provisio hæc non nisi ex justâ ac
evidenti præsumptione locum habet, quâ moveri judex possit;
non præsumitur, quod hac ratione pauperes ad litigandum invi-
tentur: Et si insignis eorum calumnia apparuerit, aliis remediis
coërceri poterunt. Et hanc sententiam quoque comprobatur,
*Joh. Petr. Surd. de Alim. Tit. 1. quest. 124. per tot. ubi n. 8. & seq. Co-
varruræ opinionem improbat.*
24. Si autem victor abeat in causa principali, qui provisio-
nem consecutus est, quomodo repetet alter, quod impendit? Te-
meritas in agendo ei certe obstabit, *per L. 79. pr. ff. de judic.* post-
quam enim judex hanc provisionem decrevit, malè fundata in-
tentio illum non potuit fugere, sibi itaque habeat, quod sine ju-
sta causa litem foverit *per l. 40. ff. de Petit. Hæred.* Damnum si
quod sentit suâ culpâ, sentire non intelligitur, *L. 203. de R. J. c.
86. de R. J. in 6to.* Quare dum non repetere potest, quomodo
cautionis interpositionem urgere valet. Et hoc universaliter
verum dicit *Joh. Petr. Surdus de Alim. Tit. 6. quest. 20.*
25. De possessione consequendâ, si Decretum interponitur,
omnino

omnino antequam executioni mandetur, Cautio necessaria L. 3. §. 1. ff. de Collat. L. 5. ff. de Carbon. Edict. ne aliàs victus non habeat interdum, quod restituat, Paul. Christin. ad consuet. Mechlin. Tit. 1. art. 30. n. 2. Sine cautione vero Decretum effectum non sortitur, sed res sequestranda, aut Curator bonis dandus L. 5. §. 2. & 5. ff. de Carbon. Edict. Christineus. d. loc. Præsertim si suspicio adsit, illum cui bona interim assignantur, non ex fide illa administraturum. Et quamvis Postius, de Manutent. Obs. 104. n. 3. existimet, eum qui Manutentionem obtinuit, non posse compelli ad cavendum de restituendis fructibus, in eventum succumbentiæ, in causa principali; ne sub prætextu paupertatis quidem: Hoc tamen intelligendum de casu, ubi quis jam antea in possessione realiter fuit, & in ea per Decretum Manutentionis saltem defenditur: Ita enim lite pendente non est privandus commodo possessionis, nec cautione gravandus, Anton. Faber. Cod. Sabaud. Tit. 10. Def. 9. lib. 1. nisi insignis suspicio fraudulentæ administrationis subsit, & pro petitore justa militet præsumtio, ut ipse Postius se limitat d. Observat. in fin. Alia ratio si duo de possessione litigent, & illa interim uni assignanda, tunc utique, quia æquale jus habebant, alteri per cautionem succurrendum, Sic si quis Decretum impetret, ut solus interim res hereditarias detineat, in quas tamen & alteri litiganti jus competebat, non sine cautione tale quid decernitur, L. 3. §. 1. ff. de Collat.

Qualis autem cautio hîc necessaria? Resp. Sufficiens, quæ per pignora & fidejussores expeditur, Gail. 1. Obs. 26. n. 6. & 2. Obs. 47. n. 4. & de Arrest. Imper. c. 3. n. 4. seqq. Rebuff. de Execut. Sentent. art. 1. gl. 16. n. 13. Quod quidem dubio caret; sed magis dubium: An in defectu Fidejussorum & pignorum Juratoria cautio sufficiat? Resp. quia idonea & sufficiens cautio necessaria, juratoria non relevat, sed res sequestranda, per L. 5. §. 1. in fin. ff. ut legat. caus. cav. Et sibi imputet, qui cavere nequit idonee, Bald. in l. 2. C. de usur. & fruct. legat. Rebuff. de Sent. Execut. art. 1. §. 16. n. 32. seqq. quod tamen modo dicto explicandum puto, si scilicet utriusque litigantis æqualis conditio, & insigne præjudicium alterius concurrat, Vid. hanc quæstionem prolixè

tractantem *Casar. Contard. in Comment. ad L. un. C. si de moment. poss. Quest. 23. per tot.*

- 29 In Processu Summario, quia nihil eorum omittendum, quæ ex jure Gent. originem ducunt, & sine causæ cognitione nemo condemnandus: In Decreto Int. quod in processu summario fertur, id quoque observandum; hinc ut justè interponatur, nudæ allegationi non credendum, sed intentionis fundamentum
- 30 contra reum probandum. Ast dum probatio non unius tenoris, nec in omnibus causis eadem admittitur, sed una aliâ requirit fortiorem, qualis hic necessaria, dicendum restat. Quia autem omnes causæ per Decr. Int. decidendæ, uti ex cap. 2. constat summariæ sunt, quæ sine judicii figurâ & longo litium suffamine, solâ facti veritate inspectâ tractantur, *Ordin. Camer. P. 3. c. 2. §. und damit Zanger de Exception. P. 1. c. 1. n. 60.* Id non tantum quoad ordinem procedendi, sed etiam probationem instituendi, intelligendum. Et sic artificialis & minus plena probatio non rejicienda. Hinc unius testis interrogati dicto
- 31 hic statur, modo sit exceptione major, *Mench. de presumpt. lib. 1. presumpt. 35. n. 32. Dn. Brunneinan. ad L. 4. C. de alend. liber. Surd. de Aliment. Tit. 1. quest. 112. n. 23.* quia ejusmodi testis, semiplenam probationem, quæ hic sufficit, constituit, *Carpzov. Disput. de Inhib. th. 46. n. 45. ubi plura habet; Et in Process. Tit. 23. art. 1. n. 31.*
- 32 Decretum autem interponitur vel ob provisionem, vel ob possessionem; hinc ulterius videndum, quid in singulis probandum. Nam ubi ob publicam utilitatem Decretum interponitur, certa formalia non requiro, sed conditionem causæ & personarum, prudenti consilio ponderendam, judici relinquo, ut officio suo satisfactorius, per omnia publicum commodum promoveat, neque donec hoc vel illud probetur, expectet. Circa alimenta & sumptus litis subministrandos distinguo, an in Linea Ascendenti, vel descendenti, vel collateralis Fratibus; an vero Extraneis debeantur. In priori casu communiter volunt
- 33 TRIA esse probanda I. quod sit cognatus, & ex eorum quidem numero, qui jam nominati. II. quod sit pauper. III. quod habeat

beat pro se sententiam primæ instantiæ, *Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 6. Menoch. de presump. lib. 2. presump. 67. n. 41.*

Quantum ad PRIMUM, cum hic summarie saltem procedatur, plena cognationis probatio ordinario processui relinquitur; hic autem sufficit, si quasi possessio cognationis aut

filiationis probata, *Fulv. Pacian. de Probat. lib. 2. c. 6. n. 14.* Quæ probatio exinde peti potest, si à parente quis semper habitus pro filio, & in actu qui ad filium spectat, ut emancipationis, institutionis, aut exheredationis filius nominatus; Si in iudicio aut serio extrajudicialiter filius appellatus; Et fama publica hanc quasi possessionem quoque probat, uti latè hæc & plures alias probationes adducit *Pontan. de Alim. c. 3. per tot. Postius de Manu- tent. obs. 34. n. 2. Magnif. Dn. Brunneman. in L. 9. C. d. Nupt. Sur- dus de Aliment. tit. 1. quest. 112. Fulv. Pacian. de Probat. lib. 2. c. 6. per tot. Bald. in l. 7. ff. de Agnos. lib. Gl. in l. fin. C. de alend. lib. Re- buff. de sent. provision. art. 1. gl. 1. n. 2.*

Et hæc quoque inter fratres quasi possessionem fraternitatis probare possunt; qui enim à parente & communi fama pro filiis habiti, non possunt non in quasi possessione fraternitatis se fundare, quod pluribus deducit, *Pacian. d. libro 2. c. 12. n. 10.* Ex quibus autem quasi possessio inter maritum & uxorem probari possit, verbis saltem mutatis, superiora facile declarant.

SECUNDO requirunt, ut sit pauper seu inops. Sed quis in casu provisionis inops nominandus? Resp. Inops aliàs significat illum, qui nec amicos, nec propinquos habet, quorum ope se tueri possit: Et sic interdum inopia pro solitudine apud bonos Autores accipitur. Ut plurimum is inops est, qui egestate laborat *L. 7. §. 3. ff. de Jdicit.* Egestate autem aliquem laborare, vel pauperem esse, id variis modis probari potest, de quo vid. *Fulv. Pacian. de probat. lib. 1. c. 54. n. 35. & seqq.* In hac materia inops est, qui non habet, unde commodè se sustentare possit. Ideoq; si habeat filio peculium Adventitium, eatenus tamen adhuc inops dici potest, ut ei provideatur de alimentis, quatenus consumptione illius peculii ad egestatem pervenire posset, & sic de suis ut aliat pater cogi potest, *per L. fin. §. 5. C. de bon. qua lib.* Aliud ergo esset

esset si filius sibi ipsi de alimentis commode prospicere posset, tum enim ea non deberentur, L. 5. §. 7. ff. d. alend. lib. Coler. de Alim. lib. 1. c. 2. n. 78. & per consequens nec provisione opus foret: 41 Ait cum hæc provisio fiat, non tantum ut alere se possit filius, sed etiam litem prosequi, ideo dum hujus eventus dubius, etiam diviti, seu habenti unde se alat, subveniendum esse existimat, Rebuff. de sentent. provision. art. 1. gl. 2. n. 23. Quod admitto, si filius præsumptiones urgentissimas pro se habeat, & Pater ditissimus litem frivole velit protelare.

TERTIUM requisitum quod attinet, licet in L. 27. §. 3. ff. 42 de inoffic. testam. quodammodo fundatum dici posset, ut etiam putat Anton. Faber in Rational. ad d. L. quem hunc locum supra c. 2. allegavi. Quia tamen in d. l. tantum in facto refertur de sententia, non autem ut causa decisionis adducitur, quæ in inopia potius ponenda, ideo hanc non attendendam esse dico cum 43 Surd. de Alim. Tit. 1. quest. 28. n. 11. & quest. 112. n. 18. Dn. Brunne- man. ad d. L. n. 3. Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 6. Et quamvis admitterem Fabri & aliorum sententiam, ulterius tamen inquirendum esset 44 in rationem rationis dicte L. Ratio enim prima esset: Pupillo providendum, quia pro se habet sententiam: Ratio vero hujus hæc esset; quia pro pupillo sententia lata, hinc pro eo præsumendum ipsius causam esse justam, Si ergo aliunde præsumptiones & conjecturæ probabiles adsint, ex quibus pro pupillo litigante 45 præsumi possit, quis præcisè requireret sententiam. In aliis Decretis Interimisticis sine dubio sententia alia prævia necessariò non requiritur; Sed semper conjecturæ probabiles sufficiunt: Ut si pro possessore interim judicetur; Si durante Concursu alicui jus retentionis indulgeatur; Si administrator bonis interim detur, & in aliis exemplis. Pari modo explicanda puto illa, quæ habet Fulv. Pacian. de Probat. lib. 1. c. 54. n. 70. quod pauperi tunc sumptus litis suppeditandi, quando est præsumptio pro eo; veluti quando primam sententiam habuit in favorem. Nam nec hic præcisè sententiam aliquam præviam requirit, sed saltem præsumptionem evidentem pro paupere militantem, quam ex sententia semel pro eo latâ oriri asserit. Unde si alia effi-

efficax præsumptio pro justitiâ causæ pauperis adlit, & tamen sumptus prosequendæ liti inservientes absint, utique non expectatâ primâ sententiâ, judex Decreto Int, illi litis subsidia adjudicare potest.

Et hinc omni personæ habenti præsumptionem justam, 46
pro se, si bona sibi debita petat, subsidia assignari possunt, *Cesar. Ursill. Annot. ad Matth. de Afflict. Decis. 10. n. 3. Guid. Papa. Decis. 561. Menoch. de præsumpt lib. 1. quest. 35. Alciat Reg. 3. præsumpt. 9. n. 9.* Nam æquitas illa tale Decretum à judicè extorquens, vindicat sibi locum etiam in prima instantia *Matth. de Afflict. Decis. 11. n. 2. Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 6. vers. secundum.* Si vero hæc 47
æquitas non appareat; utpote si filius ex causa aliqua exheredatus, & contra heredem institutum agere velit, non facilè ei deberentur alimenta in prima instantia; quia tunc habet voluntatem patris contra se ipsum, quæ excludit præsumptionem filiationis quæ pro ipso erat. Quod si vero semel pro eo sententia lata, tum petere valebit alimenta, *per L. si instituta. 27. §. de inofficioso 3. ff. de inoffic. testam. quem textum ita explicat Hieron. de Martino. in not. aur. ad Matth. de Afflict. decis. 11. Menoch. lib. 1. Quest. 35. n. 5. Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 6.* Quamvis autem, 48
hodie diversum esse velit *Menoch. de præsumpt. d. Quest. 35. n. 5.* ubi etiam pro filio exheredato, ex quasi possessione filiationis præsumptionem esse dicit, ut sic alimenta statim petere possit, cum exhereditatio injusta potius præsumatur. Hæc tamen opinio dubia, si exhereditatio facta ex causa in *Nov. 115. c. 3.* expressa, ac testamèto specificè inserta. Quævis haud iniqua sit *Menochii* opinio in casu, ubi de veritate causæ exheredationis multum dubitatur.

Extraneis si providendum per Decretum Int, itidem tria requirunt. (1) ut sit pauper. (2) De suo aut communi litiget. 49
(3) habeat pro se præsumptionem, *Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 6.* Paupertas quomodo probanda ex superioribus colligi potest, & quia pro circumstantia personæ & causæ variat, 50
melius hoc arbitrio judicis relinquitur, *Gl. ad auth. præterea C. und. vir. & uxor. Vinnius ad §. 6. Inst. de Excusat. tutor. Covarruv. Pract. Quest. c. 6. n. 3. VVebner. in Observ. Pract. voc. Armuth.*

- Secundum & Tertium requisitum iudicis arbitrio pariter melius relinquatur: Certi enim hic poni nequit. Ex libello quidem patere debet quid petat; An proprium sit an commune; Sed quomodo fides iudici facienda, ut durante lite actori provideat de alimentis & litis impensis, ipsemet iudex optime arbitrabitur, & simul determinabit; an militans præsumptio talis, quæ ad provisionem sufficere possit; Et an urgentior pro actore quam reo pugnet. Iudici enim hic probandum, non parti, quæ si gravatam se putet, eo magis sollicita sit, de proseguenda lite, & emendando præjudicio quod per Decretum Inter. illatum. Conf. *Menoch. de Præsumpt. lib. 1. Quest. 35.* ubi pluribus de qualitate hujus præsumptionis agit. Hinc *Alciat. de Præsumpt. Reg. 3. Præsumpt. 9. n. 11.* concludit: Si ex lectura attestatorum, licet nondum publicatarum, iudex deprehendisset, aliquo saltem modo probatum, hanc provisionem decerni posse; quia attestations hæc præsumptionem non modicam faciunt. Adeoque *Covarruv. Pract. Quest. tom. 2. c. 17. n. 1. ex Massuero* tradit hanc practicam, ut iudex sub certo & brevi numero testes examinet, quo ad hanc pervenire possit provisionem, attestations autem eorum minimè publicet, *Id. Covarruv. d. loc. n. 4. §. Quintum.*
- Si ob Possessionem Decretum Inter. interponendum, utique penes quem sit possessio vel quasi, constare debet; Ideo probandum possessionem vel quasi habere illum, qui id petit, vel saltem habuisse litis motæ tempore, & jam ab alio turbari. De eo ergo constare debet iudici, vel per confessionem adversarii, vel ex aliis probationibus. Si autem iudex dubitet & incertus de possessione sit, hoc Decretum non interponendum, *Dn. Mev. T. 2. Decis. 57.* Ergo præmittat iudex causæ cognitionem, quæ in omni inhibitione necessaria est, *Bart. ad L. 1. §. adversus. ff. d. N. O. N.*
- Quot modis autem quasi possessio quæ hic sufficit rerum coporalium & incorporalium probetur, prolixè tradit *Menoch. Rem. ret. possess. 3. à n. 560. usq. ad n. 588.* ad quem brevitatis causa me remitto.
- De probatione ante Decretum Inter. interpositionem peragenda dictum *supr. n. 30. sq.* Subjungeudum ergo jam: An reprobatio

probatio testium admittenda? Quæ, quia summaria causæ cognitio saltem necessaria, non vero plena probatio, dum hic iudex saltem informandus, non permittenda est, *arg. c. 38. X. de Testib. ibiq. Panormit. n. 10. Postig. de manutent. Obs. 96. n. 1. seq. Carpzov. in Proc. Tit. 23. art. 1. n. 43.* quia alias in multum tempus negotium protraheretur, contra naturam hujus processus, *Clem. saepe. de V. S.* Imò hic agitur de præjudicio, quod per definitivam emendari potest ac tolli, *Covarruv. Pract. Quest. 6. 17. n. 4. §. septimò.* Et si reprobatio respectu personæ vel dictorum admitteretur, causa summaria mutaretur in ordinariam, quod sine actoris consensu fieri nequit, *Magnif. Dn. Brunneinan, in Proc. Civ. c. 1. n. 17. seqv. Carpzov. in Process. Tit. 1. art. 1. n. 73. seq.* Nisi causa adeo ambigua sit, ut iudici constare nequeat quid pronuntiandum; tum enim discussio aliqualis permittenda, *Cesar. Contard. ad L. diffamari c. 4. n. 8. Dn. Mey. P. 3. Dec. 132.* Et de hoc casu intelligendus *Menoch. A. J. Q. lib. 1. quest. 32. n. 7. seqq.*

Sed an hic Tertius interveniens etiam admittitur? Resp. Quia interventio tertii in omnibus causis, ubi interesse suum probare vult, toleratur *L. 63. ff. de Re jud. Gail. 1. Obs. 70. n. 1. Dn. Brunneinan, in Process. Civ. c. 13. n. 9. seq.* hic non rejicienda, *vid. Panormit. in C. 38. n. 1. X. de Testib.* modò ex eodem capite agat, *Jason. ad L. A. divo Pio. §. si super rebus. n. 19. ff. de Re jud.* Ad impediendam tamen executionem Decreti, distinguendum: Vel postquam jam ferè peracta est causa, intervenit, & non impedit executionem; quia interveniens cum principali eadem persona intelligitur, *Paris. Vol. 4. Conf. 73. n. 16.* quæ non potest aliis terminis uti, quam principalis, *Natta. consil. 457. n. 1. sq.* Nec per denegatam audientiam ipsi præjudicium affertur, cum jura sua integra retineat, & illa ei soleant reservari, *Dn. Mey. P. 3. Decif. 96.* Vel intervenit intra terminos præfixos minime elapsos; ubi audiendus, in eo tamen statu, in quo reperit causam, acceptare tenetur, *Gail. 1. Obs. 71. n. 1. & 12.*

De probatione dictum superius, quod per unicum etiam testem fieri possit. Ideo jam dicendum, an etiam testi injurato hic credatur? Et quia juramentum est forma probationis per

- testes expediendæ *L. 9. C. de Testib. ibique Dn. Brunne-
man. C. hortamur. 3. quest. 9.* Et eodem modo hic, ac in alio processu, partes si-
bi jus acquirunt, ipsis invitis non debet remitti juramentum,
Felin. in c. constitutus. n. 16. X. de Rescript. Cum juramentum hoc etiam
à jure divino requiratur, & à Papa remitti nequeat; nedum à
judice. *Zanger. de Except. P. 1. c. 2. n. 31. seqq. Carpzov. in Process.
Tit. 1. art. 1. n. 40. Postius de manutent. Obs. 84. n. 7.* Hinc si unicus
testis adest, ei juramentum non remittendum, ne duo singularia
concurrant, quod jura non patiuntur *L. 1. C. de dot. promiss.* quæ
semper duo exorbitantia in unâ re & eadem personâ concurren-
tia, damnant, *Bald. 2. Consil. 275. n. 9. vers. porro. Carpzov. Disput.
de Inhibit. th. 47. n. 63. Barbos. in loc. com. lib. 17. c. 35, axiom. 2.* Si
61 verò plures testes adsint, ex quorum summaria examinatione pa-
tefactum, ulteriori moræ non esse indulgendum, etiamsi non
juraverint, ad Decretum tamen perveniri potest; Quia hic non
tam probationes ordinariæ juramento testium innixæ, juxta *L. 9.
C. de Testib.* Sed nuda judicis informatio requiritur, utque ei ali-
qualiter saltem de juribus partium constet. *Carpzov. d. Disput.
& th. n. 64.* ubi plures Autores citat, & contraria Respon-
gat, *Idem in Process. Tit. 23. art. 1. n. 36.*
- 62 An autem juramentum calumniæ hic necessarium? Resp.
Cum juris Divini quodammodo sit, probante, *Mench. 1. J. Q. 20.
n. 2.* Et in omnibus causis præstandum, *Vantius. de Nullitat. Pro-
cess. n. 29.* Nec ullo modo postquam petitum remitti possit, quia
tum est de substantia Processus *L. 2. §. 4. ff. de jurej. propter calumn.
ibiq. Magnif. Brunne-
man.* Ideo etiam hic præstandum postquam
petitum, *Zanger. de Except. P. 1. c. 2. n. 20.* Ne aliàs alter recusanti,
qui frivole inde litigare præsumitur, *Carpzov. in Process. Tit. 11.
art. 7. n. 11.* condemnetur. Exceptas tamen hic volo eas per-
63 sonas quibus in jure hoc jusjurandum remittitur, *L. 34. §. 4. ff. de
jurejur. Dn. Brunnem. Comm. ad L. 16. ff. eod.* Et hoc obtinet, si
aliquis per Decretum Inter, jus quoddam vel provisionem sibi
interim assignari petat. Hinc Exceptio esse potest in De-
64 creto pro possessione interim lato: Si enim de momentaneo pos-
sessorio, vel de aliquo in possessione defendendo, per Decretum
manu-

manutentiæ, quærat; juramentum calumniæ non exigendum, *Gail. 1. Obs. 6. n. 3.* Talis enim manutentio datur etiam injusto possessori & Asinario, qui juramentum calumniæ præstare non posset, *Ludov. Postius de manutent. Obs. 81. n. 23.*

Sed an Exceptiones hic admittendæ? Resp. Quia exceptio ad defensionem Rei spectat, utique admittenda: Hinc tam dilatoria quam peremptoria hic non rejicienda, *vid. Menoch. A. 7. Q. lib. 2. cent. 1. cas 52. n. 9. seqq.* Modò appareat, non tam differendi, quam defendendi animo opponi, *Coler. de Aliment. lib. 3. c. 10. Zang. de Except. lib. 1. c. 2. n. 17. sequ.* quod arbitrio judicis relinquendum, quatenus admittendæ, & processus summaris aequaliter attemperandus, *Carpzov. Tit. 1. art. 1. n. 32.*

Numne verò diebus feriatis hic procedi possit? Quod, si necessitas, aut causæ, puta alimentorum favor id exigat, affirmandum, *Vvames. vol. 1. conf. 76. n. 4. Gail. 1. Obs. 53. n. 13. Coler. de Alim. l. 3. c. 11. n. 1. seq.* Aliàs non; quia feriis solennibus renunciari non potest, *C. fin. X. de Feriis Zang. de Except. P. 1. c. 2. n. 27. seq. Dn. Brunneinan. Proc. Civ. c. 6. n. 21.*

De publicatione attestationum & conclusionem in causa non maximoperè laborandum, inquirendo an necessaria sit: Cum enim aliàs processus sine ea sustineri possit, *Vant. de nullit. sent. t. ex defect. process. n. 40.* quare hic requireretur in causis summaris; ubi præjudicium illatum, emendari potest per processum ordinarium causæ principalis. *Zang. de Except. p. 1. c. 2. n. 37. seqq. Dn. Brunneinan. in Proc. Civ. c. 26. n. 2.* Sic itaq; omnibus ante Decreti interpositionem necessariis visis, ipsum Decretum interimisticum jam publicatum considerandum. An Definitivæ an Interlocutoriæ sententiæ vim habeat? Quod quamvis ad effectum potius spectet, cum tamen ad sequentium declarationem faciat, hic præmittendum.

Quod definitivæ vim minimè habeat ex *l. 1. ff. de re judic.* sat probatur; ubi per definitivam principalis controversia finem accipit. Quod in Decreto nostro secus, hoc enim semper principale negotium decidendum in judicio relinquit.

Ac licet *Accurs. & Br. ad l. 5. §. 10. verb. sententia, de lib. agnosc. Pontan. de alim. c. 19. n. 2. Bart. de alim. n. 47.* putent, sententiam super alimentis latam esse definitivam, Et illi

quos allegat *Carpzov. Disput. de Inhib. th. 57. n. 103.* sententiam super possessione latam, esse definitivam probent. Id tamen
 71 intelligendum saltem putamus de ea sententia, per quam principaliter petita alimenta, definitivè etiam adjudicantur, *Coler. de alim. lib. 3. c. 14. n. 15.* Et super possessione lata sententia eatenus definitiva est, quatenus aliàs quælibet sententia interlocutoria ex eo, quod punctum controversum plenè definiat, definitiva dicitur, *Surd. Vol. 2. conf. 288. n. 22. Carpz. d. disp. & in Proc. tit. 23. art. 1. n. 44. seqq.* Quod in Decreto Interimistico interdum secus, quando interim tantùm alimenta decernit, etiamsi principaliter
 72 petita, ut supra dictum. Hinc tam hinc, quàm in aliis causis, in quibus fertur, interlocutoria sententia vim semper habet, quia non pendet ex hoc principalis causæ decisio, sed ideò saltem pronunciatur, ut eò expeditius definitiva sententia ferri possit. Nec hoc Decretum ab aliis commodè distingui potest, quæ semper interlocutoria sententia æquiparantur, prout tradit *Moller. lib. 4. Semest. c. 1. n. 12. seqq.*

Interlocutoria itaque sententia vim dum habet, facile
 73 decidi potest, an ex breviculo recitandum sit hoc Decretum, nam licet hoc in definitiva adeò necessarium, ut ejus ommissio nullitatem inducat *L. 1. ibiq; Dn. Brunneman. C. de sent. ex brevic. recit.* Quoties enim, ut hinc, lex non mandat tantum quid fieri, sed & aliter fieri prohibet, actus in contrarium gestus ipso jure nullus, *l. 5. C. de leg. Scacc. de sentent. gl. 12. n. 6.* Interlocutoria tamen, dum id non requirit, *l. fin. verb. ultimas definitiones C. d. a.* nec Decretum Interimisticum id exiget; cum interlocutoria æquiparetur, & ea saltem requirat, quæ de jure Gentium necessaria, ut supra dictum. Quo jure quia recitatio ex breviculo non necessaria, sed ea inventum *Juris Civ. l. 2. C. d. t. cujus solennitates in Decreto hoc non observantur, oretenus etiam proferri potest. Coler. de Alim. lib. 3. c. 14. n. 9. seqq.* Jure Canonico scripturam in causis summariis necessariam, *Clem. sape. 2. §. sententiam de V. S. & hoc usu observari tradit Zang. de Except. lib. 1. c. 2. num. fin.* Sed quia discrepantia inter Jus Civile & Canonicum non inducenda, nisi id verba directò inferant, potius ita
 74 expli-

explicanda d. Clem. ut Juri Civili non contradicat, quod com-
 modè fieri potest, si verba d. Clem. & prout magis placuerit, referan- 74
 tur non ad subsequencia stans vel sedens sed ad præcedentia in scri-
 ptis; quod copula ET satis indicat, quæ verba prout magis placuerit,
 priorib9 annectit, ne si ad subsequencia referenda essent, superva-
 cua forent, cum jam concessam optionem judici iterum tribu-
 erent. Nec etiam vero simile est, Papam qui solennitates juris
 Civilis vel in totum remisit, vel certè restrinxit, voluisse ut præ-
 cipue ex breviculo sententia pronunciaretur, sed potius hic juri
 Civili se accommodasse, & dum libellum scriptum non requisi-
 vit, nec in sententiæ pronuntiatione judicem ad id constrin-
 xisse. Confer. Menoch. A. J. Q. lib. 1. qu. 60. n. 5. Dum itaque in
 summaris ubi sententia ferenda, non requiritur scriptura de jure
 Canonico, Menoch. d. l. nec in Decreto Interimistico eodem jure
 necessaria erit.

Quoniam autem tempore Decretum hoc interponi possit, 75
 videndum. Et separandum id, quod de alimentis & litis im-
 pensis decernit, ab eo, quod ob possessionem profertur. Illud
 interponi potest tam ante quam post litem contestatam, quia ali-
 mentorum necessitas & causæ favor judicis officium nunquam
 excludunt, Papon. lib. 18. tit. 1. Arrest. 3. Nam licet dilatoriæ
 exceptiones post litem contestatam oppositæ, judicis disposi-
 tioni & decisioni non subjeant, Ord. Cam. p. 3. tit. 24. si scil.
 personas litigantes & judicem concernant, non verò causæ ob-
 stent, Sichard. L. 19. C. de probat. Dn. Brunneman. in proc. Civ. c. 7.
 n. 25. quia tamen causæ, in quibus Decretum Interimisticum
 locum habet, non possunt referri ad dilatorias exceptiones, dum
 hic ad tempus actio seu regula ab Actore proposita non limitatur
 seu excluditur, sed meritis causæ in suo vigore relictis, ideò ad-
 ducuntur, ut judex æquitate motus interim, dum ipsa causa
 tractatur, provideat; per consequens litis contestatione minimè
 pereunt, sed post illam judex super his decernere potest in qua- 76
 libet litis instantia.

Imò & in ipsâ Appellatione hæc provisio concedi potest,
 etiamsi in primâ instantiâ non petita; quia in Appellatione licet
 non-

nondum allegata allegare *l. per hanc 4. C. de temp. Appell. & Appellatio* reducit causam ad tempus litis contestatæ, adeoque omnia quæ post litem contestatam in primâ instantiâ permilla erant, etiam in ipsâ Appellatione permittenda sunt, *Dn. Brunnem. in l. 13. C. de Procur. & Appellatio æquitatem*, quæ hic utramque ferè paginam facere videtur, non excludit, nec inventa ad deprimentam justitiam, sed potius ad promovendam, *c. 15. in fin. X. de Appell.* Et hinc etiam in ipsa Appellationis instantiâ de alimentis provisio facta legitur *in l. 27. §. 3. ff. de inoff. test. Conf. Petr. Rebuff. de sent. præjud. in præfat. n. 25. seq.*

Instantiam appellationis finitam subsequi debet executio sententiæ, ne sententia similis sit campanæ, quæ caret pistillo
 79 *Moller. ad Const. Sax. p. 1 Const. 32. n. 2. Coler. de process. execut. in præfat. n. 4. & p. 3. c. 12. n. 168.* An in hac etiam provisio de alimentis & expensis fieri possit, quæritur? Et quia defensio rei adeo privilegiata est, ut sine justitiæ detrimento nec in ipsâ executione denegari possit, cum juris naturæ sit *l. 4. ad L. Aquil. l. 1. §. 11. si quadr. paup.* hinc multæ exceptiones ipsi executioni obstantes passim obviæ, ut cedendarum actionum, Excussionis, implementi non secuti, *Vid. Dn. Brunnem. in proc. Civ. c. 7. n. 26. seqq. Vincent. Caroc. integr. Tract. de Remed. contr. sent. præjudicial. compet.* Hæ itaque exceptiones si altioris indaginis reperiantur, & nihilominus, quia interesse rei continent, admittendæ *gl. & Bart. ad l. 13. §. 2. ad SC. Trebell.* interim omnimò provisio actori statuenda, quia hæc provisio favorabilis, & hic major ratio, quam in ipsâ instantia prima aut secunda militat, cum jam pro se habeat sententiam, & sic per *l. 27. §. 3. ff. de inoff. test.* utique sollicitus esse debet judex, ne fame pereat antequam suum consequatur, *Rebuff. de sent. præjud. in præfat. n. 28.* Unde & ob hanc rationem Sententia definitiva provisionaliter interdum executioni mandari solet, *Papon. de Arrest. Franc. lib. 18. Tit. 1. Arrest. 19.* Sed quia instantiâ finitâ, finitur & judicis officium, *l. 4. C. Depos. & judex post sententiam jam functus officio, & judex esse desinit l. 55. de re judic.* Quis itaque judex competens erit ad decernendam hanc provisionem? Resp. Is cujus sententia executioni man-

mandatur, hæc enim officio judicis nobili peragitur, *Bart. ad l. 4. n. 3. de Jurisdic. quod non finitur sententiæ pronuntiatione Scacc. de sent. gl. 14. q. 11. n. 4. Dn. Brunne man. in proc. civ. c. 29. n. 8.* Sed desinit demùm finitâ lite, *Panorm. in c. 11. X. de Offic. Deleg. quia parum vel nihil utilitatis sententia afferret, cujus Executio non subsequeretur, c. 6. X. de sent. & re judic. Moller. ad Const. Elect. 7. n. 10. vers. sed ego. Carpz. in proc. tit. 6. Art. 3. n. 43. seqq.*

Quantum autem adjudicandum in causa alimentorum & litis impensarum per Decretum Interimisticum, adhuc subji-
ciendum? Et Resp. Quamvis *Boërius dec. 324. col. 2.* putet quartam partem fructuum vel rei super qua litigatur, dandam esse ad alimenta & litis impensas arg. *l. 3. ff. si pars hered. pet. quæ Sententia Arrestis Gallia quoque comprobata teste Papon. de Arrest. Franc. lib. 18. tit. 1. Arrest. 7. & 8.* Cùm tamen pro conditione personæ, & circumstantia rei petita hic provisio concedenda, & ideò vix certi quid in thesi statui possit, melius arbitrio judicis id committitur, *Cavarruv. pract. qv. c. 6. n. 7. in fin. Textum enim d. L. 3. huc ineptè trahi dicit Bachov. in not. ad Papon. d. Arrest. 7.* Et aliàs semper ubi certi quid non est determinatum in legibus, solemus arbitrio judicis rem permittere, arg. *l. 1. §. fin. ff. de jure delib. ibiq. Dn. Brunnem. Comm. ff.* Et sic etiam in hoc casu, ut judex pro varietate casuum & circumstantiarum rem definiat, passim receptum esse testatur *Petr. Rebuff. de sent. prejud. in prefat. n. 29. & 30. Papon. d. Tit. 1. Arrest. 9.* ubi bene subjicit, judicem qualitatem partium, & dubietatem causæ attendere debere. Et sic id inspicere saltem solet, ut vivere agens, & bonorum sententiam prosequi possit, *Rebuff. d. l. art. 1. gl. 2. n. 3. in fin.*

Hæc de Decreto super provisione interim proferendo. Quid itaque jam, si super possessione interim decernere debeat, dicendum, quonam judicii tempore disponere possit judex? Resp. regulariter ante litem contestatam, non in aliâ judicii parte, post litem enim contestatam nil innovandum, *t. r. X. ut lit. contest. nil innov. Gail. 1. obs. 147. n. 2.* sed possessor in suo jure manutenendus, nec ideò possessione dejiciendus, quod alter controversiam movet; possessionis enim commoda, quæ vide apud

M

Andr.

83. *Andr. Cluden, rer. quotidian. c. 1. Ludw. ad §. 4. Inst. de Interd. nemini sine urgenti causa adimenda, Carpz. in proc. tit. 23. art. 2. n. 18. Panorm. ad c. 2. n. 8. X. de dol. & cont. Ubi enim certus est possessor, provisio cessat. Vvammes. conf. 251. n. 2. & Cent. 5. conf. 98. n. 1. & 24. Sed si fiat, & impediatur usus post querelam alterius, hoc est injustum, & appellatio admittenda, Dn. Mey. p. 1. dec. 27. & p. 2. Dec. 355. Si tamen lis aliter decidi nequeat, & æquale jus utriusque partis, & conditio possessoris suspecta id exigat, tum ut supra dictum, res de qua controversia, sequestrari potest, quò ita utriusque jura intacta serventur, non autem aliter, quàm cognito bene negotio ex audientia partium. Panorm. d. l. Klock. Vol. 2. conf. 170. n. 26.*

CAPUT. IV.

De Effectu Decreti Interimistici.

SUMMARIA.

Q uare de effectu hic agatur, n. 1.	nium creverit, n. 10. aut familia alimentarii, n. 11.
Ex Decr. Int. oritur actio & exceptio n. 2. seq.	Nec potest exceptione rei semel iudicata se tueri reus. n. 12. & 14. sq.
Et obligatio ex quasi contractu n. 4.	Quenam requirantur, ut exceptio rei iud. locum habeat. n. 13. sq.
Si non mutatum à iudice, n. 5. an æquam partes approbaverint. n. 6.	Res iudicata non potest opponi in iud. que tempore mutantur. n. 17.
Mutandum ergo Decr. Int. & alimentis detrahendum si patrimonium decrescat. n. 7. seqq.	Provisionarius ad restitutionem non est obstrictus n. 18. seqq. ubi rationes
Et augenda alimenta, si patrimonium creverit, n. 10. aut familia alimentarii, n. 11.	Provisionarius

- Provisionarius liberè circa alimenta disponit. n. 25.
- Etiam ante solutionem. n. 26. 27.
- An itaque transigere possit de alimentis, n. 28.
- Affirm. de præteriti temporis alimentis. n. 29.
- Et de futuris, si reddat conditionem meliorem, n. 30. Non verò si deteriorè, n. 31.
- Etiam si non debeantur ex ultima voluntate n. 32. 33.
- Sitamen transactio juramento firmata, jure Canon subsistit n. 34.
- Modo non conjuncta sit cum periculo mortis. n. 35.
- Bartoli opinio contraria conciliatur n. 36.
- Alimentarius non potest cedere alimenta n. 37.
- Ob ratione adductas. n. 38. seqq.
- Ne quidem ita, ut commoditas ad alium transeat. n. 41. seq.
- Quousq; duret provisio. n. 43.
- An etiam in instantia appellationis. n. 44.
- An eo etiam tempore, quo nondum executioni mandata sententia
- cause principalis n. 45. & 46.
- An Decretum præjudicium afferat cause principali. n. 47. & seqq.
- Decretum verum possessorem facit. n. 50.
- Hinc possessor ab onere probandi liberatur. n. 51.
- Et fructus interim percipit, n. 52.
- Nec satidare tenetur, n. 53. seq.
- Effectus possessionis remissive. n. 55.
- Hi effectus obtinent etiam in Hispanorum INTERIM seu summariss. possessor. n. 56. 57. & 59.
- Quare momentanea possessio dicatur n. 58. & parvi præjudicii. n. 60.
- An acta in possessorio probent in petitorio. n. 61. 62.
- Per Decr. Int. possessor factus ad restitutionem obstrictus est n. 63. sq.
- Et ad resarciendum quod dolo n. 65. lata, n. 66. & Levi culpa damnum dedit, n. 67.
- Restituit etiam perceptos fructus n. 68.
- Non tamen alio modo, quam quobon. si d. possessor. n. 69.
- In possessorio ordinario an fructus restituantur. n. 70.

ITa explicatis quæ ad modum & formam Decretum interponendi faciebant, de eo quod magis, quam ipse I. modus attenditur, nimirum Effectu, l. 3. C. de Inst. & substit. jam dicendum. Frustrà enim operatio absolveretur nisi effectum adjungerem, hic enim in omnibus principaliter attenditur & consideratur. l. 104. de V. O.

Dum autem cap. I. Decretum
M 2 tum

- tum definitum per sententiam interlocutoriam, & sententia jus faciat inter partes *l. 25. ff. de stat. hom. l. 3. ff. de agnosc. lib. c. 13. & 19. X. de sent. & rejudic.* Decretum quoque partibus jus tribuet. Et æquè ex hoc, ac ex sententiâ, orietur actio & Exceptio *l. 4. pr. & §. 1. l. 6. §. fin. ff. de rejud.* Partes enim judicem adiisse videntur, non super principali tantùm causâ, sed etiam puncto incidenti, & dum hoc judici committunt, præsumptivè litigantes compromisisse videntur, se impleturos, quod iudex decreverit durante lite.
4. Ex hoc itaque facto litigantium, & præsumto consensu, oritur obligatio ex quasi contractu *l. 3. §. 11. ff. de pecul. l. 3. pr. in fin. C. de usur. rei judic.* quæ dein producit actionem personalem. *Donell. lib. 27. c. 3. Dn. Struv. ad ff. Exerc. 44. th. 14. in fin.*
5. Sed tùm demùm jus facit & actionem producit, si à iudice non sit revocatum, nam quia Decreta æquiparantur sententiæ interlocutoriæ, & species hujus sunt, ideò quod judici permissum circa interlocutoriam, in his Decretis ei non denegandum. Ut itaque Interlocutoria nunquam transit in rem judicatam, sed semper mutari potest, & revocari quoties justa subest causa *l. 14. ff. de re judic.* quia quoad hanc iudex non est functus officio suo, *Dn. Brunneman. in Proc. c. 27. n. 4.* Sic quoque aliud non statuendum de Decretis, quæ inter partes dissentientes interim feruntur, *Bart. ad d. l. 14. n. 6. Moller. lib. 4. semestr. c. 1. n. 12. Du. Mey. p. 2. Decis. 374.*
6. Modo Decretum jam non sit approbatum à partibus, nam quia ita jus quæsitum ob conventionem partium Decreto interimistico accedentem, illud iudex auferre non potest, *Gail. 1. Obs. 114. n. 1.* iudex enim velle debet, quod partes volunt *l. 1. §. 10. ff. de Nov. op. Nunc.* quod autem partibus semel placuit, alterâ invitâ displicere non potest *c. quod semel, 21. de R. J. in 6to.* & sic nec iudex revocare *d. l. 1. §. 10.* quem aliàs non stringeret *d. c. cum ad interlocutorias non pertineat Dn. Brunneman. ad d. cap. in prælect. MSS.* sed aliàs ubi consensu partium non sunt corroborata, semper revocari possunt *Seb. Medic. de Novat. p. 2. n. 54. fol. 94. Reyger. in Thes. Pract. Voc. Decretum n. 11.*

Itaque

Itaque Decretum non adeò semper firmo stat pede, ut nullo modo moveri posset ac mutari. Sed interdum ipsa causæ mutatio, Decreti mutationem urget & promovet: Præcipuè verò in causâ alimentorum; in his enim assignandis, licet quantitas patrimonii non præcisè inspiciatur, ut supra dictum, sed tantum ne egeat; quia tamen non omninò negligere potest patrimonii quantitatem, sed attendere debet, ne majora alimenta tribuat iudex, quàm patrimonii vires patiuntur: Si itaque hæ decreverint fortunæ impetu *L. 40. ff. de pecul. l. 4. ff. ut in poss. legat. l. 63. §. 1. ff. de A.R.D.* & alimenta huic varietati subjecta erunt. Ex naturâ enim negotii videtur semper subesse conditio, rebus sic stantibus, & in eodem statu permanentibus; ideò qualitate & statu negotii mutato, mutandus etiam effectus, & res judicanda secundum præsentem rei statum. *Salgado in Labyrinth. cred. p. 1. c. 25. n. 21. sq.* Sic in casu converso, si patrimonium auctum, postquam provisio adeò tenuis decreta, ex quo vix se sustentare possit, qui obtinuit, etiam provisio, aliquantulum considerata qualitate personæ, augenda; quod, singulari decisione Rotæ confirmat *Salgado d. l. n. 50. sqq.* Interdum verò, licet auctum patrimonium minimè sit, si tamen personæ alendæ quid accidat, quod augendam provisionem velit, utique Decretum mutandum, & majora alimenta assignanda: Si itaque familia mutata propter susceptos liberos, aut persona ob adversum valetudinis statum, ministerio servorum indigeat, aut alia justa causa emergat, ampliora alimenta utique decernenda, per *L. ferè. l. jus alimentorum. 3. ff. ubi pup. educ. deb. Salgad. in Labyr. p. 1. c. 25. n. 52. seq. Angeli. conf. 357. n. 5.*

Sed quia dictum supra actionem competere & Exceptionem ex Decreto, nonne reus tutus erit exceptione rei judicatæ, si denuò condemnari petatur ad majorem alimenti quantitatem præstandam? Certum quidem ex *L. 6. ff. de Exc. rei. judic.* singulis controversiis judicati unum finem sufficere, ne modus litium multiplicetur, sed exceptio rei judicatæ producat. Quia tamen hæc non potest opponi, nisi ob eandem rem, ex eadem causâ, eadē personæ de novo in iudicio experiantur *L. 3. §. 4. l. 12. §. duab. seqq.*

- seqq. ff. de except. rei jud. Struv. ad ff. Ex. 46. th. 19. seqq. Verius est exceptionem non obstare, quia illa tria requisita ad exceptionem fundandam adeò necessaria sunt, ut non subsistat uno deficiente per dd. LL. Job. Petr. Surdus cons. 165. n. 11. & cons. 173. n. 83. Vol. 2. & cons. 312. n. 1. vol. 3. Zang. de Except. p. 3. c. 17. n. 5.
14. Itaque dum hic alia causa petendi & condemnandi subest, nimirum augmentum patrimonii, quod majora alimenta assignari posse arguit; Exceptio condemnationem novam non potest impedire. Et ita quoque in casu converso, quia patrimonii decrementum nullo modo in totum patitur subsistere decretum, si de novo inquiratur & pronuncietur, exceptio minimè obstabit.
15. Cessat enim causa iudicati, & sic non nocet Exceptio, Surd. Vol. 1. cons. 268. n. 28. & d. cons. 312. n. 21. seqq. vol. 3. Et per l. 9. in pr. ff. de Except. rei jud. nil impedit, quò minus illum, qui de novo aliquid possidere cœpit, possim convenire. Hinc enim justa causa subest, quæ recessum à dispositis licitum facit, Peregrin. de fidei-comm. tit. 4. n. 58. Et aliàs non solet res iudicata jus facere
16. in iis, quæ tempore mutantur L. 10. §. 1. ff. qui satisd. cog. l. 17. §. ff. de except. rei jud. Res enim iudicata in his quæ suâ naturâ mutationem recipiunt, nil operatur, Tiragu. in tr. de causa cess. p. 1. n. 232. Salgad. in Labyr. Cred. p. 1. c. 25. n. 26. Natta Cons 525. n. 16. Petr. Surd. Decis. 136. n. 20.
17. Sic itaque patet exceptionem rei iudicatæ non obesse, quò minus mutatâ substantiâ patrimonii, Decretum mutari possit, & reus quod adjudicatum, solvere teneatur: Qualem ergò effectum hæc solutio habeat, ulterius dispiciendum. Et non dubitandum, illum cui providetur, irrevocabiliter suum facere, nec restituere necessum habere. Quia alter condemnatus præviâ causæ cognitione, adeoque Decretum interpositum servato juris ordine, hinc actori bonam fidem conciliavit L. 11. ibiq. gl. & Bart. ff. de acquir. poss. Bonæ fidei possessor autem in iudiciis singularibus non solet restituere, quod consumptum L. 4. §. 2. ff. Fin. reg. §. si quis à non Domino 35. Inst. de R. D. Dn. Struv. Ex. 11. rb. 23. adeoque nec alimentatus, quia dum hic lex non impedito, sed adjumento est, bona fides ei id præstare debet, quod aliis

aliis in confumtionem Dominium præstat. *L. 136. ff. de R. J. Afflict. Decis. 152. n. 4.* Idque probatur ex *L. 1. §. 7. ff. si mul. ventr. nom. & c.* ubi mulier ventris nomine in possessionem missa, alimenta non restituit, nisi calumnia ejus probata; quam calumniam dum in personis alimentatis decretum, præviâ causæ cognitione interpositum, facile excludit, quia legis autoritate nemo peccat, nedum calumniam committit, *C. qui peccat. 23. qu. 4. Surd. de alim. tit. 1. qu. 124. n. 9.* verius est nullum provisionarium regulariter ad restitutionem obstrictum esse; Quia rationes quæ pro ventre missio, & non restitute, militant, etiam hic locum obtinent; nam & hic æquius est frustra impendia fieri, quàm denegari alimenta ei, qui aliquo casu dominus bonorum futurus est, *L. 1. §. 2. in fin. ff. de ventr. in poss. mitt.* Et licet adhuc incertum quodammodo sit, dominum bonorum illum declaratum iri; Satius tamen sub incerto eventu alere, & ratum habere quod impensum, quam fame necare *L. 1. §. 3. in fin. & §. 5. ff. eod.* Et ita sentiunt *Boër. qu. 324. n. 4. Menoch. de presunt. lib. 1. c. 35. n. 36. Surd. de alim. tit. 1. qu. 124. seq. & tit. 6. qu. 20. Coler. de alim. lib. 3. c. 5. n. 14. & multis seqq. Hieronym. de Martino in not. ad Matth. de Afflict. Decis. 11. in fin.* Et quia secundum Doctores donatio præsumitur, quando ex singulari affectione quid exhibitum, *Tiraqu. in l. si unquam. vers. libertis C. de revoc. Donat. Menoch. de presump. lib. 3. presump. 124. & A. J. Q. cas. 88.* aut ex commiseratione vel pietate quid præstitum. *Bart. in l. quæ Dotis 33. n. 7. ff. solut. matr. Tiraqu. in tr. de priv. pie caus. priv. 7. col. 3. & de Nobilit. c. 37. n. 47. Jacob. Fab. in tr. de alim. c. 12. §. sciendum. p. m. 234.* Nullo casu hic repetitio locum habebit, ubi semper, uti ex *c. 2.* patet, vel ex sanguinis charitate aut affectione, vel miserationis gratia quid decernitur.

Insuper animo alium obligandi. hic solutio non fit, sed potius suum quis gerere negotiū vult, & quasi obligationem ex judicato natam distrahere, & sic actiones, quæ aliās pro repetitione competere, hic cessant. Nam nec actio negot. gest. datur, quia hic propriam quasi negotium gessit, & ex officio & conditione suâ quid

- quid expendit, adeoque negot. gest. actione nil repetit. L. 5. C. 13
 C. de neg. gest. Bart. ad l. 1. §. competit. in fin. ff. si mul. ventr. nom. in
 poss. mitt. Struv. Ex. 7. th. 54. Dn. Brunnem. in quest. ad π. Vvesenb. de neg.
 gest. qu. 20. Nec condictio indebiti ei competit, qui non errore
 solvit, sed ideò quia scivit, Decreto judicis esse parendum, vid.
 l. 33. ff. de Condict. Indeb. Surd. de Alim. tit. 6. qu. 6. n. 11. Covarr. pract.
 quest. c. 6. in fin. qui licet dicat d. c. n. 7. pro alimentatione da-
 tum repeti posse; Nihilominus in fin. d. c. frequentius esse asse-
 rit ob l. fin. C. d. Carbon. Edict. quod alimenta pendente lite ali-
 cui assignata non repetantur. De protestatione annexâ di-
 24 ctum jam super. c. 3. Conf. Dn. Brunneman. in l. 13. C. de Neg. gest.
 25 Repetitio itaque ejus, quod ob provisionem alicui datum,
 dum, ut ex dictis patet, denegatur; circa alimenta soluta libe-
 rum disponendi jus competere alimentariis, neminem latere
 potest. Ante solutionem verò, quodnam jus alimentario
 competat, non ita expeditum est. Aliquale ei tribuendum.
 26 omnino videtur, cum postquam judicatum interpositum, jus ad
 rem ipsi quæsitum, nam rem habere videtur, dum actionem ad
 illam persequendam habet l. 15. ff. de R. J. l. 143. ff. de V. S. Ratio
 enim quæ dicitur, minus esse habere actionem quam rem l. 204.
 ff. de R. J. hic locum non habet; cum nec dubius litis eventus hic
 obstare ob Decretum jam interpositum, nec Debitoris inopia hanc
 actionem, ut in l. 6. ff. de Dol. mal. excludere possit, vid. Bronch. ad
 R. J. d. l. 15. quia provisio pro facultatibus rei decernitur. Sic
 ergo dum creditor respectu adjudicati dici potest, & id in ejus
 27 bonis jam computetur l. 49. ff. de V. S. dispositio libera circa il-
 lud ei non adimenda, sed permittenda videtur juxta L. 21. C. Man-
 dat. ne inhumanum videatur cogere aliquem de re suâ quid non
 28 facere L. 14. C. de contrab. emt. An itaque transigere possit
 de alimentis debitis ex decreto, jam discutiendum? Ubi in an-
 29 tecessum notandum, me non loqui de alimentis, quæ præterito
 tempore fortè non sunt præstita, nam dum vita aliunde susten-
 tata est, se non amplius habent ut alimenta, adeoque transactio
 permessa per l. 8. C. de Transact. Struv. Ex. 6. th. 58. Nec hic
 30 sermonem esse de eâ transactione, qua de futuris alimentis condi-
 tio

tio alimentarii melior facta est, quæ similiter permiffa est l. 8. §. 6. ff. de Transact.

Sed quær: an transigendo de alimentis sine permiffu Prætoris, possit conditionem suam deteriore reddere? Et Negatur per l. 8. pr. ff. de transact. ob favorem alimentorum, & ne iis transactione interceptis, alimentandus fame pereat, aut mendicare teneatur, Menoch. lib. 2. A. 1. Q. cas. 170. n. 5. Mant. de tacit. convent. lib. 26. n. 3. tit. 9.

Et licet d. l. 8. §. 2. in fin. loquatur de alimentis ultimâ voluntate relictis, nil tamen obstat, quò minus in casu quando pendente lite adjudicata sunt, idem asseram. Duo enim conjunctim requirunt ad impediendam transactionem, favorem scil. alimentorum, & ultimarum voluntatum, & unum sine altero impedimentum causari nolunt, Menoch. d. c. 170. n. 1. seq. Borcholt. de transact. c. 3. n. 36. Coler. de alim. lib. 2. c. 8. n. 5. seqq.

Ac licet hic ex ultimâ voluntate non debeantur; nulla tamen ratio in contrarium est, quin loco hujus Decretum judicis substituatur, maximè, quia eadem rationes militent; nam & Decretum hoc quatenus salutem hominum promovet, favorabile est, & Reipubl. interest, ut exitum habeat, ideò idem jus etiam obtinebit per l. 32. ff. ad L. Aquil.

Si tamen juramento firmata esset transactio, utique subsisteret jure Canonico, quia juramentum etiam actus invalidos firmat c. 2. X. de jurejur. in 6to. & servandum, ubi animæ detrimentum non resistit c. 2. de pact. in 6. Surd. de alim. tit. 8. priv. 56. n. 42. seqq. Dn. Brunnem. in Comm. ad L. 8. ff. & C. de Pact. Nisi adeò urgeret postea inopia & egestas, ut fame periret, si transactio firma permaneret, nam uti nemo obstrictus est ad servandum jusjurandum, quod periculum mortis affert, Felin. in c. Ex rescripto. n. 12. X. de jurei. ita nec hanc transactionem observare tenetur. Vital. in tr. clausul. vers. an possit renunciari alim. in pr. Surd. de alim. tit. 8. priv. 56. n. 60. Covarruv. in c. quamvis p. 2. §. 6. n. 12. de pact. in 6. Contrarium tenet Coler. de alim. lib. 2. c. 8. n. 25. seqq.

Et de hoc casu intelligendi sunt, qui in contrarium abeunt cum Bart. ad d. l. 8. pr. in fin. de transact. quamvis hic ut contraria allegans non audiri poterat c. 45. in fin. X. de Appell. gl. ad L. 1. C. de furt. per l. 100. ff. de cond. & demonstr. Menoch. de presunt. lib. 2. presunt.

- sumt. 41. n. 2. vel ejus posterior sententia in *l. si. qui pro eo 56. n. 17. de fidejuss.* ut melior & tutior apprehendi. Vid. *Zæf. ad ff. de Transact. n. 19.* quia juxta Ciceronem, cogitationes posteriores meliores & sapientiores prioribus, & eas corrigere solent arg. *l. fin. ff. de Const. Princ. Obrecht. ad l. 3. C. de prec. Imp. off.* Quod de transactione dictum, ad aliam dispositionem quâ alimentis privari posset, similiter extendendum, in specie verò de Cessione hic notandum, eam interdictam alimentario, quia jus percipiendi alimenta est personale quid, quale cedi non solet, *Petr. Greg. Tholos. lib. 25. Syntagm. c. 6. in pr. Cordub. à Lara in l. si quis à liberis. n. 59. ff. de lib. agnosc.* Deinde publica utilitas impedimento
- 37 est huic cessione, ne aliàs fame pereat, aut mendicare cogatur, qui alimenta alterius exigentis utilitati commisit, *surd. de alim. tit. 8. priv. 55. n. 10. in fin.* Accedit quod alimentorum perceptio in factò consistat *l. 10. ff. de cap. min. quæ autem talia, non possunt in alium transferri c. fin. in fin. X. de Offic. jud. Deleg.* Militat
- 38 quoque regula DD. quod non potest transmitti ad heredes, id nec cedi potest; maximè si personæ, ut tali, & ob qualitatem ejus, concedatur, *Dn. Brunneinan. in tr. de cessi. action. & versura. c. 4. n. 21.* Dum ergò personæ cohærent alimenta *Bart. in l. cum titio. 55. n. 2. ad L. Falc.* sub cessionem minimè cadunt *Dn. Brunneinan. d. Tr. c. 4. n. 26.* Ne quidem ita ut ipso jure apud alimentarium manente, commoditas alteri cedatur; Nam quamvis id
- 39 *Cordub. à Lara in d. l. si quis à liberis §. parens, n. 73.* exemplo eorum, quæ de usufructu in *§. 1. in fin. Inst. de Usu & habit.* proponuntur, concedat; Quia tamen argumentum ab usufructu ad alimenta ob plurimas differentias, quas vide apud *Coler. de alim. lib. 2. c. 11. n. 6. sq.* admodum imbecille est, & alimenta potius convenient cum nudo usu *Coler. d. l. n. 14.* itaque ut non potest usus commoditas *d. §. 1. Inst. de Usu,* ita nec alimentorum cedi, potissimum ob hanc rationem; Quia favor alimentorum, non admittit in præjudicium Reipubl. privatorum contrariam dispositionem. Nam alias rationes, quæ ponuntur in incerta æstimatione alimentorum, & quod alius alio plus indigeat, secundum *Coler. de alim. lib. 2. c. 8. n. 69.* hic non attendo ob certitudinem ex Decreto, &
- 40 quod

quod cessionarius eodem jure utatur cum cedente *l. 5. C. de hered. vel act. vend.* adeoque majora alimenta exigere nequeat, conf. *Surd. de alim. tit. 8. pr. 55. n. 7. seq. & n. 10. in fin. Tiller. in Appendic. ad Papon. lib. 18. Tit. 1. Arrest. 3.*

Sic itaque patet, quomodo offibus ipsius provisionarii jus alimenta & litis impensas exigendi inhæreat, subjungendum 43
ergò quousque hoc jus competat: cujus decisio ex Decreti nostri definitione desumi potest. Ex quâ apparet per Decretum Interimisticum, dum causa principalis in judicio vertitur, interim quid decerni, & sic suâ sponte sequitur, principali causa finita finiri & provisionem, cum ad tempus concessa, eo lapsa desinant *l. 27. §. 1. de pact. l. 8. ff. de postul. Barbof. in ax. lib. 3. c. 38. n. 15.* Causæ verò in judicium deductæ, quia per sententiam finis imponitur *l. 1. ff. de re jud. c. 2. X. eod. & illa, à qua appellatum, nondum finit litem, Jason. ad l. si fidejuss. §. 2. n. 23. qui satisd. cog. om-* 44
nino etiam in instantia appellationis provisio continuanda, & eousque donec ultima definitiva lata sit sententia, quod probat l. 27. §. 3. ibi usq. ad finem litis ff. de inoff. test. Rebuff. de sent. provis. art. 1. gl. 2. n. 17. Sed quid de tempore antequam executioni 45
sententia mandata, judicandum, an etiam in illo provisio adhuc concedenda? Resp. vel provisionarius victor extitit, & adhuc ei providendum, maximè cum lis non videatur finita, nisi actor consecutus quod suum est, *Bart. ad d. l. si fidejussor. §. 2. n. 3. Surd. de alim. tit. 5. qv. 8. n. 5.* Quanquam si postquam plenè finalis, alimenta continentur, id non tam ex jure Decreti interpositi, quàm cognationis, aut alterius causæ, accidat. Conf. quæ de executione *ad finem cap. preced. dicta.* Vel victus est, 46
& quia tum de quasi possessione cognationis, aut præsumto jure, quod circa rem habebat dejectus est, nec ulterius ei providendum, cessat enim tum causa, seu justa illa pro eo militans præsumptio, ergò etiam effectus de novo produci non potest *c. 60. X. de Apell.*

Dum itaque, sicut latius probatum, per provisionale Decretum quâsi possessio juris prætensi confirmatur, hoc sine præjudicium affert quæstioni principali? Resp. quod non per expressum 47

pressum textum l. 5. §. 9. ff. de lib. agnosc. ubi dicitur per hoc non probari filium esse, sed tantum ali debere, quod ob paritatem rationis etiam ad alios casus extendendum. Nam provisio ideo decernitur, ne lite pendente quis fame pereat aut Respubl. membro privetur, quasi autem possessio juris prætensi per consequentiam saltem in iudicium venit, quatenus facit ad intentionem iudicis fundandam. Dum itaque sic non de jure pronuntiat, sed tantum de alimentacione, hæc pronuntiatio quæstioni principali neutiquam præjudicium affert per ea, quæ in filiacione adducit Hieron. Ceval. in tr. de cognit. per viam viol. p. 2. quæst. 6. n. 52. seq. Mascard. de probat. concl. 794. n. 3. Et sententia super provisione lata semper conditionem in se habere videtur, donec in principali causa aliud apparuerit, adeoque huic non præjudicat, sed potius per hanc omnia interim gesta infirmantur.

Sufficiunt hæc de effectu, quem provisionarius sentit ex Decreto. Jam aggredior effectum, qui manet possessorem rei. Primarius itaque effectus, & quem potissimum intendere videtur Decretum, est ut possessorem verum efficiat interim, donec in principali lite aliud decidatur, Contard. ad l. ubi in rubr. n. 11. seq. C. si de moment. possess. appell. Hinc ab onere probandi liberatur possessor, quod in actorem transfertur l. 14. ff. & l. 15. C. de probat. & ob hanc causam secundario Decretum interponitur, ut nimirum constet, quis in ordinario actoris partes sustinere debeat, dum possessio produxerit in rem actionem passivam l. un. C. de alien. jud. mut. causa fact. ibiq. Dn. Brunneman. Ideoque si deinde Actor probandum non probet, secundum possessorem pronuntiandum §. retrinenda 4. Inst. de Interdict. qui ut reus semper absolvendus, actore non probante L. ult. C. de R. V. l. qui accusare 4. C. de Edend. l. 25. de jure fisci. cap. cum Ecclesia, 3. in fin. X. de causa poss. & propriet. Deinde etiam hic possessor fructus consequitur arg. §. si quis. 35. inst. de R. D. cum ejus possessio injusta dici nequeat per l. juste. 11. ff. de Acquir. poss. maxime quia firmitior est possessio, quæ à iudice datur; quam quæ à privato, L. pen. §. ult. ibiq. Gloss. ff. de Acquir. poss. Cas. Contard. ad rubric. n. 59. C. si de mom. poss. adeoque decisio d. §. 35. in eo locum inveniet, sive sine

sint fructus rei corporalis, sive incorporalis seu juris, ob rationis identitatem.

Solet etiam aliàs effectus & commodum possessionis in eo 53 consistere, quod si sit rerum immobilium, liberet ob onere satisfactionis *l. sciendum 15. qui satud. cog.* Anne idem dicendum de possessore ex Decreto nostro, quod nimirum & is pendente lite à satisfactione immunis, si ab alio conveniatur? Et dicendum quod sic, quia verum est illum possidere, nec ad rem pertinet, quod ab eo tractu temporis auferri possit, prout deciditur in *d. l. 15. §. 6. Carpz. p. 1. const. 5. D. 15.*

Et cum aliàs qui actionem realem habet, *Dn. Brunnean. Comm. Pandect. ad d. l. 15. n. 3.* ad rem immobilem, ab onere satisfactionis immunis sit, *Gail. 2. Obs. 11. n. 10.* ob rationem *l. 143. ff. de V.S. & l. 52. ff. de A.R.D. Carpz. in Process. tit. 9 art. 5. n. 115. seqq.* utique immunis erit, qui rem immobilem jam ex Decreto judicis possidet. Actio enim ideò relevat à probatione, quia per eam rei immobilis possessionem consequi possum; ergo possessio magis relevabit, propter quod enim unumquodque tale, illud magis erit tale *Auth. multò magis C. de SS. Eccles. De cujus regulæ limitationibus vid. Barbof. locupletat. lib. 18. c. 3. n. 3.* Alios effectus ex possessione orientes, quos 54 partim etiam Decretum interimisticum gignit, videri possunt, apud *Ludov. Gilhaus, in Arb. judic. p. 7. c. 6. §. 172. per tot. Menoch. lib. 6. presunt. 69. per tot.*

Hæc quidem indubitata sunt de ordinario possessorio, quod alias quoque summarium vocant. Sed an idem obtineat 56 in summarissimo, seu INTERIM Hispanorum, propterea dubium est, quia sententia in summarissimo lata parvi seu modici præjudicii esse dicitur *Gail. 1. Obs. 7. n. 6. Andr. Cluden. Syllog. 1er. quotid. c. 4. n. 46.* Ergo nec effectus antea enumeratos habere debet. Sed contrarium verius puto, quia etiam designatus interim possessor, verus possessor est, *Cesar. Contard. ad rubr. C. si de moment. possess. n. 11. seqq.* Et quamvis momentanea possessio dicatur in *L. un. C. d. t.* hoc tamen non inde fit, quasi parvi momenti 57 quæstio sit, vel quæ brevi apud possessorem duratura; sed propterea, quia hæc possessio est alicujus momenti, seu ponderis, 58

quod pluribus probat *Job. Yannez. Parlador. Rer. Quotid. lib. 1. c. 9. n. 6.* Vel etiam momentanea dicitur, quia celeriter quæstio de ea
 59 decidenda *Carpzov. in Prot. Tit. 23. art. 1. n. 55.* Hinc commo-
 da possessionis nec hoc casu deneganda ei, qui interim in pos-
 sione defenditur, *Carpzov. d. l. n. 52.* Quando itaque dicitur ta-
 60 le Decretum nullius præjudicii esse, hic sensus est: Non obesse
 tale Decretum alteri parti, quo minus in Ordinario possessorio
 antiquiorem vel justiore suam possessionem deducere, & ita
 possessorem interim constitutum, iterum expellere possit.

Et hac occasione quæritur: An acta in iudicio possesso-
 61 rio probent in petitorio? Quam quæstionem affirmat *Carpzov.*
Jprud. For. P. 1. C. 16. D. 22. quia acta in uno iudicio etiam in
 alio fidem merentur; Sed cum possessorium petitorio præjudi-
 care non debeat, nec acta possessorii attendenda in petitorio
 62 *Joseph. Mascard. de probat. concl. 33. n. 32.* Utramque tamen sen-
 tentiam optimè conciliat *Magnif. Dn. Brunne-man. in Comment. C.*
ad L. 5. § 2. de Recept. arbitr. An scilicet acta priora nudam pos-
 sessionem concernant; An vero simul etiam proprietatem, vel
 63 Dominium per indirectum; ut hoc respectu etiam fidem in pe-
 titorio facere possint, non illo. Sed quod supra dictum de non
 restituendo acceptum per provisionem, an etiam id hic locum
 habet? Resp. nullo modo, nam uti possessor tenebatur cavere,
 de restituendo in casum succumbentiæ possessionem: Ita illa
 cautio effectum sortiri debet, ut postquam in puncto principali
 64 aliud apparuit, restituat, quod in illum translatum; adeoque
 possessionem non tantum vacuam relinquere tenetur actori, sed
 etiam præstare cum omni causa. Eò enim tendit præstata
 cautio, ut finita lite principali rem consequatur non deteriore,
 quam tempore interpositi Decreti fuit. Hinc si bonam fidem in
 administrando tacitè promissam præstare neglexerit, actori ad
 interesse condemnandus veniet.

65 Hujus verò interesse nomine quidnam præstare teneatur,
 hic commodè quæritur? Et ante omnia resarciet actori, si dolo
 fecerit, quò minus possessio salva & integra ad eum pervenire
 potuerit. In omnium enim dispositione dolus censetur exclusus,

L. 60.

L. 60. §. 4. ff. Mandati. & l. 12. ff. que in fraud. credit. ne itaque ex dolo suo lucretur l. 12. ff. de dol. & doli præmium consequatur contra l. ita demum. 31. ff. de Arbitr. decepto subveniendum l. 2. §. 3. ff. ad S.C. Vellej. ne aliàs actionem pro Dolo per Decretum iudex exclusisse videatur, contra arg. l. 30. pr. ff. d. t. Et quia hic versamur nec in criminali, nec famosâ causâ, sed tantùm civili, 66
ubi lata culpa dolus est, L. quod Nerva. 32. ff. Depositi. l. 226. ff. de V. S. Dn. Struv. S. J. C. D. 19. th. 21. Hahn. ad π. Wesenb. de his qui not. infam. n. 3. & ad t. de J. & F. ign. n. 3. in f. p. m. 79. Ideò æquè conde-
mnandus, si latâ culpâ admisit quicquam, quàm si dolo.

De levi culpâ admissa resarciendo quod similiter obstri- 67
ctus sit, non dubito, dum enim culpa levis est, qua quis id non declinat circa res alienas, quod ut bonus paterfamilias in rebus suis facere aut declinare solet Struv. S. J. C. Ex. 19 th. 23. in fin. hanc culpam evitandam videtur promississe cavendo: Licet enim ali- quod jus circa rem ipsi competat, adeoque negligentior existere possit, interposita tamen cautio hanc negligentiam non admit- tit, sed instar venditoris, qui adhuc dominus est, §. 3. in fin. Inst. de Emt. & vend. & tamen levem culpam regulariter præstat l. 35. §. 4. de contrah. Emt. eum obligat.

Hæc de ipsius possessionis restitutione, Dum autem, ut 68
supra dictum, possessionis beneficio fructus percipiebat, Anne hos restituat, subjungendum? Et quia Decreti limites restrin- guntur usque ad sententiam definitivam, si hic succumbat ad re- stitutionem obstrictus est, VVames. cent. 3. conf. 46. n. 10. Quos- nam verò restituat; non ita expeditum, nisi dicatur cum Rebuff. ad Const. regn. Gall. p. 3. tr. de fruct. & eor. restit. art. 1. gl. 1. n. 35. in possessoris circa fructuum restitutionem nil immutatum esse, adeoque ex communi doctrinâ de fructibus restituendis deci- dendum. Hinc, quia bonæ fidei possessori supra æquiparatus, 69
non aliter quàm ille ad restituendum obligatus. Et ante li- tem contestatam in causâ principali, perceptos fructus suos fa- cit, nisi agatur iudicio universalis, ubi tenetur, in quantum locu- pletior factus, Dn. Struv. ad ff. Exerc. 11. th. 23. post litem verò contestatam, quia scientia probabilis rem esse alterius superve- nit,

nit, omnes fructus restituere tenetur l. 48. §. 1. ff. de A. R. D. l. 22. C. de R. V. Dn. Brunneinan. in proc. civ. c. 14. n. 21. Quod si tamen præter malam fidem ex litis contestatione causatam, male fundatum jus etiam aliunde appareret, tunc fructus etiam ante petitionem vel litem contestatam percepti restituendi forent, Ludov. Post. Tr. de Manuten. Observ. 74. n. 8. in fin.

Hæc autem quæ de fructuum restitutione dicta, obtinent
70 in possessorio summarissimo. Alia ratio est, si quis in possessorio ordinario obtinuisset; nam tali casu, etiam si possessor in petitorio succumbat, fructus perceptos tamen restituere non tenetur Gail. lib. 1. Obs. 63. n. fin. & quos ibi citat, ut & Berlich. Part. 1. Dec. 7. n. 3. Et hoc pacto horum Dd. sententiam explicandam, esse monet Magnif. Dn. Brunneinan. Comment. Pandect. ad l. 2. ff. de Usur. n. 3. Quanquam si de malâ fide postea aliunde satis appareat, vix à fructuum restitutione immunis videatur.

CAPUT V.

De

CONTRARIIS.

SUMMARIA.

<p>Ordinis ratio n. 1. Decr. Int. per quod provisio alicui facta, appellatione non suspenditur. n. 2. & seqq. Sive provisio fiat jure actionis sive officio judicis. n. 5. An Appellatio à Decreto admittenda, quoad effectum devolutivum. n. 6. An jure Canon. appellatio permessa n. 7. An aliquis ad effectum devolutivum appellare possit, si interim velit præstare alimenta. n. 8. A Decreto per quod possessio alicui adjudicata appellari non potest n. 9. seqq.</p>	<p>Ne quidem quoad effectum devolutivum Reformare, quid significet in l. un. C. si de Mom. possess. n. 12. Opinio Contraria de appellationis devolutivo effectu conciliatur n. 13. Contraria hæc opinio ex C. Theod. probari videtur n. 14. Appellatio à possessione Interim adjudicata nec jure Can. admittenda, n. 15. sq. Etiam si appellatum judex nihilominus Decr. Int. executioni mandare potest, n. 18. Nisi à Superiore inhibiti facta. n. 19. Nullitas</p>
---	--

<i>Nullitas quomodo & quando alleganda, aut introducenda. n. 20.</i>	<i>Argumentum ab appellatione ad supplicationem hic valet, u. 32.</i>
<i>An Nullitas Decreto Int. opponi possit, n. 21 & 23.</i>	<i>Revisio non conceditur contra Decr. Int. n. 33.</i>
<i>Ab appellatione remotâ non concludendum ad alia remedia contra sententiam, n. 22.</i>	<i>Nec Leuteratio admittitur n. 34.</i>
<i>Quot modis nullitas committatur remissive, n. 24.</i>	<i>Argumentum ab appellatione ad Leuterationem firmum est. n. 35.</i>
<i>Nullitas optimè deducitur coram Superiore, n. 25.</i>	<i>An remedium supplicationis, in Ducatu Brunsv. & Lüneburg. usitatum, contra Decr. Int. adhiberi possit n. 36.</i>
<i>Nullitatis deductio non impedit executionem n. 26, & seqq.</i>	<i>Restitutio in integrum an detur contra Decr. Int. n. 37.</i>
<i>Nisi irretractabilis sit. n. 29.</i>	<i>Restitutio in integrum in quibusdam locis ordinarium est remedium, n. 38.</i>
<i>Num Supplicatio contrarietur Decreto Int. n. 30, seqq.</i>	

HACTENUS, quæ ad effectum potissimum

spectabant, explicatis, restat, ut ea quæ contraria sunt Decreto Interimistico quoque subjungamus, utpote postremo loco tractanda. *Colleg. Argentorat. in præfat. tom. 1. fac. pr. f. 5.* Contraria autem, per quæ Remedia contra Decret. Int. competentia hoc loco intelligo, dum melius patescere vix possunt, quàm ex inductione eorum, quæ sententiam aliàs destruere aut impedire solent, quia Decretum quoad pronuntiationem et condemnationem sententiam in plerisque imitatur; Ideoque primò de Appellatione videndum, an ea suspendat Decretum Interimisticum, per quod provisio alicui facta? Et Resp. quòd non; quia ut supra dictum, hoc Decretum naturam interlocutoria sententiæ habet, ab interlocutoria autem non solet appellari, per communem Dd. opinionem, nisi gravamen irreparabile contineat *L. 2. ff. de Appell. rec. vel non.* quod cum per Decretum non inferatur, consequenter nec appellatio locum habebit. Probat hoc *L. 27. §. 3. ff. de inoff. testam.* ubi provisio conceditur post interpositam appellationem, Ergò si ante decretâ, appellatione non suspenditur: si enim hoc, non concederetur de novo postquam appellatum. Deinde hoc confirmatur *L. si res dilationem. 7. ibique Bart. ff. de appell. recip. vel non.* ubi appellatio non admittitur, si res dilationem non recipit; si autem non admittitur, non potest suspensivum effectum producere in iis causis, quæ morâ non patiuntur; inter quas provisio primum obtinet locum, ob vitæ periculum, ut supra probatum per *L. necare. 4. ff. de lib. agnosc. Surdus de alim. tit. 1. qv. 120. n. 13. seqq. Conf. Dn. Mev. p. 2. D. 23. & p. 3. D. 376.* Nec

distinguendum

distinguendum puto, an alimenta jure actionis, an officio judicis assignata; *Vid. Surd. d. L. t. 8. priv. 60. n. 22.* quia hic semper ex officio judicis alimenta decernuntur, & illa distinctio Doctorum aliàs improbat, quia etiam ibi, ubi officio judicis alimenta debentur, res dilationem vix recipit, adeoque appellatio juxta *d. l. fin. ff. de appell. recip.* rejicienda *Coler. de alim. lib. 3. c. 15. n. 3. Dn. Brunnem. in Proc. civ. c. 28. n. 17. Matth. de Afflict. Decis. 152. n. 3.*

6. Sed quia hoc dictum de effectu appellationis suspensivo, quid de altero effectu æquè principali, nimirum devolutivo *c. 10. X. de Appell.* sentiendum, An non quoad hunc appellatio admittenda? Et similiter respondendum, quod non: Appellatio enim hic ab Interlocutoria interponitur, quæ autem talis, tum demùm effectum devolutivum causæ principalis nanciscitur, si reformata, *Hahn. ad VVesemb. de Appell. n. 10. Gail. proluxè. 1. Obs. 131. n. 1. seqq.* hæc autem reformari nequit, nisi mediante definitiva, per ea quæ ante dicta, ergò nec effectum devolutivum producere, quoad definitiva nondum secuta sententia, & per appellationem devoluta.

7. Ab hoc autem jure Civ. dum jus Canon. secessum fecit, quod à qualibet interlocutoria admittit appellationem, per *c. 12. X. de Appell.* An eodem jure à nostro Decreto liceat appellare? Resp. Neg. licet enim gravamen aliquod subsit, quia tamen jure Canon. scandalum modis omnibus prohibetur, & animarum salus promovetur, non putandum appellationem ob alimenta adjudicata admittendam, & ita quoque concludit *Cas. Contard. ad L. un. C. si de mom. possess. app. lim. 3. ratione juris Can. n. 54. p. m. 281.* maxime quia secundùm *Zæf. ad Decret. de Appell. n. 13. Et Scacc. de sent. gl. 14. qv. 24. n. 54. in med. p. m. 593.* per Concilium Trident. appellationis licentia ita restricta, ut tum demùm locum habeat, quando irreparabile gravamen per interlocutoriam illatum. Si tamen utroque jure quis tantùm appellare vellet ad effectum devolutivum, & interim præstare alimenta, admittunt appellationem *Surd. de alim. tit. 8. priv. 60. n. 17. Dn. Brunneinan. in Proc. Civ. c. 28. n. 17.*

8. Sed quia loqui videntur de illo casu, ubi alimenta definitivè adjudicata; non autem in casu ubi interim saltem decreta, ideò nec eatenus per superius adducta, appellatio Decreto Interimistico contrariatur.

9. Sed quod hic decisum in causa alimentorum, an etiam locum habet in Decreto, quod de possessione decernit interim, ut nec hoc per appellationem remoram patiat? Et affirmandum, nam quando in possessorio appellationem concedunt, de eo loquuntur, per quod definitivè de possessione deciditur, prout videtur sentire *Gail. 1. O. 147. n. 9. Hahn. ad VVesemb. de Appell. n. 8.* Dum autem per Decretum nostrum interim saltem disponitur, ut supra dictum, appellatio quoque ut ab interlocutoria, prohibita erit *VVesemb. de Appell. n. 8.* Et ita in Camerâ observari testatur *Gail. 1. obs. 7. n. fin. Mynsing. cent. 6. Obs. 13.*

10. Et si appellatio admitteretur, Decreti qualitas mutaretur, quæ est ut citò litem finiat *Clem. sepe de V. S.* Et quia Decreti

creti hujus hæc natura, ut non mutet statum causæ, sed exceptiones integras in principali causâ servet, *VVames. Cent. 3. conf. 29. n. 2. Nebizan. Conf. 81. n. 3. in fin.* Appellantis desiderio ut frivolo utique non est deferendum. *Carpz. disp. de Inhib. th. 52. n. 130.* Nam gravamen verum vix docebit, postquam ei permissum omnia jura sua deducere in lite principali, adeoque dum exclusus non est jure suo, frustra appellationem petit. *Matth. Coler. de proc. Execut. p. 1. c. 2. n. 276. Carpz. p. 3. Dec. 238. n. 14. seq.* Et sic de effectu suspensivo appellationis communiter concludunt, illum non produci in Possessorio momentaneo per *d. L. un. C. si de mom. poss. appell. ibiq. Dn. Brunneman. Joh. Baptista à Villalobos Commn. opin. lit. A. n. 131.* Quod enim beneficio celeritatis inventum, non subdi debet tarditatis injuriis *L. 22. C. Theod. quor. appell. non recip.* De effectu verò devolutivo ferè omnes Contrarium tuentur per *11. verb. fin. d. L. un.* vid quos allegat *Carpz. lib. 1. Resp. 13. n. 6.* Quæ tamen ipsa verba, an firmiter probent devolutivum effectum, dubitare quis non frustra posset. Siquidem si *Accurs. et Godofr. ad d. L.* credendum, agitur ibi de *12. possessione ablata aut turbata, & illa ita reformari i. e. restitui aut tradi mandatur, ut integra proprietatis causa servetur. Quod itaque de reformatione dicitur, non ad secundam instantiam trahendum, sed de ipso possessorio judicio intelligendum, et hunc verbi reformare intellectum probat *L. 1. in fin. C. se per vim vel alio modo, et ita videtur ferè hoc verbum explicare Cas. Contard. in Com. ad. d. l. un. C. si de mom. poss. app. s. notabilia. n. 29. sqq. p. m. 96.* Et ad *d. l. 5. Intellectus. n. 4. p. m. 83.* multis autoritatibus confirmat communem opinionem, nec suspensivum, nec devolutivum effectum admittentem. Et hanc sententiam communem et magis communem testatur *Andr. Rauchb. p. 2. qv. 6. num. 8. Vid. Carpz. P. 1. C. 19. Def. 24. n. 2.* Et dein illi ipsi Doctores *13. Contrarium statuantes, de possessorio ordinario videntur loqui, quod ex eo facile deducitur, dum etiam effectum suspensivum concedunt si probatio in petitorio foret difficilis, et sic sententia in possessorio traheret secum effectum perpetuum. Vid. alleg. à Dn. Brunneman. in Proc. Civ. c. 28. n. 14.* Id tamen adhuc subjiciendum est: si Codicem Theodosianum consulamus, *14. probabilem esse illorum Doctorum opinionem, qui in d. L. un. tantum effectum suspensivum non devolutivum prohiberi sustinent. Notanter enim dicitur in L. un. C. Theod. si de momento fuer. appellat. et si appellatio interposita fuerit, tamè lata sententia sortiatur effectum, atq. ita demum ad nostram scientiam referatur.* quæ ultima verba in Codice Justiniano non habentur, haud obscure tamen inferunt, saltem executionem sententiæ non suspendendam esse per appellationem interpositam, facta vero executione, causam nihilominus ad Superiorem devolvi, quod intelligo per verba: *ad nostram scientiam devolvi.* Sed hæc obiter.*

Et hæc de jure Civili ita se habent, numne jure Can. appellatio à Decreto Interimistico super possessione admittitur? Resp. licet jure Canon. admit- *15. tant*

- tant appellationem in possessorio *Neguzant. de pignor. p. 8. m. 1. n. 3. Carpz. Decis 238. num. 3. seq.* et sic hic differentiam constituent inter jus Civile et Canon. *Rittersh. de differ. lib. 1. c. 25.* Quia tamen jus Canon. quando concedit appellationem, loquitur de possessorio ordinario, non verò ubi interim saltem disponitur. Et à gravamine sententiæ interlocutoriæ appellari quidem, permittit, non tamen ibi ubi scandalum induceretur per appellationem, quod cum hic fieret, ut scil. rixæ, jurgia et metus armorum evitentur *Ludov. Post. de. Manuten. Obs. 106. n. 13.* Ideò nec appellatio Jure Canon. admittenda. *Menoch. rem. ret. poss. ult. n. 49.* Et sic semper à Rotà observatum probat *Postius d. Obs. n. 8.*
16. & appellationem ob imminens periculum semper etiam jure Canon. rejiciendâ affirmat in hoc casu per *can. Ei qui. s. de possessione. caus. 2. q. 6. Contard. ad d. l. un. lim. 3. ratione juris Canon. n. 54.* Et hinc nec in Gallia à Decreto Recredentiæ appellari potest teste *Paul. Christin. Decis. Belgic. Vol. 6. Decis. 92. n. 19.* Appellatione itaque cessante tam super alimentis, quàm possessione Decreto interim assignata, nec judicis ad quem inhibitio executionem sententiæ remorabitur; Cessante enim suspensivo appellationis effectu, omnia illa, quæ hunc subsequi solent, viribus destituta necessum est. Nec potest Executio revocari prætextu attentatorum, quia appellatio erat prohibita; Ergò Jure facta executio, et injuria non illata *L. 17. §. 1. de injur.* nec attentatorum nomen meretur, quod Jure factum. *Afflict. Decis. 152. n. 3. Joh. Baptist. Pontan. de. alim. c. 19. n. 5. Lancell. de attentat. p. 1. c. 12. lim. 25. in pr.* Licet enim appellatio interposita, id tamen frustra factum, adeoque attentasse hoc in casu iudex dici nequit. *Ces. Contard. in d. l. un. qu. 4. n. 11. et. q. 5. n. 14. Rol. à Valle conf. 77. n. 20. sq. lib. 2. Petr. Surd. de alim. tit. 8. p. 10. n. 11.* Si tamen Princeps superior inhibiti-
17. nem decerneret, & necessitas adeo stringens non adesset, utique acquiescendum esset iudici à quo, ut de Rota inhibente ex aliis concludit *Contard. d. qu. 5. n. 14.* Sed hæc de ipsa appellatione, cum qua quia hodie conjungi solet, imò conjungenda semper nullitas per *ord. Cam. p. 3. tit. 34.* et per Novissimum Reces-
18. sum Imperii intra decendium quoque alleganda, quæ olim 30. annos durabat *L. 3. C. de prescr. 30. ann. Carpz. p. 1. C. 26. D. 21. n. 9. ibiq. allegati. Dn. Brunnem. in Proc. c. 28. n. 108.* ubi exceptiones subjungit, et quomodo introducenda tradit. *n. 109* nisi sit insanabilis. Quær. An idem dicendum sit, quod de appellatione, nimirum quod nec ipsa Decreto Interimistico opponi possit? Et sine hæsitatione respondendum, quòd nullitas admittenda sit, quia separata sunt
19. remedia contra sententiam competentia, adeoque & determinationem separatam habere debent *L. 10. C. de Don. inter Vir. et ux.* Hinc licet appellatione remota, non tamen inferendum ad nullitatem, cum ea semper opponi possit per *cap. inter ceteras. 9. X. de sent. et re judic. ibiq. Panorm. n. 4. Gail. 1. Obs. 135. n. 4.* quia appellationis prohibitio quatenus speciem defensionis sapit, est odiosa, adeoque non extendenda *L. 19. ff. de liber. et posth.* hinc quotiescunque appellatio prohibita reperitur, alia tamen juris remedia non censentur
20. 21. 22.

sentur exclusa, per communem opinionem, quam refert *Vant. de Nullit. t. qui possunt dic. de. Null. n. 13.* Hinc non tantum in quolibet Summario 23.
 iudicio, et in specie in possessorio summariissimo Nullitatis oppositionem con-
 cedunt *Vant. d. l. n. 34. Gail. 1. Obs. 135. n. 5. Postius de Mandat. Manuten. Obs. 107. n. 1. 5. et passim Mevius p. 2. D. 352.* sed dum cuilibet etiam interlocutorie
 sententiae illam obijciunt, Vid *Dn. Brunnem. in Proc. Civ. c. 28. n. 112.* Decreto
 etiam Interimistico obstabit, sive super alimentis sive possessione interposi-
 tum sit. *Contard. ad d. l. un. C. si de mom. poss. l. 7. ratione nullitat. n. 56. seqq.*
 Quot modis autem nullitas committatur, vel à Judicis incompetente, con- 24.
 demnante super non petitis, nec observatis substantialibus, vel alio modo,
 quia integrum tractatum desiderat, hic explanare supersedeo. *Sebast. Vant. in tr. de Nullit. process. per tot. Post. de Manuten. in Obs. 107. passim. Zanger. de Ex-
 cept. lib. 3. c. 26. n. 67. seqq. Carpz. in Proc. tit. 19. art. 3. n. 1.* Deduci qui- 25.
 dem nullitas posset coram Judice qui decrevit, dum ejus officium nondum fi-
 nitum, et dum interlocutoriam, modo supra relato, semper mutare valet
Dn. Brunnem. in Proc. civ. c. 28. n. 112. quia tamen errorem suum non facile
 agnoscere solent illi, qui deliberatâ mente quid peregerunt, nec Judices nullita-
 tem corrigere, aut si ex malitia vel injuria provenerit, propriae turpitudinis
 vel malitiae cognitores existere, *Perez. in tit. C. quando prob. non est nec. idéo co-
 ram Superiori nullitas deduci potest. Trentacinq. lib. 2. tit. de judic. resol. 11. n. 22.
 V. sig. lib. 1. dec. 53. n. 8. et hoc usum ac mores magis approbasse testatur Gail. 1.
 Obs. 127. n. 6.*
 Sed hæc nullitatis deductio, executionem Decreti remoratur
 nequam, dum enim hic speciale quicquam definitum non reperitur, 26.
 nec ex sanis rationibus aliud elici potest, in communi nullitatis natura sub-
 sistendum, quæ retrahere quidem, non tamen impedire executionem potest.
Clem. 1. de sent. et re jud. Gail. d. l. in fin. Berlich. p. 1. concl. 11. n. 11. Carpz. p. 1. C. 26. D. 22. n. 1. seq. quia improprie & putative, usque dum nullitas intente-
 tur et declaretur, Judicatum subsistere videtur et eatenus, retrahi dicitur. 27.
Carpz. in Proc. tit. 19. art. 3. n. 4. Insuper hic specialis favor concurret illius, cui
 Decreto Inter. provisum, unde tamdiu pro Decreto illo præsumendum, et 28.
 pronunciandum quod Decretum interim vires habeat, donec de nullitate con-
 stet, argumento eorum quæ in simili fere habent *Anton. Faber. Codic. Sabaud. lib. 2. tit. 30. defn. 1. Carpzob. lib. 2. Respons. 94. n. 13.* Unde et si alias super
 sententiae nullitate disputetur, pendente lite per provisionem executioni
 mandatur *Papon. de Arrest. Franc. lib. 18. tit. 1. Arrest. 31.* Nisi tamen execu- 29.
 tio esset irretractabilis, et nullitas in continenti probari posset *Carpz. d. l. n. 3. sq. Brunnem. in Proc. Civ. c. 28. n. 111. sq.* Irretractabile autem damnum, et
 non reparabile quodnam dicatur hic, vid apud *Ces. Contard. ad sapius alleg. l. un. C. si de mom. poss. appell. quest. 10. per tot.*
 His de nullitate dictis jam subjungendum tertium aliàs contra sententiam 30.
 O 3. competens.

- competens remedium, nimirum Supplicatio, Quær. igitur numne hæc contrarietur Decreto Interimistico? Et Resp. licet aliàs admittatur contra sententiam à quâ ob eminentiâ personæ appellatio non admittitur *L. un. C. de sent. Præf. Prætor, l. 5. Et Auth. sq. C. de prec. Imp. off.* adeoq; ethic interdû concedendam concludi posset. Nihilominus quia denegatur, ubi ex natura causæ appellatio prohibita *Trentacinq. lib. 2. tit. de Appell. resol. n. 4. Hillig. in Donell. lib. 28. c. 6. lit. 7. Dn. Brunnem. in Proc. civ. c. 28, n. 114.* sequitur, per ea quæ supra de appellatione dicta sunt, quod natura hujus Decreti ita comparata, sit ut per supplicationem mutari non possit, et ejus Executio impediri. Ac licet diversa remedia sint, nec ab uno ad aliud concludendum, sed rejecta appellatione supplicatio nihilominus permittenda *Menoch. rem. 4. adip. poss. n. 902.* id tamen saltem verum, ubi propter excellentiam personæ appellatio prohibita. *Contard. d. l. qu. 8. n. 20.* ubi enim ratione causæ idem decidendi fundamentum appellationem prohibet, ob publicam utilitatem, et ne lites præter necessitatem multiplicentur, concludi potest ad supplicationem, quia eadem ratio semper idem jus in aliis constituere solet *L. 32. ff. ad L. Aquil. Confer. de supplicatione rejiciendâ Menoch. rem. ret. poss. ult. n. 53. Post. de Mand. Manuten. Obs. 106. n. 74.*
- Idem quod de supplicatione dictum, de quarto remedio contra sententiâ, nimirum Revisione sentiendum, quia enim nec hæc locum habet, nisi ubi ex natura causæ appellatio admittitur *Dn. Brunm. in Proc. c. 28, n. 119.* Illa autem dum hic appellationem excludit, ut supra dictum, Et Revisio aliàs concedi non solet à sententia interlocutoria *Ioh. Ludov. Bender. de Revis. Actor. Concl. 38. n. 33. Gail. 1. Obs. 155. n. 5.* Decretum autem Interlocutoria sententia est, idè nec revisio contrariari ei potest.
- Sed quid dicendum de Leutatione, remedio in foro Saxon. contra sententiam usitatissimo, dum ea à qualibet interlocutoria conceditur, et effectum suspensivum sortitur *Carpz. Proc. tit. 17. art. 1. n. 11. seq. Et artic. seq. passim.* Numne interposita Decreto obstabit? Resp. quod non. Nam dum causa propter quam Decretum intervenit, ita comparata, ut celere requirat expeditionem; quia alias in mora esset periculum, & sic non suspendenda *L. fin. ff. de Appell. rcc.* maximè quia eadem est natura leutationis & appellationis quoad effectum suspensivum, *Pruckm. Vol. 1. Conf. 33. n. 26. Carpz. in Proc. tit. 17. art. 4. n. 3.*
- dum illa introducta ad imitationem appellationis ab interlocutoria de Jure Canon. et ab una ad aliam licet argumentari *Carpz. d. l. n. 2.* Hinc uti appellatio à nostro Decreto non permittitur per superius adducta, ita nec Leuteratio. Vid. *Carpz. d. l. à. n. 16. usq. ad n. 24.* Et in *Jurispr. for. p. 1. C. 19. D. 24. n. 16.* Idem dicendum de Remedio Supplicationis in Ducatu Brunsvicensi et Luneburgensi usitato. Postquam enim Jus Saxonicum hic exploratum, et ad jus civile reditum, leuteratio simul ab usu fori recessit, nisi quod adhuc in civitate Brunsvicensi retenta fuerit; Loco leutationis tamen remedium supplicationis receptum, ita quidem, ut hanc supplicationem ob quodvis

vis

vis gravamen interponere liceat, etiamsi sententia saltem interlocutoria fuerit. Verum cum quoad effectum suspensivum cum appellatione, et leuteratione conveniat, dubium non est, quin contra Decretum interimisticum locum habeat.

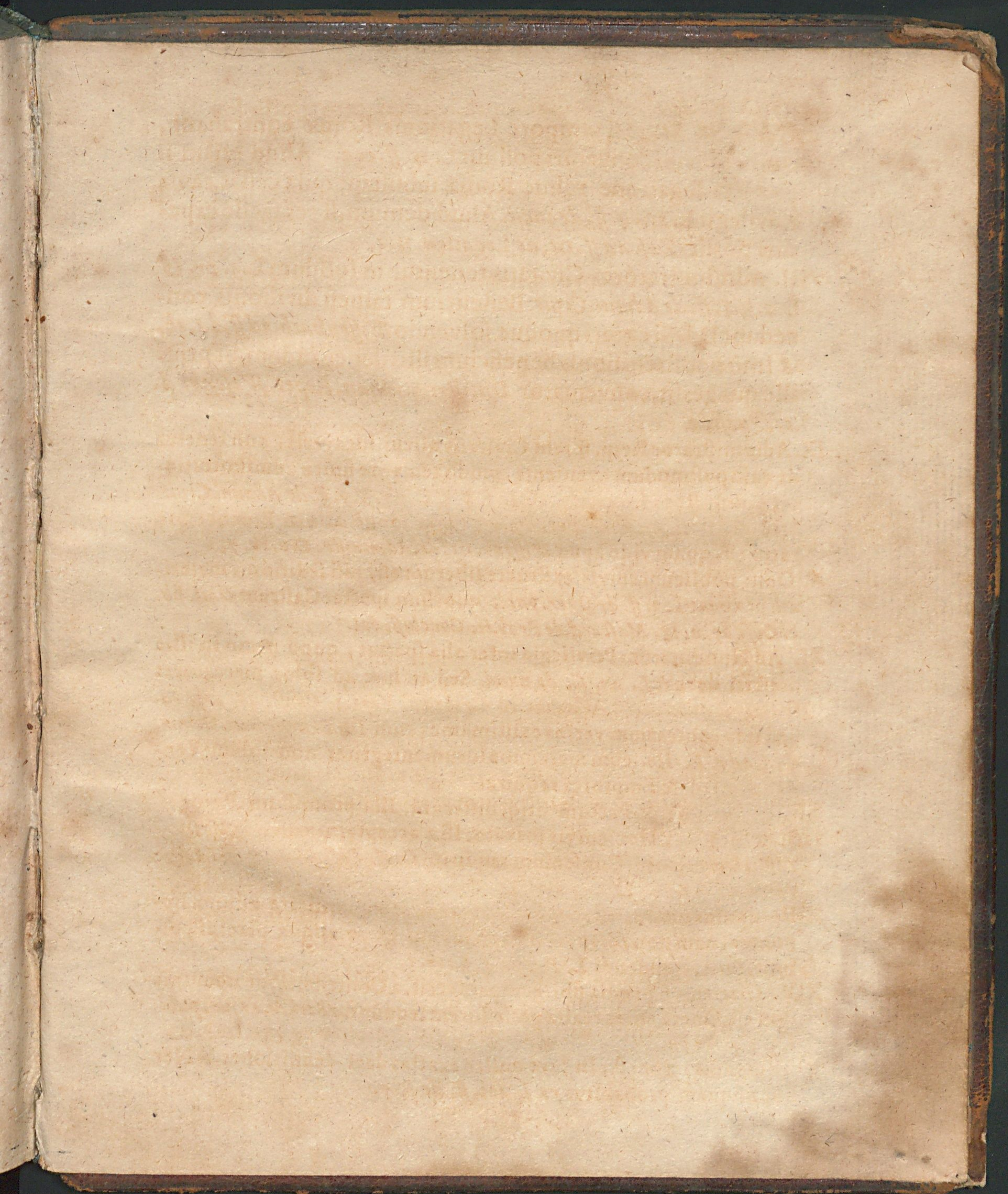
De Restitutione in integrum remedio, quod aliàs tam majoribus quàm minoribus datur contra sententiam *Dn. Brunne- 37*
man. in Proc. c. 28. n. 129. minus sumus solliciti. Nam quia extraordinarium remedium est juxta omnes, idè hic locum non habebit, quia si in aliquo se gravatum sentiat, contra quem pronunciatum, id emendari petere potest in processu causæ principalis, ut sic remedium extraordinarium non possim admittere contra Decretum, quousque ordinarium processus remedium superest, & communi jure quis tutus per *l. 16. ff. Minor.* quam egregiè explicatam proponit *Dn. Brun- 38*
neman. in Commen. ff. ad d. l. 16. Et quamvis in aliquibus locis remedium restitutionis in integrum ordinarium sententias impugnandi remedium sit, uti in Pomeraniâ notum, *Dn. Brunnem. in Proc. Civ. c. 28. n. 129.* attamen dum appellatio & Leuteratio hic locum non habet; nec restitutio in integrum obtinebit.

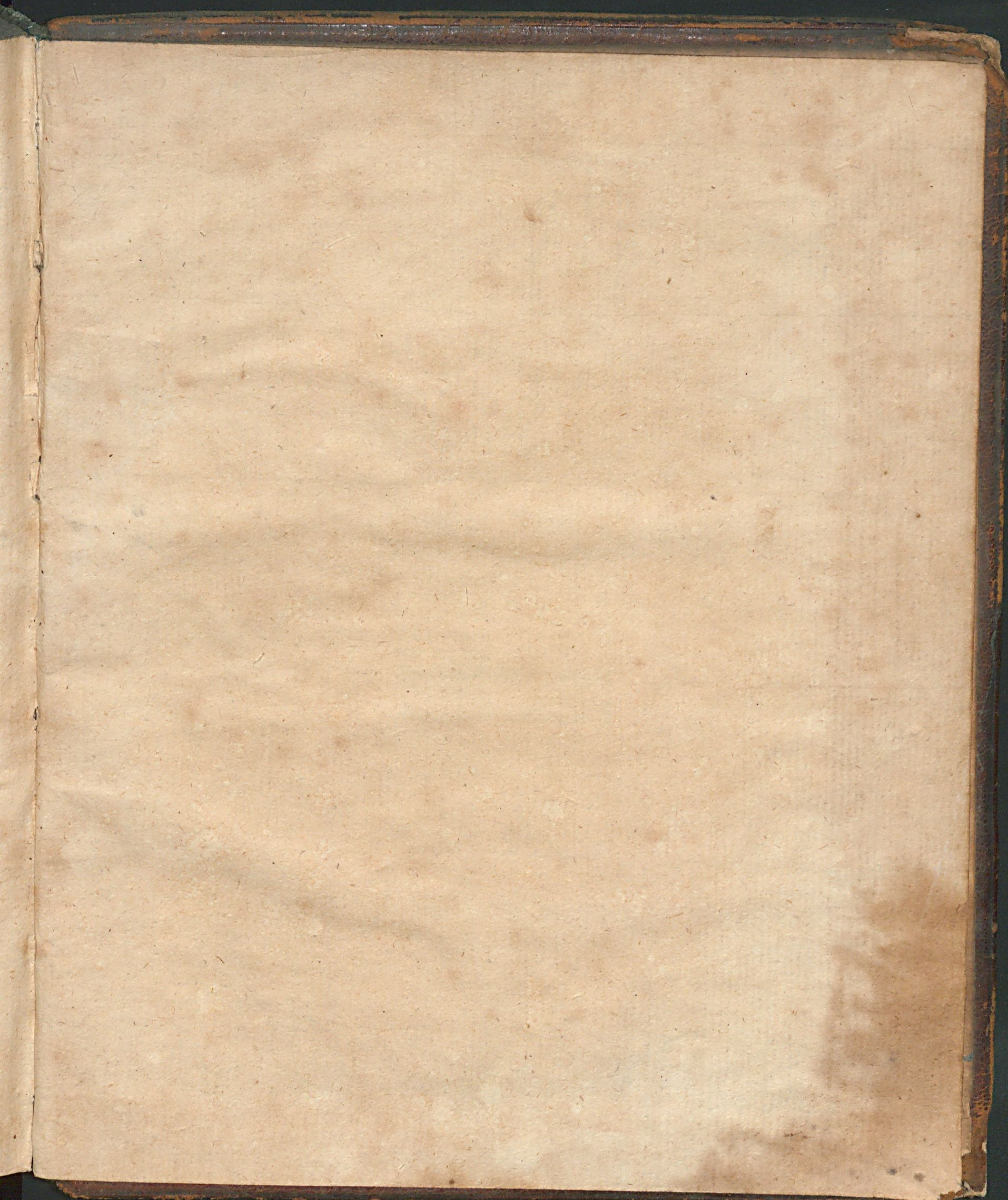
Sed jam vela contrahens, à Te L. B. subnixepeto, si humani quid subinde passus, humanitate tua me excuses; Si minus polite plurima tradidi, prudentia tua, illa benevole interpreteris. Materix prolixitas, prolixum & me esse jussit; Omnia prout fas erat prosequi, & huc trahere, nec temporis ratio nec Disputationis leges permiserunt. Ad eadem principia omnia revocare, casuum diversitas prohibuit. Quare si passim parum concile scripsisse videar, à Tua benevolentia, cui me totum committo, veniam merebor. Zoilum ne allocutione dignum censeo. Tibi vero
 Clemens

Clementissime Deus, pro gratiosissima studio-
rum benedictione, & omnigena prosperitate
devota mente gratias ago, supplex orans, cona-
tus meos ulterius commendatos habeas, ut IN-
TERIM in Tui Nominis gloriam & proxi-
mi emolumentum vergant, quoad om-
nium humanarum mearum actio-
num beatus immineat

F I N I S.

Kf 888

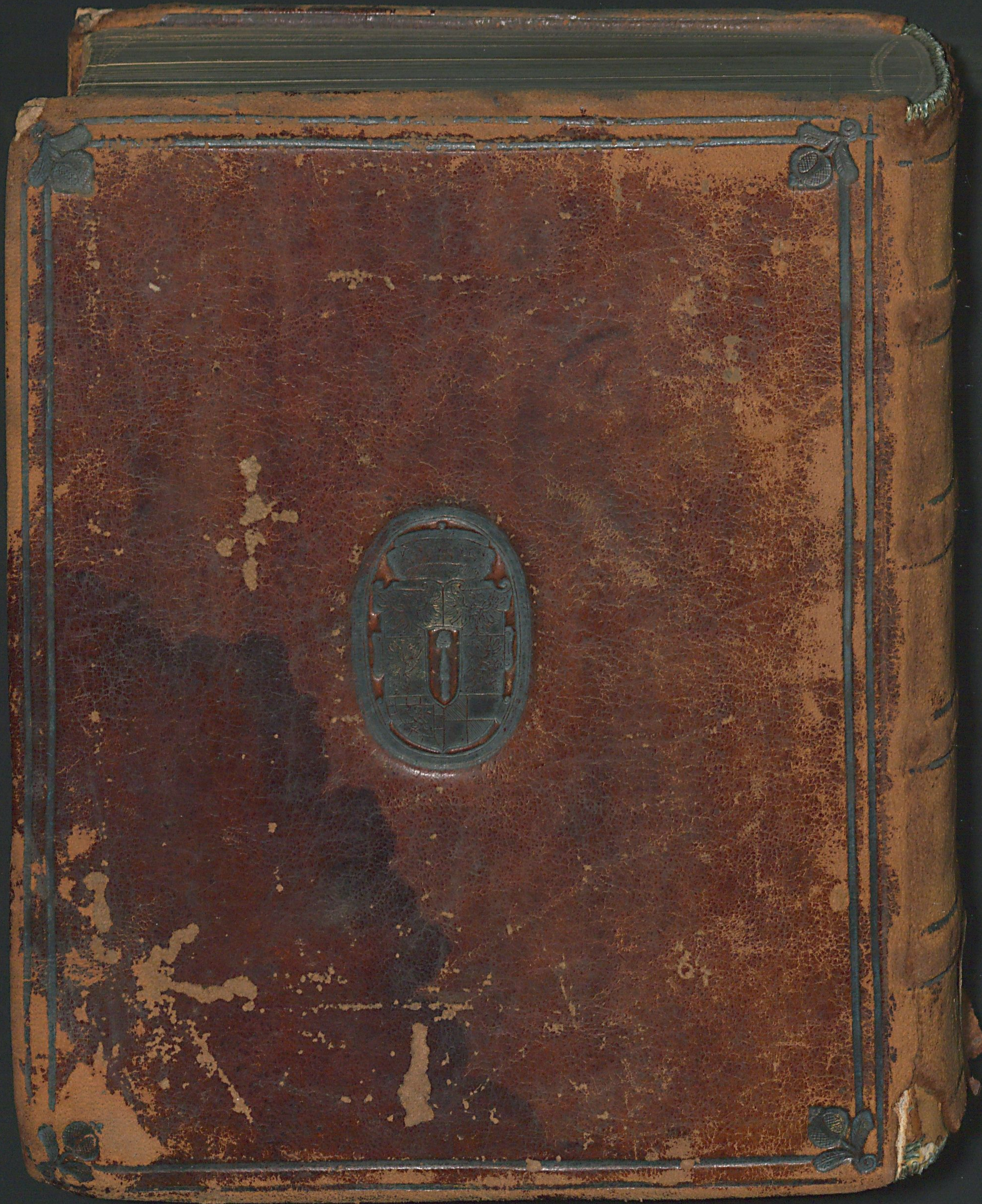
ULB Halle 3
005 368 782

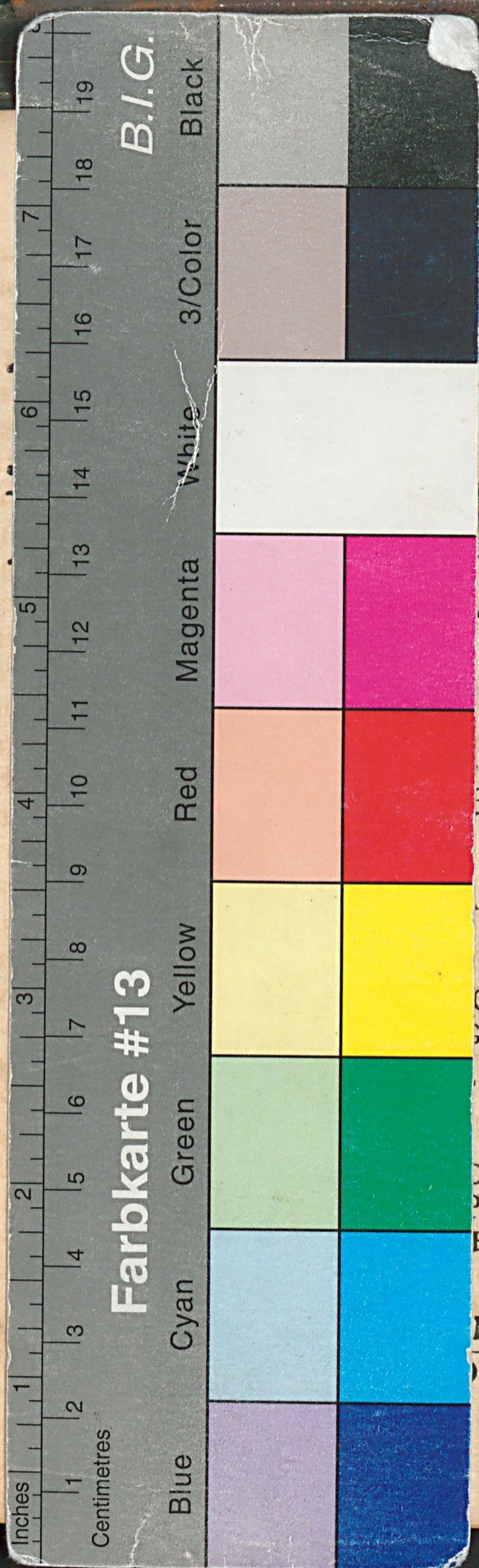

W 17

1015

7
GENTE!
UGURALIS.

ETO
STICO,

IS
Mittel.

M
TATE JURIDICA
ENTE,
I D E

TIS DECANO.
STRYKIO,
OFESS. ORDINAR.
GERMANO.

JURE HONORIBUS
DOCTORALIBUS
DIS
D. R. M. DC. LXX
POMERIDIANIS

EXAMINI SUBMITTIT
STRYKIUS,
MARCH.

FRIDRICI Eichorns.

